

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STROJNÍHO INŽENÝRSTVÍ
ÚSTAV PROCESNÍHO A EKOLOGICKÉHO
INŽENÝRSTVÍ

FACULTY OF MECHANICAL ENGINEERING
INSTITUTE OF PROCESS AND ENVIRONMENTAL ENGINEERING

PRÁVNÍ OCHRANA VÝSLEDKŮ SPOLUPRÁCE MEZI UNIVERZITOU A PRŮMYSLVÝM PARTNEREM

LEGISLATIVE PROTECTION OF RESULTS ARISING FROM UNIVERSITY-INDUSTRY
COLLABORATION

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Mgr. MAREK VONDRA

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. VÍTEZSLAV MÁŠA, Ph.D.

BRNO 2013

Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství

Ústav procesního a ekologického inženýrství

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

student(ka): Mgr. Marek Vondra

který/která studuje v **magisterském navazujícím studijním programu**

obor: **Procesní inženýrství (3909T003)**

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně určuje následující téma diplomové práce:

Právní ochrana výsledků spolupráce mezi univerzitou a průmyslovým partnerem

v anglickém jazyce:

Legislative Protection of Results Arising from University-Industry Collaboration

Stručná charakteristika problematiky úkolu:

Tématem diplomové práce je právní ochrana výsledků vědeckovýzkumné činnosti, která probíhá ve spolupráci mezi výzkumnou organizací a podnikem.

Práce bude obsahovat základní seznámení se s právem duševního vlastnictví, zejména jeho základními pojmy a právní úpravou v dané oblasti. Výsledkem bude poskytnutí přehledu a snadné orientace v platné právní úpravě.

Zvláštní pozornost bude věnována legislativě, která je specifická pro regionální výzkumná a vývojová centra realizovaná v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

Praktickým výstupem práce bude návrh smlouvy o vlastnictví výsledků výzkumu a vývoje v oblasti profesní údržby prádla mezi výzkumným centrem a konkrétním podnikem. Tento návrh bude založen na velmi dobré znalosti technické a technologické problematiky a stejně kvalitní znalosti příslušných právních norem.

Cíle diplomové práce:

Seznámení se s problematikou právní ochrany duševního vlastnictví:

- Rešerše související legislativy
- Přehled institucí zaměřených na danou oblast

Představení platné právní úpravy:

V obecné rovině: Základní přehled souvisejících právních předpisů.

V konkrétní rovině: Pro výzkumné a vývojové centrum realizované v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

Případová studie: Zpracování návrhu smlouvy o vlastnictví výsledků výzkumu a vývoje v oblasti

profesní údržby prádla mezi výzkumným centrem a konkrétním podnikem. Tato studie bude obsahovat řešení konkrétní technologické a technické problematiky včetně výsledků vyžadujících právní ochranu ve smluvním vztahu.

Seznam odborné literatury:

ČADA, Karel. Know-how a obchodní tajemství. 1. vyd. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2010. 284 s. ISBN 978-80-7282-087-0

SLOVÁKOVÁ, Zuzana. Průmyslové vlastnictví. 2. vyd. Praha: Lexis Nexis, 2007. 212 s. ISBN 80-86920-08-9

KULAKOWSKI, Elliott C.; CHRONISTER, Lynne, U. Research administration and management. London: Jones & Bartlett Publishers, 2006. 916 s. ISBN 9780763732776.

Základní dokumenty Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy vztahující se ke strukturálním fondům a OP Výzkumu a vývoje pro inovace. Dostupné z: <www.msmt.cz/strukturalni-fondy/dokumenty-op-vavpi>

BOBÁK, P.: Systém pro hodnocení energetické náročnosti procesu profesní údržby prádla. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství, 2009. 47 s. Vedoucí diplomové práce Ing. Martin Pavlas, Ph.D.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Vítězslav Máša, Ph.D.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2012/2013.

V Brně, dne 6.11.2012

L.S.

prof. Ing. Petr Stehlík, CSc.
Ředitel ústavu

prof. RNDr. Miroslav Doupovec, CSc., dr. h. c.
Děkan fakulty

Abstrakt

Práce se zabývá právní ochranou výsledků výzkumné a vývojové činnosti, která probíhá ve spolupráci mezi univerzitou a průmyslovým partnerem. V úvodní části jsou vysvětleny základní pojmy, představena související legislativa a zmíněny důležité instituce z oblasti ochrany duševního vlastnictví. Práce dále popisuje právní postavení výzkumného a vývojového centra, uvádí jednotlivé způsoby ochrany výsledků a poskytuje úvod do smluvních závazkových vztahů. Technická část práce obsahuje výpočet spotřeby energií a vody v Laboratoři energeticky náročných procesů. Veškeré uvedené informace jsou nakonec zhodnoceny v podobě konkrétního návrhu smlouvy o spolupráci mezi vysokou školou a partnerem z aplikační sféry.

Klíčová slova

Výzkumné a vývojové centrum, právo duševního vlastnictví, spolupráce s aplikační sférou, energeticky náročný proces.

Abstract

The thesis deals with a legal protection of results of research and development activities, which runs in collaboration between a university and an industry partner. At the first part of the thesis basic terms are explained, related legislation is introduced and important institutions from the field of intellectual property rights are mentioned. The thesis also describes a legal status of the research and a development center, lists various ways of results protection and provides an introduction to contractual obligations. The technical part contains a calculation of energy and water consumption in the Laboratory of energy intensive processes. Finally, all information provided is used for a preparation of the collaboration agreement draft between the university and the partner from the application area.

Keywords

Research and development center, intellectual property rights, cooperation with industry, energy intensive process.

Bibliografická citace

VONDRA, M. *Právní ochrana výsledků spolupráce mezi univerzitou a průmyslovým partnerem*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství, 2013. 58 s. Vedoucí diplomové práce: Ing. Vítězslav Máša, Ph.D.

Prohlášení o původnosti

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: Právní ochrana výsledků spolupráce mezi univerzitou a průmyslovým partnerem zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly řádně citovány a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

V Brně dne 23. května 2013

Marek Vondra

Poděkování

Děkuji tímto Ing. Vítězslavu Mášovi, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, množství cenných připomínek a osobní přístup. Děkuji také mým rodičům za neutuchající podporu a nekonečnou trpělivost.

Obsah

Seznam použitých zkratk	1
1 Úvod	2
2 Právo duševního vlastnictví	4
2.1 Pojem duševního vlastnictví	4
2.2 Zásady	5
2.3 Rozdělení	6
2.4 Legislativa a dokumenty VUT v Brně	7
2.5 Ochrana	9
2.6 Významné instituce v oblasti práv duševního vlastnictví.....	10
3 Výzkumné a vývojové centrum	12
3.1 Obecně k právnímu postavení výzkumného a vývojového centra.....	12
3.2 NETME Centre	14
3.3 Laboratoř energeticky náročných procesů	15
4 Práva duševního vlastnictví uplatnitelná v prostředí výzkumného centra	17
4.1 Patenty.....	17
4.1.1 Definice vynálezu	17
4.1.2 Práva a povinnosti s patentem spojené	18
4.1.3 Přihláška vynálezu	19
4.1.4 Postup při ochraně vynálezu na VUT v Brně	20
4.2 Užité vzory.....	21
4.2.1 Předmět ochrany	21
4.2.2 Práva a povinnosti spojené s užitými vzory	22
4.2.3 Přihláška užitého vzoru	22
4.2.4 Postup při ochraně poznatku užitým vzorem na VUT v Brně.....	23
4.3 Průmyslové vzory	23
4.4 Ochranné známky	23
4.5 Zlepšovací návrhy	24
4.6 Autorské právo a práva související	25
4.6.1 Autorské dílo	25
4.6.2 Počítačový program	26
4.6.3 Databáze a právo pořizovatele databáze.....	27
4.7 Obchodní tajemství, know-how a vědecké objevy	28
5 Smluvní vztahy mezi univerzitou a průmyslovým partnerem	30
5.1 Typy smluvních vztahů s aplikační sférou.....	30
5.2 Výzkum na zakázku a společný výzkum	31

5.2.1	Výzkum na zakázku.....	31
5.2.2	Společný výzkum	32
5.3	Licenční smlouva	33
5.4	Dohoda o mlčenlivosti	33
5.5	Lambertovy smlouvy	34
6	Spotřeba energií a vody v Laboratoři energeticky náročných procesů	35
6.1	Význam znalosti spotřeby energií a vody	35
6.2	Představení procesu profesní údržby prádla	35
6.3	Technické zázemí laboratoře	36
6.3.1	Zdroje energie a dalších procesních médií	38
6.3.2	Parametry prádelenských strojů.....	39
6.3.3	Provoz strojů.....	39
6.4	Surovina - prádlo.....	40
6.4.1	Objem a způsob zpracování.....	40
6.4.2	Výpočet spotřeb dle jednotkových operací (praní, sušení, žehlení)	41
6.5	Výpočet spotřeby vody a zemního plynu pro výrobu páry	43
6.6	Celková spotřeba energií a vody	45
6.7	Zhodnocení	45
7	Případová studie.....	47
8	Závěr.....	52
	Seznam použité literatury	53
	Seznam příloh	58

Seznam použitých zkratk

Zkratka	Celý význam
AV	Akademie věd
ČR	Česká republika
EHS	Evropské hospodářské společenství
EPÚ	Evropský patentový úřad
ES	Evropská společenství
EU	Evropská
FSI	Fakulta strojního inženýrství
LENP	Laboratoř energeticky náročných procesů (součást NETME Centre FSI VUT v Brně)
NETME Centre	Centrum nových technologií ve strojírenství FSI VUT v Brně
OHIM	Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
ÚTT	Ústav transferu technologií VUT v Brně
VUT	Vysoké učení technické
WIPO	Mezinárodní organizace duševního vlastnictví

1 Úvod

Význam výzkumu, vývoje a inovací je celospolečenský, neboť s různou intenzitou zasahují do všech oborů lidské činnosti a mohou být jednou z příčin zvýšené kvality lidského života. Bezesporu je lze považovat za klíčové činnosti přispívající k udržení konkurenceschopnosti ekonomiky a posilující hospodářský růst. Z tohoto pohledu je kvalita výzkumu a vývoje stěžejní zejména v rozvinutých zemích, které mohou konkurovat státům s levnější pracovní silou pouze novými technologiemi, vyšší kvalitou výrobků či moderními výrobními procesy [1].

Mezi rozvinuté země můžeme řadit i Českou republiku (ČR), která ovšem v mnoha ukazatelích úrovně výzkumu a vývoje zaostává. Ačkoliv se situace v posledních letech zlepšuje, ČR stále vykazuje podprůměrné výsledky z hlediska všech hlavních sledovaných indikátorů, mezi které patří například produkce mezinárodně uznaných publikací nebo počet udělených patentů [2]. Stejný zdroj uvádí největší slabiny českého výzkumného a inovačního prostředí, jednou z nich je **nedostatečná spolupráce výzkumné a aplikační sféry**.

Cílem mnoha národních (ale i evropských) strategických dokumentů a programů je tento neuspokojivý stav vylepšit. Výzkumná a vývojová centra, mezi které se řadí i veřejné vysoké školy, přijímají k naplnění cílů potřebná opatření, jež mají vytvořit vhodné podmínky pro spolupráci s aplikační sférou. Přispívají k tomu zejména speciální vysokoškolské útvary propojující školu s průmyslem a poskytující přidružené služby (Ústav transferu technologií na Vysokém učení technickém v Brně). Spolupráce s aplikační sférou přitom nemá význam pouze pro konkurenceschopnost ČR, ale je přínosná i pro samotné vysoké školy. Finanční prostředky, které univerzita komercializací výzkumu získá, může zpátky investovat do nových výzkumných a vzdělávacích projektů, rozšíření technického zázemí a do vytváření lepších podmínek pro výzkumné pracovníky a studenty [3].

Spolupráce s průmyslovým partnerem nemusí přinášet samá pozitiva, ale jsou s ní spojena i jistá rizika. Ta vyplývají zejména ze skutečnosti, že vysoká škola, respektive její zaměstnanci a studenti, vstupují do prostředí, které kromě technických znalostí vyžaduje i některé znalosti právní. **Citlivou oblastí je** v tomto směru především **právo duševního vlastnictví** a určité aspekty závazkového práva. Předměty duševního vlastnictví (unikátní technická řešení, know-how, software a jiné, viz dále) jsou v jistém smyslu tím nejcennějším majetkem, kterým univerzita disponuje. Proto je ve vztahu s komerčním partnerem nutno přijmout taková opatření, která budou tento majetek univerzity chránit. Platí to i pro předměty duševního vlastnictví, jež mají teprve vzniknout jako výsledky společné výzkumné a vývojové činnosti. Správně nastavená ochrana duševního vlastnictví brání oprávněné zájmy nejen univerzity, ale i výzkumných pracovníků, jakožto potenciálních tvůrců chráněných výsledků.

Předkládaná práce, berouce v potaz výše uvedené skutečnosti, poskytuje základní informace pro neodborné čtenáře (neznalé v oblasti práva) potřebné k orientaci v problematice ochrany výsledků spolupráce mezi univerzitou a průmyslovým partnerem. Konkrétně je práce zacílena na zodpovězení nejpodstatnějších otázek spojených se společným výzkumem a vývojem univerzity a komerčního partnera v Laboratoři energeticky náročných procesů (LENP).

První kapitola bude zaměřena na úvod do práva duševního vlastnictví, budou objasněny základní pojmy, předložen přehled související legislativy a budou zmíněny významné instituce, jejichž činnost souvisí se zkoumanou problematikou. Následně se práce pokusí charakterizovat postavení výzkumných a vývojových center včetně právní stránky věci. Zvláštní pozornost bude věnována Centru nových technologií ve strojírenství (NETME Centre) Fakulty strojírenského inženýrství Vysokého učení technického v Brně (FSI VUT v Brně), které vzniklo v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a jehož součástí je právě LENP.

Specifikum právního postavení tohoto pracoviště bude mít vliv na utváření smluvního vztahu s průmyslovým partnerem.

LENP umožňuje systematický výzkum zaměřený na úspory energie a dalších zdrojů v průmyslu. Jestliže víme, na jaké technické problémy se výzkumné a vývojové centrum orientuje, můžeme se pokusit předpovědět charakter jeho výsledků. Této skutečnosti využívá kapitola čtvrtá, která věnuje pozornost jednotlivým formám právní ochrany duševního vlastnictví, přičemž se detailněji zabývá pouze těmi právními instituty, jež budou pravděpodobně v LENP využity. Tato část práce se soustředí na nejrizikovější otázky ochrany duševního vlastnictví a zohledňuje přitom vnitřní předpisy VUT v Brně.

Veškerá spolupráce mezi univerzitou a aplikační sférou musí probíhat na smluvní bázi. S problematikou uzavírání smluv je samozřejmě spojeno množství rizik, na ty zásadní se pokusí upozornit kapitola pátá. Ta se bude mimo jiné věnovat dvěma nejčastějším formám spolupráce – výzkumu na zakázku a společnému výzkumu. Představeny budou Lambertovy smlouvy, jakožto výchozí podklady pro návrh smlouvy o spolupráci na výzkumu a vývoji.

V případě projektu výzkumu a vývoje, kterého se společně účastní subjekt z aplikační sféry a vysoká škola, roste význam dostatečně přesného určení pravidel spolupráce. Univerzita je povinna hájit své oprávněné zájmy, průmyslový partner tak činí automaticky, jak mu káže jeho podnikatelský duch. Kompromisem zohledňujícím zájmy obou stran by měla být uzavřená smlouva o spolupráci. **Správné vyvážení smlouvy v oblasti výzkumu a vývoje přitom vyžaduje nejen orientaci v problematice právní, ale také dostatečné pochopení všech souvisejících technických otázek**, které se následně odrážejí ve formulaci konkrétních smluvních ustanovení. Netýká se to pouze předpovědi charakteru výsledků a následné volby jejich ochrany, ale také stanovení výše finančního příspěvku komerčního partnera.

Právě otázka financování výzkumu je poměrně citlivá, o to více v prostředí energeticky náročných procesů, které jsou logicky náročné i finančně. Ke správnému vyčíslení nákladů univerzity, na jejichž základě bude finanční příspěvek určen, se pokusí přispět výpočet spotřeby energií a vody v LENP provedený v rámci šesté kapitoly. Ačkoliv nejde o spotřeby odrážející požadavky konkrétního výzkumného a vývojového projektu, poskytne uskutečněný výpočet základ k jejich budoucímu stanovení a nabídne rámcovou orientaci v náročnosti realizovaných procesů.

Konečně v sedmé kapitole se práce pokusí vytěžit ze všech nabytých poznatků a informací. Budou zmíněny konkrétní okolnosti a skutečnosti spolupráce vysoké školy s průmyslovým partnerem a na jejich základě budou přijata opatření v podobě konkrétních ustanovení návrhu smlouvy. Kompletní návrh smlouvy bude přílohou této diplomové práce.

2 Právo duševního vlastnictví

Právo každého člověka vlastnit majetek je jedním ze základních lidských práv. Zaručují ho všechny moderní právní systémy včetně toho českého. Podstatou vlastnictví je svoboda vlastníka v nakládání s předmětem vlastnictví, který může držet, volně převádět, užívat dle svých představ. Vzhledem k významu vlastnictví ve společnosti není s podivem, že je toto právo garantováno všemi mezinárodními lidsko-právními dokumenty, stejně jako Listinou základních práv a svobod.

Vlastnictví však zároveň zavazuje a fakticky může být v jistých případech omezeno nebo podmíněno. Je tomu tak proto, že ve společnosti dochází ke střetu vlastnických práv mnoha vlastníků a ke střetu vlastnických práv s jinými právy a svobodami, například právem na život. Proto nemůže vlastník spalovny odpadů vypouštět libovolně znečištěné spaliny do ovzduší, neboť by tím ohrozil život v okolí žijících obyvatel. Zákon na podobnou situaci pamatuje, považuje právo na život za přednější a určitým způsobem vlastnické právo majitele spalovny omezuje.

Podobně bylo na základě složitých společenských vztahů identifikováno mnoho konfliktních situací, které musí být právem řešeny. V zájmu vlastníka, kterým může být fyzická osoba, právnická osoba i stát, je udržovat si přehled o právech a povinnostech s jeho vlastnictvím spojených, sledovat příslušné právní předpisy a předcházet zbytečnému oslabení vlastnického práva nebo dokonce úplné ztrátě vlastnického nároku. Příkladem může být zveřejnění unikátního technického řešení v odborném časopise předtím, než bylo zažádáno o jeho patentovou ochranu. Zveřejněním se vynález stává součástí dosavadního stavu techniky, nelze již žádat o jeho ochranu a možnosti jeho zpeněžení jsou značně omezeny. Jak praví klasická římská zásada, práva patří bdělým.

2.1 Pojem duševního vlastnictví

K náležité ochraně vlastnictví je nutné si uvědomit, jaký druh majetku je předmětem vlastnictví. Přesné vymezení předmětu pomůže pochopit povahu vlastnictví, což následně umožní správnou identifikaci souvisejících právních předpisů. Jistě nečiní nikomu problémy představit si pod pojmem majetek **movité** a **nemovité věci**. Jde o typické předměty vlastnictví, společně označované jako **hmotné statky** (věci). Ty se zásadně liší od **statků nehmotných**, označovaných též jako ideální, které jsou předmětem **vlastnictví duševního**.

V českém právním řádu definici pojmu duševní vlastnictví nenalezneme, podobně jako se nesetkáme s jasným vymezením nehmotných statků. Současná soukromoprávní věda za věci v právním slova smyslu považuje pouze věci hmotné [4] a dokonce podle některých autorů, vzhledem k současnému právnímu stavu, nemohou být nehmotné věci předmětem vlastnictví [5]. Soukromé právo (oblast práva charakterizovaná rovným vztahem mezi subjekty) je kvůli tomu kritizováno, a to zvláště proto, že se některá jeho ustanovení týkají i ve skutečnosti nehmotných věcí (cenné papíry, podnik). Změnu pravděpodobně přinese nový občanský zákoník, který má stoupit v účinnost k 1. 1. 2014 a přiblížit soukromé právo moderním trendům. Ten definuje věc v právním smyslu (není totožné s běžným pojetím „věci“) jako vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. Hmotnou věcí má být ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu. Nehmotnou věcí potom **práva**, jejichž povaha to připouští, a **jiné věci** bez hmotné podstaty [6].

Aby mohlo být právo předmětem duševního (nehmotného) vlastnictví, musí mít majetkovou povahu, tedy musí být ocenitelné penězi. Jistě lze za taková označit práva průmyslová

a majetková práva autorská. Jinou věcí bez hmotné podstaty můžeme rozumět například ochrannou známku, obchodní tajemství či know-how [4]. Podle některých názorů, srov. [4] a [7], nelze za nehmotné věci v právním smyslu (ačkoliv ve skutečnosti nepochybně jde o nehmotné statky) označit **výtvoř** lidské tvořivosti, jako jsou autorská díla, vynálezy či umělecké výkony. S těmito výsledky duševní činnosti jsou totiž spojena, kromě práv majetkových, také a zejména práva osobnostní, která jsou nerozlučně spjata s osobou tvůrce, jsou nepřevoditelná a jako taková nemohou být předmětem soukromoprávních vztahů a nelze je proto považovat za věc v právním smyslu.

Pochopení rozdílu mezi hmotnými a nehmotnými věcmi je klíčové. Zatímco vlastnictví hmotného statku je vázáno na jeho materiální existenci, duševní vlastnictví je na hmotném vyjádření předmětu nezávislé. Příkladem prvního může být spálení černého uhlí. Jeho přeměnou na tepelnou energii vlastnictví k uhlí zaniká, respektive bylo spotřebováno. Můžeme sice mluvit o vzniku vlastnictví nového, jehož předmětem bude uvolněná tepelná energie a popel, ale původní právní vztah již obnovit nelze. Na druhé straně spálením knihy také zaniká vlastnický vztah mezi vlastníkem a knihou, ale autorské právo spisovatele k literárnímu dílu přetrvává, neboť kniha byla pouhým nosičem díla, prostředkem zachycujícím autorovu tvořivost v objektivně vnímatelné podobě, a její neexistence na přetrvání nehmotného statku (literárního díla) nic nemění.

Můžeme shrnout důležité. Předmětem duševního vlastnictví jsou pouze nehmotné věci (nehmotné statky, ideální věci), a to nezávisle na jejich hmotném vyjádření. Některé nehmotné statky nejsou považovány za věci v právním smyslu, a to ani podle nového občanského zákoníku, nicméně to neznamená, že by jim nebyla poskytnuta právní ochrana. Pouze se na ně nevztahují některá ustanovení soukromého práva, upravující vlastnické právo v klasickém pojetí.

2.2 Zásady

Pro celý systém práva i jeho jednotlivá odvětví je typické, že je prostoupeno souborem obecných pravd, označovaných jako zásady či principy. Lze je považovat za jakési výchozí myšlenky, jejichž platnost je bezpodmínečná, a které pomáhají při interpretaci a aplikaci práva. Stejně jako jiné oblasti práva je i právo duševního vlastnictví vystavěné na určitých zásadách, které jsou pro něj charakteristické a odlišují ho od jiných skupin právních vztahů. „*V tomto kontextu nemusíme duševní vlastnictví chápat jako pouhou podmnožinu vlastnických práv, ale můžeme o něm uvažovat jako o „vlastnictví svého druhu“*“ [5]. Uvedme nyní principy, které tuto výjimečnost duševního vlastnictví potvrzují:

Potenciální ubikvita. Tento teoretický pojem vyjadřuje skutečnost, že nehmotné (ideální) předměty mohou být užívány kdekoli, kdykoli a kýmoli, a to současně, aniž by se tím snížila jejich kvalita, funkce nebo změnila podstata [8]. Populární výpočtový software může v jednu chvíli pracovat na tisícovkách počítačů pod dohledem tisícovek uživatelů ve školách, firmách, domácnostech či výzkumných ústavech, po libovolně dlouhou dobu, v jakémkoli čase. „*V tom spočívá jedna z příčin, proč jsou nehmotné statky obtížně chránitelné a práva příslušející jejich vlastníkům obtížně vymahatelná*“ [9].

Osobní výlučnost. Práva spojená s duševním vlastnictvím mají majetkovou povahu a působí vůči všem, jsou tzv. absolutní (nepůsobí např. jen mezi smluvními stranami). Umožňují oprávněným osobám nakládat s předměty duševního vlastnictví podle jejich uvážení a v tomto rozhodování nejsou omezovány vůči jiným osobám. Vlastník nehmotné věci má výlučné právo s ní

disponovat. Osobní výlučnost je projevem jedinečnosti vztahu mezi vlastníkem a jeho majetkem.

Registrační princip. Ochrana práv z duševního vlastnictví není ve většině případů automaticky spojena se vznikem nemotného statku, ale až s jeho přihlášením do veřejného rejstříku. S tím je spjato několik významných skutečností. Jelikož jde o rejstřík **veřejný**, jsou veškeré v něm obsažené údaje přístupné veřejnosti. Pro některé společnosti může být tento fakt důvodem k nepřihlášení významného technického řešení či postupu, protože by tím mohly poskytnout nápovědu konkurenci. Se službami státního úřadu souvisejí správní **poplatky**, jejichž výše zřejmě na národní úrovni problémy nepůsobí [10]. V případě evropské registrace, dohromady s překladem a jinými službami, však mohou dosáhnout desítek tisíc eur (viz poplatky za přihlášení patentu u Evropského patentového úřadu [11]). Shodný předmět duševního vlastnictví může být do rejstříku zapsán pouze jednou. Mluvíme o tzv. **právu přednosti** [12], které svědčí ve prospěch prvního majitele, jenž o zápis do rejstříku zažádal.

Teritorialita. S registrací do národních rejstříků v neposlední řadě souvisí princip teritoriality. Ten vychází z územně omezené suverenity státu, který je ve svém působení na společenské vztahy omezen hranicemi. Potom i zápis do veřejných rejstříků má účinnost pouze na území dané země a jen zde mají vlastníci k dispozici efektivní právní prostředky k ochraně svého majetku. Žádat o ochranu v každém státě zvlášť může být samozřejmě časově a finančně velice náročné. Proto existuje dlouhodobá snaha překonávat princip teritoriality prostřednictvím mezinárodních smluv, stejně jako integrací v rámci Evropského hospodářského prostoru. Vlastníci nemotných statků mohou svá práva chránit prostřednictvím jediné registrace s účinky ve všech členských zemích.

Výjimku z registračního principu a tedy i zásady teritoriality tvoří autorská práva a práva s nimi související, know-how nebo obchodní tajemství. Uvedená práva jsou chráněna automaticky bez potřeby veřejného zápisu, a to jak v českém právním řádu, tak za hranicemi díky mezinárodním smlouvám.

2.3 Rozdělení

Práva duševního vlastnictví lze členit dle mnoha kritérií. Z hlediska charakteru činnosti vedoucí ke vzniku předmětu vlastnictví můžeme mluvit o právech **tvůrčí** povahy, jež jsou výsledkem tvůrčí lidské činnosti (autorské právo, patentové právo) a právech **hospodářské** povahy, která vznikla hospodářskou činností člověka nebo právnické osoby (obchodní tajemství, práva na označení) [Telec]. Bude-li nás zajímat využití jednotlivých práv, můžeme je zařadit do třech kategorií: práva využitelná **osobnostně** (autorská díla), **průmyslově** (patenty, užité vzory) nebo **obchodně** (práva na označení) [9]. Z praktického pohledu je významné třídění podle zdroje právní úpravy [13], představme si ho zároveň s výpisem chráněných nemotných statků:

Autorské právo a práva související (úprava v autorském zákoně [14]).

- autorská díla včetně počítačových programů a struktury databází
- umělecké výkony
- zvukové a zvukověobrazové záznamy
- rozhlasové a televizní vysílání
- obsah databází

Průmyslová práva (úprava ve zvláštních předpisech).

- vynálezy včetně biotechnologických vynálezů
- užité vzory
- zlepšovací návrhy
- průmyslové vzory
- topografie polovodičových výrobků
- odrůdy rostlin
- ochranné známky
- označení původu a zeměpisná označení
- firemní jména

Práva spojená s utajením informací a ochranou proti nekalé soutěži (nehmotné statky chráněné obchodním zákoníkem [15]).

- obchodní tajemství
- know-how
- obchodní jména
- goodwill
- jednotlivá data
- loga a jiné projevy

Práva na ochranu osobnosti fyzických osob, názvu a dobré pověsti právnických osob, která upravuje občanský zákoník [16]. Pro potřeby této práce mají zanedbatelný význam.

2.4 Legislativa a dokumenty VUT v Brně

Právní rámec, v němž se pohybuje zaměstnanec při plnění úkolů vyplývajících z pracovního poměru (včetně výzkumné a vývojové činnosti), je tvořen nejen obecně závaznými právními předpisy, ale též vnitřními předpisy a normami zaměstnavatele, které jsou v případě veřejné vysoké školy závazné i pro studenty. Nabízený přehled legislativy v oblasti duševního vlastnictví je proto doplněn o výčet vnitřních předpisů a norem VUT v Brně.

Výchozím předpisem nejvyšší právní síly, podobně jako pro jiná právní odvětví, je **Listina základních práv a svobod**, která zaručuje ochranu vlastnictví a výsledků tvůrčí duševní činnosti [17]. Konkrétní úpravu jednotlivých práv poskytují **zákonné předpisy**, a to jak pro jediný předmět duševního vlastnictví (zákon o užitných vzorech [18]), tak pro více předmětů zároveň (autorský zákon [14]). K provedení zákonů vydává Úřad průmyslového vlastnictví **vyhlášky**, jakožto podzákonné právní předpisy.

Mezi nejdůležitější **vnitrostátní prameny** práva duševního vlastnictví můžeme zařadit:

- Zákon č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví
- Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví
- Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
- Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích
- Zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů
- Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech

- Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (obchodní firma § 8-12, obchodní tajemství a know-how § 17-20 a § 51, nekalá soutěž § 44-54, licenční smlouva k předmětům průmyslového vlastnictví § 508-515)
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (sazebník správních poplatků Úřadu průmyslového vlastnictví)
- Zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích
- Vyhláška č. 550/1990 Sb., o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů ve znění vyhlášky č. 21/2002 Sb.
- Vyhláška č. 97/2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách
- Nový občanský zákoník (účinný od 1. 1. 2014)

Pramenem právní úpravy duševního vlastnictví jsou rovněž mnohé **mezinárodní smlouvy** a **předpisy Evropských společenství** (ES). Ustanovení těchto dokumentů jsou buďto přímo závazná a ve vnitrostátním právu nemají náhradu (nařízení Rady o průmyslovém vzoru Společenství [19]), nebo byla zapracována do vnitrostátních předpisů a jsou nyní součástí českého právního řádu (směrnice Evropského parlamentu a Rady o právní ochraně databází zapracovaná do autorského zákona [14]).

Představme si některé z významných **mezinárodních smluv**:

- Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví
- Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (Pařížská unijní úmluva)
- Smlouva o patentové spolupráci (PCT)
- Smlouva o patentovém právu (PLT)
- Úmluva o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva)
- Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (dohoda TRIPS)
- Bernská úmluva na ochranu literárních a uměleckých děl
- Všeobecná úmluva o autorském právu

Zajímat nás budou i vybrané **dokumenty evropských společenství**:

- Nařízení Rady ES č. 207/2009 o ochranné známce Společenství
- Nařízení Rady ES č. 6/2002 o průmyslovém vzoru Společenství
- Směrnice Rady 91/250/EHS o právní ochraně počítačových programů
- Směrnice Rady 93/98/EHS o harmonizaci doby ochrany práva autorského a určitých práv s ním souvisejících
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES o právní ochraně databází
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů práva autorského a práv s ním souvisejících v informační společnosti
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany
- Nařízení Rady (EU) č. 1260/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu
- Dohoda o jednotném patentovém soudu

Poslední tři dokumenty nebyli zatím k 1. 4. 2013 účinné. Podrobnější seznam pramenů práva v oblasti duševního vlastnictví lze nalézt například zde [20], [21].

Mezi **vnitřní předpisy a normy VUT v Brně** použitelné pro zkoumané odvětví práva patří:

- Statut VUT v Brně
- Směrnice rektora č. 25/2009 – Systém komercializace poznatků vědy a výzkumu na VUT v Brně
- Směrnice rektora č. 1/2011 – Proces uplatnění, ochrany a komercializace práv průmyslového vlastnictví na VUT v Brně
- Směrnice rektora č. 5/2012 – Nakládání s předměty chráněnými podle autorského zákona a jejich komercializace
- Směrnice rektora č. 12/2007 – Podmínky komercializace duševního vlastnictví VUT v Brně – Zakládání spin-off firem VUT v Brně
- Směrnice rektora č. 2/2011 – Pravidla pro nakládání s obchodním tajemstvím na VUT v Brně
- Rozhodnutí rektora č. 2/2011 – Odměňování zlepšovatelů, původců vynálezů, užitečných vzorů a ostatních předmětů průmyslového vlastnictví
- Rozhodnutí rektora č. 23/2010 – Nabízení software na webových stránkách VUT v Brně
- Dále je třeba brát v úvahu předpisy a normy jednotlivých fakult, ústavů a jiných pracovišť na VUT v Brně

2.5 Ochrana

Ochrana duševního vlastnictví je v České republice zajištěna systémem zákonů a existencí státních institucí, do jejichž působnosti ochrana duševního vlastnictví spadá. Jednotlivé právní předpisy byly představeny v kapitole 2.4, významné instituce, včetně těch mezinárodních, budou zmíněny v kapitole 2.6.

Formy ochrany duševního vlastnictví se liší v závislosti na předmětu duševního vlastnictví. Rozlišujeme právní ochranu **formální**, která se projevuje až po zápisu předmětu ochrany do veřejného rejstříku (patent), a ochranu **neformální**, která je poskytována automaticky bez nutnosti zápisu ve chvíli, kdy je nehmotný statek zachycen v objektivně vnímatelné podobě (autorské dílo) [8]. Přehled nehmotných statků a možností jejich ochrany podává [22] v tab. 1.

Význam zákonných ustanovení zajišťujících ochranu duševního vlastnictví je zdůrazněn ve chvíli, kdy jsou konkrétní práva majitelů nehmotných statků narušena. Ti se mohou svých práv domáhat sami, prostřednictvím žaloby u obecních soudů, mluvíme o **soukromoprávní cestě**, nebo se mohou spolehnout na činnost státních institucí (trestní řízení, činnost celních orgánů), jde o **veřejnoprávní zásah**. Žalobou se mohou oprávněné osoby dožadovat především **zastavení protiprávního jednání** (ukončení výroby patentem chráněného výrobku), **náhrady škody a ušlého zisku**, **peněžitého zadostiučinění** (týká se hlavně autorských a souvisejících práv) nebo **odstranění závadného stavu** (stažení padělků z prodeje, případně jejich zničení) [23]. Významným právem oprávněných osob je požadovat po třetích osobách informace o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je právo porušováno [24].

Duševní statek	Autorsko- právní ochrana	Průmyslověprávní ochrana					
	Autorský zákon	Patent	Užitný vzor	Průmyslový vzor	Ochranná známka	Označení původu a zeměpisné označení	Utajování
Vynález	–	ANO	–	–	–	–	ANO
Nové technické řešení	–	–	ANO	–	–	–	ANO
Nové estetické řešení (design výrobku)	ANO	–	–	ANO	ANO	–	–
Jedinečné označení výrobku	ANO	–	–	ANO	ANO	ANO	–
Databáze	ANO	–	–	ANO	–	–	ANO
Software	ANO	ANO	–	–	–	–	ANO
Poznatek výzkumu nebo vývoje	–	–	*	–	–	–	ANO
Film / Fotografie	ANO	–	–	ANO	ANO	–	ANO
Hudba / Malba	ANO	–	–	–	–	–	ANO
Publikace	ANO	–	–	ANO	ANO	–	–

* Možnost ochrany jen v ojedinělých případech, jako součást technického řešení

Tab. 1 Možnosti ochrany různých forem duševního vlastnictví [22].

2.6 Významné instituce v oblasti práv duševního vlastnictví

Následující přehled důležitých institucí v oblasti práv duševního vlastnictví obsahuje pouze letmý nástin jejich významu a kompetencí. Podrobnější informace lze ve všech případech získat na příslušných internetových stránkách, které zpravidla poskytují i přehled související legislativy.

Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) je specializovanou agenturou OSN, která sdružuje na 185 členských států, včetně České republiky. Jejím posláním je podpora inovací a tvořivosti prostřednictvím mezinárodní spolupráce v oblasti duševního vlastnictví. Za tímto cílem spravuje a podílí se na tvorbě množství mezinárodních smluv, jež umožňují mezinárodní ochranu patentů, ochranných známek, průmyslových vzorů, autorských děl, atd., vytváří technické zázemí pro správu dat a výměnu potřebných informací a pracuje na osvětě duševního vlastnictví mezi veřejností [25].

Evropská patentová organizace je mezivládní organizací, která vznikla s cílem usnadnit ochranu vynálezů napříč Evropou. Organizace má v současnosti 38 členských států, včetně České republiky, a stojí mimo Evropská společenství. Výkonným orgánem je **Evropský patentový úřad (EPO)** se sídlem v Mnichově. Ten provádí zejména potřebné rešerše a věcný přezkum evropských patentových přihlášek a mezinárodních přihlášek podaných v rámci Smlouvy o patentové spolupráci. Zajímavým prvkem činnosti Úřadu je vedení databáze Espacenet, která umožňuje volný přístup k více než 70 milionům patentům [26].

Úřad průmyslového vlastnictví je ústředním orgánem státní správy České republiky na ochranu průmyslového vlastnictví. Úřad mimo jiné rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užitné vzory, ochranné známky a vede příslušné rejstříky o těchto předmětech průmyslových práv. Dále zpřístupňuje fond světové patentové literatury, zabezpečuje plnění závazků z mezinárodních smluv a spolupracuje s mezinárodními organizacemi a národními úřady jednotlivých států na poli průmyslového vlastnictví.

V neposlední řadě se podílí na tvorbě příslušné legislativy a vykonává publikační a vzdělávací činnost [27].

Útvar transferu technologií na VUT v Brně je specializovaným oddělením, které poskytuje mnohé služby ve styku mezi univerzitou a aplikační sférou. Útvar šíří mezi vědci osvětu v oblasti ochrany duševního vlastnictví, pomáhá jim realizovat proces komercializace výzkumu a vývoje a nabízí poradenství při využití technologií pro jednotlivé firmy a konkrétní podniky. Výstupem činnosti Útvaru by mělo být zajištění ochrany zájmů VUT v Brně v oblasti duševního vlastnictví, k tomu mimo jiné vydává metodiky a upřesňuje příslušné postupy [28].

S právem duševního vlastnictví je spojena činnost mnoha dalších institucí, z těch nejvýznamnějších lze dále jmenovat: Ministerstvo kultury a kolektivní správci v oblasti autorských práv, celní úřady, Česká obchodní inspekce, Komora patentových zástupců, Česká advokátní komora, regionální centra patentových informací, Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM), Světová obchodní organizace (WTO) a jiné.

3 Výzkumné a vývojové centrum

Výzkum, vývoj a inovace jsou tři okruhy aktivit, které jsou v blízkém kontaktu a úzce spolu souvisí, přesto znamenají každá něco jiného a mohou být prováděna odděleně. K bližšímu vyjasnění pojmů lze podpůrně využít definic zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací [29]. Ten rozlišuje mezi výzkumem základním a aplikovaným, když za **základní výzkum** považuje teoretickou nebo experimentální práci prováděnou „zejména za účelem získání nových vědomostí o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, která není primárně zaměřena na uplatnění nebo využití v praxi“ [29]. Naproti tomu **aplikovaný výzkum** je prací zaměřenou „na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb“ [29]. **Vývoj** (nebo také experimentální vývoj) můžeme podle zákona chápat jako „získávání, spojování, formování a používání stávajících vědeckých, technologických, obchodních a jiných příslušných poznatků a dovedností pro návrh nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb“ [29]. Konečně **inovací** zákon rozumí zavedení nového nebo podstatně zdokonaleného výrobku, postupu nebo služby do praxe, přičemž rozeznává inovace postupů a inovace organizační.

Uvedené pojmy nejsou často ani tak zaměňovány, jako spíše společně podřazovány pod sebe navzájem, je tomu tak i v nadpisu této podkapitoly. Tak například Výzkumný ústav pro hnědé uhlí a.s. provozuje nejen výzkumnou, ale i vývojovou činnost [30]. Podobně zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací zavádí legislativní zkratku „výzkumná organizace“, kterou je „právní osoba, organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem“ [29]. Některé instituce označované jako výzkumné a vývojové provádějí současně i činnost inovační, atd. Tyto nedokonalosti v pojmenování či označování činností však nejsou fatální, zpravidla půjde o účelové zkracování směrem k veřejnosti. V úředním styku lze předpokládat důsledné rozlišování jednotlivých aktivit, podobně bude skutečný rozsah činností uveden v zakládacích listinách, smlouvách nebo statutech.

Častým doplňkem výzkumných, vývojových a inovačních aktivit je vědecká a vzdělávací činnost, případně činnost zkušební. V dalším textu předpokládejme pod pojmem „výzkumné a vývojové centrum“ jakýkoliv útvar či instituci, která může vykonávat jak činnost výzkumnou a vývojovou, tak činnost inovační, vědeckou, vzdělávací a zkušební.

3.1 Obecně k právnímu postavení výzkumného a vývojového centra

Výzkumnou, vývojovou, případně inovační činností se může zabývat jakákoliv fyzická či právní osoba, stejně jako organizační složka státu za tímto účelem zřízená. Jednotlivé subjekty se ovšem liší právním postavením, které definuje mnohé důležité aspekty jejich činnosti, jako jsou organizační struktura a způsoby řízení, pravidla hospodaření a získávání finančních prostředků, zaměření výzkumu a vývoje, spolupráce s aplikační sférou a další. Pomineme-li fyzické osoby, organizační složky státu a jejich organizační jednotky, budou mít výzkumná a vývojová centra podobu právnických osob se skutečně širokými možnostmi právního postavení. Nejtypičtějšími budou:

Veřejné výzkumné instituce, jejichž status upravuje zákon o veřejných výzkumných institucích [31]. Veřejnou výzkumnou instituci mohou zřídit jen ministerstva, jiné ústřední orgány státní správy nebo Akademie věd (AV) České republiky. Jejich hlavní činnost je zaměřena jen na výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, a je podporován zejména

z veřejných prostředků. Mohou vykonávat i jinou činnost za účelem dosažení zisku, ta však musí navazovat na činnost hlavní a splňovat další zákonné požadavky. Zpravidla vykonávají i činnost vzdělávací v doktorském studiu. Rejstřík veřejných výzkumných institucí vede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Příklady: Biotechnologický ústav AV ČR, Centrum dopravního výzkumu, atd.

Obchodní společnosti v rozličných formách dle obchodního zákoníku [15]. Zakládají se společenskou smlouvou, akciové společnosti zakladatelskou smlouvou nebo listinnou. Účel jejich založení je různý. Výzkumná společnost může sloužit jako technologická základna mateřským podnikům nebo může jít o státem vlastněný subjekt, jejichž primárním cílem není generování zisku. Často se jedná o původně státní podniky, které byly privatizovány, jejich současná výzkumná a vývojová aktivita může být značně oslabena. Rovněž se setkáme s výzkumnými a vývojovými centry, které jsou pouhou organizační částí obchodní společnosti a samostatnou právní subjektivitou nedisponují. Činnost výzkumných a vývojových center ve formě (nebo v rámci) obchodních společností se odvíjí, jak lze v tržním hospodářství očekávat, od představ jejich vlastníka. Příklady: Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s., Výzkumný ústav mlékárenský s.r.o.

Státní podniky založené některým z ministerstev podle zákona o státním podniku [32]. Státní podnik je právnickou osobou, hospodaří na vlastní odpovědnost s majetkem státu a je zakládán s cílem uspokojit významné společenské, strategické nebo veřejně prospěšné zájmy. Za tímto účelem vzniklo i několik výzkumných a vývojových podniků: Výzkumný a vývojový ústav dřevařský, Praha, s.p., Výzkumný ústav krmivářského průmyslu a služeb Pečky a další.

Vysoké školy, pro něž jsou výzkumná, vývojová, inovační, vědecká a jiná tvůrčí činnost jedním ze základních poslání, jak deklaruje zákon o vysokých školách [33]. Vysoké školy jsou právnickými osobami. Drtivá většina výzkumných a vývojových aktivit se koncentruje ve veřejných vysokých školách univerzitního typu, které se zřizují zákonem. Ty jsou na rozdíl od soukromých vysokých škol financovány především z veřejných rozpočtů. Přesto, že je v řadě aspektů omezena zákonem, spadá do samosprávné působnosti veřejné vysoké školy mnoho rozhodnutí, včetně rozhodnutí o zaměření a organizaci vědecké, výzkumné, vývojové a inovační činnosti. Uvedené aktivity mohou být vykonávány v rámci fakult, vysokoškolských ústavů nebo jiných pracovišť, v závislosti na vnitřní organizaci, kterou si vysoká škola upravuje ve svém statutu. Dlouhodobý záměr vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové a inovační činnosti projednává vědecká rada a schvaluje akademický senát. „*Veřejná vysoká škola je povinna majetek užívat k plnění úkolů ve vzdělávací a výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti*“, stejně tak k doplňkové činnosti na tyto činnosti navazující. „*Doplňková činnost nesmí ohrozit kvalitu, rozsah a dostupnost činností, k jejichž uskutečňování byla veřejná vysoká škola zřízena*“ [33].

Uvedený výčet právnických osob není úplný, centrum výzkumu a vývoje si lze představit i ve formě obecně prospěšné společnosti či nadace, půjde však o méně časté případy. Podobně je třeba brát v potaz existenci výzkumných a vývojových center, která vznikají jako projev spolupráce mezi několika subjekty, samostatnou právní entitu však nevytváří. Příkladem je Středoevropský technologický institut (CEITEC), který vznikl spojením významných brněnských univerzit a vědecko-výzkumných institucí [34]. Část projektu, která je v gesci VUT v Brně, je do organizační struktury školy začleněna v podobě vysokoškolského ústavu.

Nezanedbatelným zdrojem příjmů výzkumných a vývojových center jsou účelové a institucionální dotace poskytované podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací [29]. Dotace jsou vázány na splnění celé řady podmínek, jež spoluutvářejí

soubor pravidel, kterými se činnosti výzkumného a vývojového centra musí řídit. Na základě uvedeného zákona je stanovují organizační složky státu odpovědné za výzkum a vývoj, s ohledem na charakter poskytované dotace. Odpovědnými správními úřady jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které přiděluje zejména peníze z Evropských fondů, Grantová agentura ČR v oblasti základního výzkumu, Technologická agentura ČR v oblasti aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací. Dotace poskytují i další orgány státní správy a samosprávné celky, o kterých tak stanoví zákon.

3.2 NETME Centre

NETME Centre, celým názvem Centrum nových technologií ve strojírenství Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně, je výzkumným a vývojovým útvarem orientovaným na oblast konkurenceschopného strojírenství. Cílem centra je „*rozvinout spolupráci s aplikační sférou a posílit tak konkurenceschopnost regionu, podílet se na rozvoji znalostní ekonomiky regionu a umožnit soukromým subjektům snadný přístup k nejnovějším výsledkům výzkumu na smluvní bázi a s cílem zajistit maximální aplikační potenciál*“ [35].

Projekt NETME Centre je realizován a financován v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace – prioritní osa 2 – regionální výzkumná a vývojová centra. Jde o program z velké části financovaný z evropských strukturálních fondů, který spravuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Snahou programu je podpořit vznik a rozvoj kvalitně vybavených pracovišť zaměřených na aplikovaný výzkum a vývoj, jež by měla posílit spolupráci s aplikační sférou dle potřeb regionu [2]. Spolu s přijetím podpory se příjemce (je jím VUT v Brně) zavázal k plnění tzv. indikátorů, které slouží k monitorování průběhu a výsledku realizace projektu. Jsou sledovány po dobu realizace projektu a stanovenou dobu po jeho ukončení (tzv. doba udržitelnosti). Nedodržení cílových indikátorových hodnot může vést k částečnému nebo úplnému odebrání dotace [36]. Realizace projektu NETME Centre bude probíhat do konce roku 2013, následně dojde k plnému zahájení provozu. Doba udržitelnosti byla stanovena na 5 let. Monitorovacími indikátory pro NETME Centre lze rozdělit do tří skupin:

- **odborné výstupy** (publikace, patenty, aplikované výsledky výzkumu),
- **finanční ukazatele** (objem smluvního výzkumu, příjmy ze smluvního výzkumu, národních a mezinárodních grantů),
- **výukové a vzdělávací indikátory** (počet úspěšných absolventů, počet nově vytvořených pracovních míst pro výzkumné pracovníky, počet studentů zapojených do činnosti centra).

Právní postavení NETME Centre vymezuje především jeho statut [37], statut Fakulty strojního inženýrství [38], statut Vysokého učení technického v Brně [39] a zákon o vysokých školách [33]. Z hlediska fakulty je NETME Centre specializovaným pracovištěm, jehož forma je dána charakteristickou činností. Tou je činnost vědecká, výzkumná, vývojová a inovační orientovaná „*zejména na oblast strojního inženýrství s dominantními směry konstrukčního a procesního inženýrství, strojírenské technologie a aplikovaných věd*“. Mimo uvedené uskutečňuje činnost vzdělávací a doplňkovou. Řídící struktura je tvořena vedoucím projektu, výkonným ředitelem, finančním manažerem, technickým manažerem a vedoucími divizí. Divize je základní výzkumnou, vývojovou a inovační jednotkou NETME Centre, odpovídá za realizaci jednotlivých výzkumných a vývojových úkolů a může se dále členit na sekce a laboratoře [37].

Jak již bylo uvedeno, jedním z hlavních úkolů NETME Centre je navázání spolupráce s aplikační sférou. Veškerá součinnost přitom musí být řádně právně zajištěna, aby nedocházelo k ohrožení zájmů VUT v Brně. Z tohoto důvodu je nutné uvědomit si, které osoby jsou oprávněné jednat s průmyslovými partnery a uzavírat s nimi smlouvy, jež budou pro NETME Centre, potažmo FSI VUT v Brně, závazné. K jednání a podepisování jménem FSI (tedy i NETME Centre) je v první řadě oprávněn děkan. Stejně oprávnění má tajemník fakulty, kterého děkan ve svém rozhodnutí [40] pověřil mimo jiné k jednání a podepisování smluv jménem fakulty v obchodně právních a občanskoprávních vztazích. V době nepřítomnosti děkana ho v plném rozsahu zastupuje statutární zástupce, uvedený v příslušném rozhodnutí děkana [41]. Děkan i tajemník mohou dále v konkrétních záležitostech pověřit či zplnomocnit k jednání a podepisování vybrané osoby [38], z pohledu NETME Centre půjde typicky o výkonného ředitele, příp. finančního nebo technického manažera. Dle statutu NETME Centre je k samostatnému jednání se třetími osobami oprávněn také vedoucí divize, avšak pouze v souvislosti s aktivitami divize [37]. Seznam osob oprávněných k podpisu dokumentů v rámci managementu projektu NETME Centre upravil rozhodnutím rektor VUT [42].

3.3 Laboratoř energeticky náročných procesů

Laboratoř energeticky náročných procesů je součástí NETME Centre FSI VUT v Brně, která umožňuje systematický výzkum zaměřený na úspory energie a dalších zdrojů v průmyslu. Spadá do Divize energetiky, procesů a ekologie, konkrétně do Sekce energetických systémů a simulačních výpočtů [35]. Z hlediska právního postavení se LENP logicky neliší od NETME Centre. Pro vnější i vnitřní vztahy platí závěry z předchozí kapitoly. V rámci NETME Centre se LENP vymezuje především specifickým zaměřením výzkumu a vývoje a odpovídajícím technickým zázemím. Za činnost laboratoře odpovídá dle statutu [37] vedoucí divize, prostřednictvím pracovních pokynů však lze předpokládat přenesení části odpovědnosti na vedoucího sekce, případně vedoucího samotné laboratoře.

LENP je unikátní laboratoří kombinující prostředí průmyslového prádelenského provozu se špičkovým vědeckým zázemím. Vznikla jako reakce na situaci v prádelenském průmyslu, kde sice probíhá dílčí výzkum a vývoj, zpravidla však na úrovni jednotlivých zařízení, bez možnosti komplexní optimalizace celého prádelenského provozu. Důvodem je mimo jiné absence spolehlivých dat z reálného provozu, na jejichž základě by bylo možné sestavit potřebné matematické modely a provádět navazující simulace, optimalizace či jiné výpočty. LENP disponuje kapacitami a vybavením, včetně lidských zdrojů s potřebnými zkušenostmi a znalostmi, které umožňují nejen získání nezbytných dat, ale i jejich následné zhodnocení [43].

Skutečnost, že je LENP koncipována jako funkční průmyslová prádelna, nabízí široké využití získaných dat, výsledků a informací, neboť ty se rovnají poznatkům nabytých v reálném provozu. Prádelna umožňuje testování různých provozních režimů, ověřování modelů, zkoušení konstrukčních inovací na jednotlivých zařízeních nebo porovnávání účinnosti při použití různých čisticích prostředků, to vše v kontextu uceleného prádelenského provozu. Zároveň je možné sledovat celý proces z pohledu ekonomického. Důležitým výstupem bude jistě analýza provozních nákladů zahrnující náklady na vodu, energie, chemikálie, pracovní sílu, atd. Lze předpokládat, že uvedené poznatky budou zajímavé pro široký okruh subjektů, mezi které můžeme počítat výrobce prádelenských zařízení a chemikálií, provozovatele prádelenských provozů, investory, zákazníky či některé zkušební ústavy [43].

Smyslem činností v LENP není pouhý sběr dat v oblasti prádelenství. Získané údaje budou pečlivě zpracovány a vyhodnoceny. Na jejich základě mohou vznikat matematické modely

a simulace uplatnitelné v dalších energeticky náročných procesech. Ve spojení se znalostmi a know-how z jiných průmyslových oborů, zejména procesního a energetického průmyslu, bude cílem výzkumu a vývoje v LENP naplnění konceptu tzv. „Provozu budoucnosti“, který se vyznačuje:

- minimální produkci odpadu,
- minimálními dopady na životní prostředí,
- vysoce efektivním využitím energií,
- vysoce kvalitním produktem,
- pokročilou úrovní automatizace [43].

4 Práva duševního vlastnictví uplatnitelná v prostředí výzkumného centra

Ne všechna práva, teorií označovaná jako práva duševního vlastnictví, jsou v praxi uplatnitelná v prostředí výzkumu a vývoje. Příkladem může být právo **obchodních jmen** [15], problematika spjatá se zakládáním obchodních společností a nekalou soutěží, či **označení původu** a **zeměpisná označení** [44], která se používají ke značení zboží pocházejícího z určité oblasti, jež může být sama o sobě zárukou kvality. Podobně využití nenajdou některá práva autorská, jako je právo **výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu**, právo **rozhlasového a televizního vysílatele k jeho vysílání**, právo **nakladatele**, práva **výkonných umělců** a právo **zveřejnitelů k dosud nezveřejněnému dílu** [14].

Dále se můžeme setkat s právy, která mohou mít v jistých oblastech výzkumu a vývoje své uplatnění, nicméně tomu tak není ve zkoumaném odvětví energeticky náročných procesů. Do této skupiny lze zařadit právo **na ochranu topografie polovodičového výrobku** [45] a právo **odrůdové** [46]. První z nich nalezne uplatnění v polovodičovém průmyslu, druhé jmenované poskytuje ochranu pěstitelům nových odrůd plodin v zemědělství. Patří sem bude také ochrana **biotechnologických** vynálezů. Ta je v mnohém podobná běžným vynálezům (formou ochrany je též patent), ale vzhledem ke specifickému charakteru biotechnologií je částečně upravena samostatným předpisem [47].

Poslední kategorii tvoří nehmotná práva, která mohou být v oblasti výzkumu a vývoje energeticky náročných procesů uplatněna poměrně často (jakož i v jiných vědních oborech), nicméně jejich význam je okrajový a nebude jim v dalším textu věnován podrobnější výklad. Patří sem právo **doménových jmen**, využitelné při tvorbě internetových stránek, a právo **výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu** [14], tedy k videu se zvukem, či bez. V obou případech se jedná o práva, jejichž využití si lze představit při snaze prezentovat výzkumný projekt a jeho výsledky veřejnosti.

Následující podkapitoly se zaměřují na možnosti právní ochrany těchto nehmotných statků, které lze z pohledu výzkumu a vývoje v Laboratoři energeticky náročných procesů považovat za klíčové.

4.1 Patenty

Patenty jsou právní formou ochrany vynálezů, které jsou řazeny mezi předměty tzv. průmyslových práv. Jejich ochrana je založena na registračním a teritoriálním principu. Na jaké výsledky tvůrčí činnosti lze patenty použít, za jakých podmínek a jakým způsobem při žádosti o patent postupovat, to vše stanovuje zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích [48]. Pochopení zákonného vymezení vynálezu je velmi důležité, protože ne všechna nová technická řešení jsou vynálezy a ne všechny vynálezy jsou patentovatelné.

4.1.1 Definice vynálezu

Legální definice vynálezu neexistuje, můžeme se pouze dočíst, za jakých podmínek lze udělit patentovou ochranu. Patentem je možno chránit pouze **vynález**, který je **nový**, je **výsledkem vynálezecké činnosti** a je **průmyslově využitelný**. Tyto tři podmínky zákon dále rozvádí [48]:

„Vynález je nový, není-li součástí stavu techniky“, přičemž stavem techniky je vše, k čemu byl přede dnem podání přihlášky vynálezu umožněn přístup veřejnosti písemně, ústně,

využíváním nebo jiným způsobem, a to kdekoli ve světě. Stavem techniky je i obsah dříve podaných, ale dosud nezveřejněných přihlášek. Není jim naopak vystavení vynálezu na úředně uznané výstavě, pokud k němu došlo v posledních 6 měsících před podáním přihlášky, stejně jako úmyslné zveřejnění s cílem poškodit původce nebo přihlašovatele vynálezu. Modelovou situací, kdy technické řešení přijde o svou novost chybou původce (může jím být celá výzkumná skupina), je zveřejnění podstatných technických informací v odborném článku. Vynález se tím stane součástí stavu techniky a nemůže být již předmětem patentové ochrany. Veškeré zveřejňované údaje by proto měly být podrobeny důkladnému výběru, což platí dvojnásob v případě, kdy se do výzkumu a vývoje investovalo množství finančních prostředků a tyto měly být navraceny vhodným využitím práv z patentové ochrany. Za zveřejnění se nepovažuje dostupnost informací omezenému okruhu osob, např. zaměstnancům vysoké školy [49].

Za výsledek vynálezecké činnosti můžeme označit takový vynález, který pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky. Za účelem hodnocení tohoto kritéria se však za stav techniky nepovažují dosud nezveřejněné přihlášky vynálezů. Příkladem řešení nezahrnujícího vědeckou činnost může být pouhá náhrada materiálu, dimenzování známého řešení (pouhé upřesnění známé zásady) nebo seskupení několika známých řešení [50].

Průmyslovou využitelností pak zákon rozumí možnost výroby nebo jiného využití předmětu vynálezu v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství, přičemž se nehodnotí druh a míra užítu [51]. Mezi průmyslově využitelná řešení nepatří řešení odporující přírodním zákonům nebo způsoby chirurgického ošetřování lidského těla [50].

Uvedené podmínky dále doplňuje ustálená judikatura, která vyžaduje, aby byl předmět patentové ochrany technickým řešením, jehož realizace lze dosáhnout technickými prostředky [51].

K definici vynálezu si zákon pomáhá demonstrativním výčtem výsledků tvůrčí činnosti, které nemohou být samostatně předmětem patentové ochrany, mohou však být dílčí součástí patentovatelného technického řešení. Vynálezem nejsou zejména:

- objevy, vědecké teorie a matematické modely;
- estetické výtvořky (design je chráněn průmyslovým vzorem);
- plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti (nemají povahu technického řešení);
- počítačové programy (blíže kapitola 4.6.2);
- podávání informací.

Zákon dále říká, že některé vynálezy nelze patentovat. Týká se to odrůd rostlin a plemen zvířat a vynálezů, jejichž využití by se přičilo veřejnému pořádku nebo dobrým mravům. Typickým příkladem jsou léčebné postupy [48].

4.1.2 Práva a povinnosti s patentem spojené

Právo na patent má ten, kdo vynález vytvořil vlastní tvůrčí prací (původce) nebo jeho právní nástupce. Právo spolupůvodce odpovídá rozsahu, v jakém se na vytvoření vynálezu podílel [48]. Situace, kdy je původců vynálezu více, může klasicky nastat ve výzkumných a vývojových týmech, kde se na tvorbě podílelo více osob. Podíl se stanovuje pouze podle odvedené **tvůrčí** práce, nelze tedy za spolupůvodce považovat členy týmu, kteří se zabývají toliko organizační nebo administrativní činnostmi. K předejití zbytečných sporů se doporučuje

uzavřít dohodu určující podíly jednotlivých spolupůvodců, zvláště pak pracují-li pro různé zaměstnavatele [51].

Vznikne-li vynález v rámci plnění úkolů v pracovním poměru a není-li smlouvou stanoveno jinak, přechází právo na patent na zaměstnavatele, přestože zaměstnanec zůstává původcem vynálezu. Zaměstnanec musí o této skutečnosti neprodleně písemně upozornit zaměstnavatele a předat mu potřebné podklady. Od této chvíle má zaměstnavatel tři měsíce na to, aby právo na patent vůči zaměstnanci uplatnil, jinak právo přechází zpět na původce. V průběhu této doby jsou obě strany povinny zachovávat mlčenlivost vůči třetím osobám. Zaměstnanec, na jehož vynález zaměstnavatel uplatnil patentové právo, má nárok na přiměřenou odměnu odpovídající technickému a hospodářskému významu vynálezu [48].

S vlastnictvím patentu je spjata právo vynález využívat, poskytnout souhlas k jeho užívání jiným osobám, nebo na ně patent převést [48]. Souhlas k užívání se poskytuje tzv. licenční smlouvou, která musí být zapsána do patentového rejstříku a jejíž úpravu obsahuje obchodní zákoník [15].

Právu majitele patentu odpovídá povinnost všech osob zdržet se jednání s vynálezem spojených, ke kterým nedal majitel souhlas. Patří k nim zákaz vyrábět, nabízet, uvádět na trh nebo používat chráněný výrobek, či ho k tomu účelu dovážet a skladovat, přičemž podobně nelze užívat výrobek přímo získaný způsobem, který je předmětem patentu. Dále nelze využívat způsob, který je předmětem patentu, popřípadě nabízet tento způsob k využití. Dovoleno není ani jeho nepřímé využívání, tedy dodávání chráněného výrobku včetně nabídky k dodávce. Podrobnosti upravuje zákon [48].

Za využívání vynálezu ve smyslu předchozího odstavce se nepovažuje pouze klasická hospodářská činnost (výroba, obchod atd.), ale i činnost vědeckovýzkumná, vývojová nebo zkušební, jejímž výsledkem jsou výstupy, které přinesou hospodářský nebo obchodní výsledek [52]. Nespadá sem tedy činnost neobchodního charakteru, za kterou lze bezesporu považovat nakládání s vynálezem na vysoké škole pro vědecké, výzkumné či vzdělávací účely. Naopak komercializace chráněného vynálezu vysokou školou již nebude možná.

Doba platnosti patentu je **20 let**. Pro dosažení této doby ochrany však musí majitel platit udržovací poplatky, tak jak si to žádá zákon o poplatcích za udržování patentů [53].

4.1.3 Přihláška vynálezu

Žádost o udělení patentové ochrany se podává skrze přihlášku u Úřadu průmyslového vlastnictví (ÚPV). Náležitosti přihlášky stanovuje zákon. Stěžejní součástí přihlášky je **popis vynálezu** včetně potřebné výkresové dokumentace a vymezení tzv. **patentových nároků**, které přesně popisují předmět, na něž se ochrana vztahuje [48]. Vzhledem ke specifickému způsobu popisování vynálezů a formulace patentových nároků je přihláška obvykle podávána prostřednictvím patentových zástupců, jejichž činnost upravuje zákon o patentových zástupcích [54]. ÚPV přijímá tři typy přihlášek, lišících se územním rozsahem ochrany vynálezu:

Národní přihláška poskytuje patentovou ochranu pouze v rámci ČR. ÚPV podrobuje přihlášku předběžnému průzkumu, který má odstranit nedostatky a odhalit zjevně nepatentovatelná technická řešení, a do 18 měsíců přihlášku zveřejní. Do 36 měsíců od podání přihlášky si pak příjemce musí požádat o úplný průzkum, ve kterém ÚPV posuzuje způsobilost vynálezu k udělení patentové ochrany. Pokud je vše v pořádku a přihlašovatel uhradil všechny potřebné poplatky (určené v příslušných předpisech [55]), je mu udělen patent [48].

Evropská přihláška umožňuje získání evropského patentu s účinností ve všech členských zemích Evropské patentové úmluvy. ÚPV postupuje přihlášku Evropskému patentovému úřadu (EPÚ), který vede celé řízení o udělení patentu a provádí potřebné průzkumy. Přihlášku lze podat rovněž přímo u EPÚ. Nevýhodou současného evropského patentového systému je vysoká finanční nákladnost, neboť kromě poplatků za podání přihlášky u EPÚ je přihlašovatel nucen platit správní poplatky v každé členské zemi, v níž se má stát patent účinným, a zároveň musí zajistit překlad patentového spisu vždy do úředního jazyka dané země [56]. Změna by měla přijít s nově přijatými nařízeními [57], [58], jejichž cílem je zjednodušit a zlevnit ochranu vynálezů v evropských zemích.

Mezinárodní přihláška umožňuje získat ochranu ve všech členských státech Smlouvy o patentové spolupráci. Na základě mezinárodní rešerše a vydání posudku o patentovatelnosti (provádí EPÚ) se přihlašovatel rozhoduje, v které zemi zažádá o udělení národního patentu. K samotnému udělení patentu pak dochází až v rámci jednotlivých národních řízení, s kterými jsou spojeny místně stanovené poplatky, potřebné překlady či povinnost být zastupován odborným zástupcem [56]. O finanční náročnosti zde zřejmě platí totéž.

4.1.4 Postup při ochraně vynálezu na VUT v Brně

Pravidla nakládání s nehmotnými statky průmyslové povahy na VUT v Brně vychází ze směrnice rektora [59], která upravuje proces uplatnění, ochrany a komercializace práv průmyslového vlastnictví. Směrnice upřesňuje zákonem stanovené postupy s cílem chránit oprávněné zájmy VUT v Brně a jeho zaměstnanců.

Podle směrnice je zaměstnanec povinen střežit a ochraňovat veškeré duševní vlastnictví zaměstnavatele (VUT v Brně) a práva s ním spojená, využívat je pouze v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele a dbát, aby v souvislosti s výkonem zaměstnanecké činnosti nedocházelo k porušování práv k duševnímu vlastnictví VUT v Brně nebo třetích osob (tedy například i průmyslového partnera).

Směrnice definuje **poznatek**, jako „podnikový vynález, podnikový užitečný vzor, zaměstnanecký průmyslový vzor, známku VUT v Brně, zlepšovací návrh nebo jiný předmět práv průmyslového vlastnictví nebo know-how VUT v Brně“. Za **podnikový vynález** považuje výsledek tvůrčí duševní činnosti, který odpovídá zákonnému pojetí vynálezu (kapitola 4.1.1) a jenž byl vytvořen ke splnění úkolu z pracovního poměru, z členského nebo jiného obdobného pracovněprávního vztahu k VUT v Brně jako zaměstnavateli.

Vytvoření poznatku je původce povinen do 30 dnů ohlásit zaměstnavateli prostřednictvím ÚTT. **Ohlášení** se podává na předepsaném formuláři v listinné i elektronické podobě, zároveň musí zaměstnanec předat veškeré podklady potřebné k posouzení daného poznatku. Pokud se na podklady vztahuje uzavřená dohoda o mlčenlivosti, předá původce pouze nechráněné informace a na tuto skutečnost pracovníka ÚTT upozorní [59].

Následuje **posouzení** poznatku na ÚTT, ke kterému původce poskytuje potřebnou součinnost. Na základě posouzení je rektorovi nebo jím pověřené osobě doporučeno uplatnění nebo neuplatnění práva VUT v Brně k poznatku. Je-li rozhodnuto o uplatnění práva, musí o tom být původce písemně vyrozuměn nejpozději 3 měsíce od ohlášení poznatku. Uplatněním práva vzniká VUT v Brně výlučné právo nakládat s uvedeným poznatkem a původce má **právo na přiměřenou odměnu** v souladu s příslušným rozhodnutím rektora [60]. Neuplatní-li zaměstnavatel ve 3 měsíční lhůtě právo na poznatek, přechází toto znovu na původce. V průběhu lhůty jsou strany povinny zachovávat o nabízeném poznatku **mlčenlivost** [59].

Další postup je plně v režii VUT v Brně, které na základě doporučení ÚTT rozhoduje o uplatnění některé ze zákonných forem **ochrany duševního vlastnictví** a zvažuje vypracování **projektu komercializace**, pokud je k tomu poznatek vhodný. Původce je stále povinen poskytovat potřebnou součinnost, proti rozhodnutí o nevypracování projektu komercializace se může odvolat. Realizaci komercializace poznatku zajišťuje ÚTT v souladu s příslušnými směrnicemi [59], [61]. Výsledkem komercializace může být zejména:

- převod poznatku nebo poskytnutí licence do aplikační sféry;
- založení technologicky orientované firmy nebo spin-off firmy;
- nový projekt společného výzkumu a vývoje nebo společné vlastnictví a využívání poznatku s partnerem z aplikační sféry.

Pokud se VUT v Brně nerozhodne pro komercializaci poznatku, případně bude realizace zastavena, je původce oprávněn využít poznatek jako soukromá osoba pro svoje účely [61].

4.2 Užité vzory

Užitné vzory jsou další formou ochrany průmyslových práv, někdy označované jako tzv. malé patenty [9]. K ochraně technického řešení užitným vzorem je rovněž nutná registrace, jejíž územní působnost je omezena (teritorialita), jde však o variantu, která je významně jednodušší, rychlejší a ekonomicky méně náročná než patent. Uplatnění naleznou typicky pro předměty denní potřeby připravených k uvedení na trh [23]. Legální úpravu obsahuje zákon o užitných vzorech [18], jenž ovšem, vzhledem k blízkosti patentů a užitných vzorů, odkazuje v mnohých případech na ustanovení zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích [48]. V následujícím textu je proto zaměřena pozornost především na specifika užitných vzorů, ve zbylých otázkách lze kopírovat úpravu patentů (kapitola 4.1).

4.2.1 Předmět ochrany

Užitným vzorem je možno chránit **technická řešení**, pro něž platí, že jsou **nová**, přesahují rámec pouhé **odborné dovednosti** a zároveň jsou **průmyslově využitelná**, tzn., že mohou být opakovaně využívány v hospodářské činnosti. Zákon o užitných vzorech, podobně jako je tomu u patentů, demonstrativně vyjmenovává předměty, které nelze za technická řešení považovat a uvádí, kdy nejde ochranu užitným vzorem uplatnit, ačkoliv se o technické řešení jedná [18].

Novost technického řešení, je obdobně jako u vynálezu, posuzována dle současného stavu techniky, kterým je vše, co bylo přede dnem podání přihlášky, jakýmkoliv způsobem zveřejněno. Výraznou změnou je možnost chránit i taková technická řešení, jež byla přihlašovatelem, nebo jeho právním nástupcem, zveřejněna v posledních šesti měsících před podáním přihlášky [18]. Tím vzniká příležitost chránit i technická řešení, která byla z jakýchkoliv důvodů zveřejněna a z pohledu patentové přihlášky již neodpovídají požadavku novosti. Stavem techniky není obsah dříve podaných patentový přihlášek a užitných vzorů [51].

Požadavek technické úrovně řešení není zákonem specifikovaný a ani uspokojivé teoretické objasnění věci není k dispozici. Zřejmé je, že na úroveň invence jsou kladeny menší požadavky než v případě vynálezu. Zároveň lze z některých dřívějších rozhodnutí dovodit spodní hranici ochrany, kterou nelze aplikovat na řešení „*představující pouhou změnu materiálu, bez nalezení jeho nové vlastnosti nebo použití známých řešení přenesených do blízkých oborů techniky, kde účinky těchto řešení jsou pro odborníka nasnadě a tak spadají do rámce pouhé odborné dovednosti*“ [51].

Podle zákona jsou z ochrany užitným vzorem vyloučeny:

- objevy, vědecké teorie a matematické modely;
- pouhé vnější úpravy výrobků;
- plány, pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti;
- počítačové programy;
- pouhé uvedení informace;
- technická řešení, která jsou v rozporu s obecnými zájmy, zejména se zásadami lidskosti a veřejné morálky;
- odrůdy rostlin a plemena zvířat, jakož i biologické reprodukční materiály;
- **způsoby výroby nebo pracovní činnosti** (podstatný rozdíl oproti patentům) [18].

4.2.2 Práva a povinnosti spojené s užitnými vzory

O ochranu užitným vzorem může žádat původce, jakožto tvůrce technického řešení, nebo jeho právní nástupce. Otázka spolupůvodcovství a zaměstnaneckých užitných vzorů je řešena obdobně jako u patentů [18].

Technická řešení chráněná užitným vzorem nemohou být bez souhlasu majitele vyráběna, uváděna do oběhu nebo jinak upotřebena. Uvedená omezení se však vztahují pouze na výkon hospodářské činnosti, lze je tedy vyrábět např. pro osobní potřebu. Stejně jako u patentů má majitel možnost udělit na užívání užitého vzoru licenci, nebo může veškerá práva na jinou osobu převést [18].

Majitel užitého vzoru nemá zpravidla stejnou jistotu, co se ochrany technického řešení týče, jako majitel patentu. Užité vzory jsou totiž udělovány rychle a levně jen proto, že **není přihláška zkoumána z pohledu světové novosti a tvůrčí úrovně**. Na návrh jakékoliv osoby je však ÚPV povinen užitný vzor přezkoumat, a pokud skutečně zákonné požadavky nesplňuje, je z rejstříku užitných vzorů vymazán. Užitný vzor navíc platí pouze 4 roky, na žádost majitele může být ochrana prodloužena až na **10 let** [18]. Uvedená fakta mohou mít vliv na oceňování předmětu užitého vzoru nebo na hodnotu licencí [51].

4.2.3 Přihláška užitého vzoru

Příslušným k přijetí přihlášky je Úřad průmyslového vlastnictví. Náležitosti (obdobné jako u patentů) stanovuje zákon o užitných vzorech [18] doplněný zákonem o vynálezech a zlepšovacích návrzích [48]. Jak již bylo zmíněno, ÚPV zkoumá pouze základní podmínky udělení ochrany a neprovádí žádný průzkum, což mu umožňuje zapsat užitný vzor zpravidla 3 až 4 měsíce po podání přihlášky [62]. Nevýhodou užitných vzorů je naopak absence jednotné mezinárodněprávní úpravy. Z tohoto důvodu je nutné žádat o ochranu v každém státě zvlášť, podmínky mohou být značně rozdílné [51].

Zajímavou možností je souběžná ochrana technického řešení patentem a užitným vzorem, která využívá silných stránek obou institutů. Užitný vzor umožňuje chránit výrobek rychle, ještě během průzkumu patentovatelnosti, zároveň slouží jako jakási záloha, která zaručí ochranu výrobku v případě neúspěchu v patentovém řízení [52].

4.2.4 Postup při ochraně poznatku užitným vzorem na VUT v Brně

Postup je obdobný jako v případě vynálezu, viz kapitola 4.1.4. Za **podnikový užitný vzor** je přitom považováno technické řešení hodné ochrany podle zákona o užitných vzorech (kapitola 4.2.1), které bylo původcem vytvořeno ke splnění úkolu z pracovního poměru, z členského nebo jiného obdobného pracovněprávního vztahu k VUT v Brně jako zaměstnavateli [59].

4.3 Průmyslové vzory

Průmyslové vzory budou v prostředí výzkumu a vývoje méně často uplatňovanou formou ochrany duševního vlastnictví. Předmětem ochrany jsou totiž výsledky umělecké tvůrčí činnosti designérů a návrhářů, kvalita a originalita technických řešení zde hrají nepodstatnou roli. Průmyslovým vzorem se rozumí „**vzhled výrobku** nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení“ [63]. Ochrana průmyslovým vzorem se tedy nevztahuje na vlastní technické řešení, ale na obecné principy či koncepce vnějšího vzhledu [51]. Průmyslový vzor lze chránit, jen pokud je **nový** a má **individuální povahu**, tzn., že nevzbuzuje stejný celkový dojem, jako již zveřejněný průmyslový vzor. Způsobila k ochraně není vnější úprava výrobku, která je předurčena technickou funkcí předmětu nebo vyplývá z jeho pozice v technologickém celku (např. výrobek musí mít vždy stejný tvar a rozměry) [63].

Právní úpravu průmyslových vzorů obsahují především zákon o ochraně průmyslových vzorů [63] a nařízení Rady o průmyslovém vzoru Společenství [64]. Tyto dva prameny si nekonkurují, neboť zatímco zákon vymezuje pravidla pro ochranu vzhledu výrobků v případě podání národní přihlášky, zmíněné nařízení umožňuje jednotnou ochranu s jednotnými účinky po celém území Evropského společenství. Národní přihlášku lze podat u Úřadu průmyslového vlastnictví, průmyslový vzor Společenství je nutno registrovat u Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM). Průmyslový vzor je standardně chráněn 5 let od podání přihlášky, opakovaným prodloužením lze dobu ochrany natáhnout až na **25 let**.

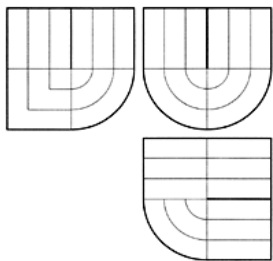
Nakládání s průmyslovými vzory na VUT v Brně je totožné s postupem uvedeným v kapitole 4.1.4. Vztahuje se pouze na zaměstnanecké průmyslové vzory, tedy takové, které splňují zákonné požadavky a zároveň byly vytvořeny ke splnění úkolu z pracovního poměru, z členského nebo jiného obdobného pracovněprávního vztahu k VUT v Brně jako zaměstnavateli [59].

4.4 Ochranné známky

Ochranné známky patří mezi tzv. práva na označení, mají průmyslový charakter a jejich ochrana je rovněž založena na registračním principu. Jde o značky, jejichž cílem je odlišit navzájem konkurenční výrobky a služby. Hodnota ochranné známky může často mnohonásobně překračovat cenu výrobku. Zákazníci se podle ochranné známky orientují v nabídce produktů a značku, se kterou mají spojenou kvalitu a požadované vlastnosti, upřednostňují před jinými.

Zapsat do rejstříku ochranných známek lze jen taková označení, která jsou **graficky znázornitelná** a jsou způsobila **odlišit výrobky nebo služby** jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby. Z ochrany jsou vyloučena označení čichová či zvuková (neplatí pro evropskou a mezinárodní přihlášku). Znázornění známky mohou představovat slova, včetně

osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal či kombinace uvedených [65]. Příkladem mohou být loga, slogany, etikety, různorodá spojení textu a grafiky, originální obaly, ale i jednotlivá slova, písmena atd. Na obr. 1 je ukázka ochranné známky zapsané VUT v Brně, označovaná je jako kombinovaná.

Obr. 1 Kombinovaná ochranná známka VUT v Brně [66].

Výchozím právním předpisem na národní úrovni je zákon o ochranných známkách [65]. Zákon mimo jiné uvádí, kdy jsou označení nezpůsobilá k zápisu. Například pokud nemají rozlišovací schopnost, nelze je graficky znázornit, jsou tvořeny označeními nebo údaji sloužícími k určení druhu, jakosti, množství, původu atd., mohla by klamat veřejnost, jsou tvořena tvarem odvozeným z technické funkce výrobku, jsou v rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy, obsahují znaky vysoké symbolické hodnoty, zejména náboženské symboly apod.

Na území ČR užívají v současnosti ochrany ochranné známky národní (zapsané u ÚPV), mezinárodní (zapsané u WIPO), všeobecně známé ochranné známky a ochranné známky Společenství (zapsané u OHIM), které v souladu s nařízením Rady ES [67] poskytují ochranu pro celé území Evropské unie. „*Vlastník ochranné známky má výlučné právo užívat ochrannou známku ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna*“, zároveň může používat značku ®. Doba ochrany činí **10 let** a může být neomezeně prodlužována vždy o dalších 10 let [65].

Známkou VUT v Brně se rozumí označení, které splňuje zákonné předpoklady a bylo vytvořeno ke splnění úkolu vyplývajícího z pracovního poměru, z členského nebo z jiného obdobného vztahu k VUT v Brně. Pro nakládání se známkou VUT v Brně platí zvláštní ustanovení, která povinnují autora k ohlášení známky do 30 dnů od jejího vytvoření. Během následujícího měsíce jsou všechny předané podklady vyhodnoceny ÚTT, poté rektor nebo pověřená osoba rozhoduje o uplatnění práva na ochrannou známku [59]. Způsobilé k ochraně by bylo například logo NETME Centre, v rámci výzkumu a vývoje si lze představit zápis vhodného označení pro vzniklé unikátní technické řešení.

4.5 Zlepšovací návrhy

Úprava zlepšovacích návrhů práv s nimi souvisejících je spíše otázkou vnitropodnikovou, nicméně i zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích jim několik řádků věnuje. „*Za zlepšovací návrhy se pokládají technická, výrobní nebo provozní zdokonalení, jakož i řešení problémů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a životního prostředí, s nimiž má zlepšovatel právo nakládat.*“ [48] Tzn., že za zlepšovací návrh nelze například považovat řešení, které vyvinul zaměstnanec jako předmět své pracovní činnosti (zdokonalení

technologického postupu technologem) [68]. Nemohou jimi být ani řešení chráněná patentem nebo užitným vzorem [48]. Zlepšovací návrhy mohou vést k zefektivnění práce, snížení provozních nákladů atd.

Týká-li se zlepšovací návrh oboru práce nebo činnosti zaměstnavatele, je mu zaměstnanec povinen toto řešení nabídnout. Na uzavření smlouvy o přijetí nabídky má zaměstnavatel 2 měsíce, jinak může zaměstnanec s návrhem nakládat bez omezení [48].

Na VUT v Brně, kde je institut zlepšovacích návrhu upraven zvláštními ustanoveními v rámci příslušné směrnice [59], musí zaměstnanec nabídku (včetně všech potřebných popisů a vysvětlení) učinit prostřednictvím ÚTT do 30 dnů od vytvoření zlepšovacího návrhu. Dvouměsíční lhůta na uzavření smlouvy je zde totožná, odměnu zaměstnance stanovuje rozhodnutí rektora [60].

4.6 Autorské právo a práva související

Základním pramenem autorského práva je v ČR autorský zákon [14]. Ten upravuje práva autora k autorskému dílu a práva související s právem autorským. Autorské právo je na rozdíl od práv průmyslových ovládáno **zásadou neformálnosti**, tzn., že ke vzniku práva není nutné činit jakékoliv formální kroky (registrace, přihlášky). Práva vznikají se vznikem autorského díla nebo jeho části, a to dokonce bez ohledu na vůli samotného autora [69].

Pozornost bude dále věnována autorským dílům obecně, vyzdvihnuty budou některá témata zajímavá z pohledu výzkumné a vývojové činnosti (počítačový program, databáze, právo pořizovatele databáze).

4.6.1 Autorské dílo

Autorské dílo je základním institutem autorského práva [69]. Dle zákona je jím dílo literární nebo jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je **jedinečným** výsledkem tvůrčí činnosti autora a je trvale nebo dočasně vyjádřeno v jakékoli **objektivně vnímatelné podobě** včetně podoby elektronické, **bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam**. Za dílo lze mimo jiné považovat dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem (kvalifikační práce, odborný článek, výzkumná zpráva), dílo fotografické a dílo vyjádřené podobným postupem nebo dílo grafické (procesní diagramy, 3D vizualizace). Autorské právo se vztahuje na dílo dokončené, ale i jeho vývojové fáze a části. Dílem je též tvůrčí zpracování díla jiného, včetně překladu do jiného jazyka. Zákon rozeznává i dílo souborné (časopis, encyklopedie, databáze), které způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu naplňuje definici autorského díla [14].

Dílem není „zejména námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě“ [14].

Autorem díla je osoba, která ho vytvořila, nebo jej tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala (v případě souborného díla). Práva autorů děl nejsou zařazením do souborného díla dotčena. V prostředí výzkumných projektů nebude ojedinělým případem vznik díla, ke kterému společnou tvůrčí činností přispělo **více autorů**. Tehdy právo přísluší všem spoluautorům společně a nerozdílně. Spoluautorem není osoba, která ke vzniku díla přispěla poskytnutím pomoci netvůrčí povahy (administrativní a technické rady, poskytnutí materiálů atd.) [14].

Autorské právo k dílu vzniká okamžikem vyjádření díla v jakékoli objektivně vnímatelné podobě, přičemž zánikem nebo postoupením věci, prostřednictvím níž je dílo vyjádřeno, právo

k dílu nezaniká [14]. Tak například zničením záznamového zařízení nezaniká právo autora k nahranému počítačovému programu, jeho autorská práva jsou zachována i při změně majitele zařízení.

Obsahem autorského práva jsou výlučná práva osobnostní a majetková. Projevem výlučnosti těchto práv je skutečnost, že se jich autor nemůže vzdát a jsou nepřevoditelná. **Osobnostní práva** jsou vázána na osobu autora a zanikají jeho smrtí, chrání především autorství, formální a morální integritu díla a zveřejnění (jen autor rozhoduje o zpřístupnění díla veřejnosti) [69]. **Majetkovým právem** je zejména možnost autora dle své vůle dílo užívat, případně poskytnout oprávnění jiné osobě k výkonu tohoto práva prostřednictvím licenční smlouvy (viz kapitola 5.3). Bez svolení autora lze dílo užívat jen v zákoně stanovených případech (např. užití pro osobní potřebu, citace, pro zpravodajské účely). Užitím díla se rozumí zejména rozmnožování, rozšiřování, pronájem, půjčování, vystavování a sdělování veřejnosti, a to jak originálu, tak rozmnoženiny díla. Majetková práva trvají po dobu 70 let od smrti autora [14].

Pokud bylo dílo vytvořeno ke splnění povinností vyplývajících z pracovněprávního či obdobného vztahu autora k zaměstnavateli a není-li sjednáno jinak, vykonává majetková práva svým jménem a na svůj účet zaměstnavatel [14]. Rozlišit **zaměstnanecké dílo** v akademické praxi není vždy jednoduché, podle zdroje [69] je za něj rozumné považovat dílo, k jehož vytvoření je zaměstnanci uložen specifický pokyn, vyčleněn pracovní čas, respektive udělena zvláštní odměna. Typickým příkladem jsou díla vznikající v rámci vědeckých a výzkumných projektů, k nimž jsou pracovníci vázáni plnými, nebo částečnými úvazky. Osobnostní práva autora nejsou u zaměstnaneckých děl dotčena, přesto má zaměstnavatel právo rozhodovat o zveřejnění díla, jeho doplnění, přepracování či zařazení do díla souborného. Zaměstnanec má právo na přiměřenou odměnu [14].

Otázku nakládání s předměty chráněnými podle autorského zákona na VUT v Brně upravuje příslušná směrnice rektora [70]. Směrnice víceméně kopíruje zákonnou úpravu, za zmínku stojí povinnost vedoucích zaměstnanců sledovat vznik zaměstnaneckých děl na jimi řízených pracovištích a dbát, aby byla vůči nim řádně vykonávána majetková práva. Řešena je také problematika odměňování autorů.

4.6.2 Počítačový program

Pro ochranu počítačového programu platí již uvedené skutečnosti o autorských dílech, zároveň je ovšem možné nalézt určitá specifika. Zákon poskytuje počítačovému programu ochranu tehdy, pokud splňuje definici autorského díla a zároveň je původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvorem [14]. Chráněny jsou přitom i takové programy, které nesplňují požadavek jedinečnosti. Kromě jednoduchých programů, které nelze považovat za výsledek tvůrčí činnosti, jsou tak předmětem autorskoprávní ochrany všechny počítačové programy, bez ohledu na jejich statistickou jedinečnost [71]. Nevýhodou tohoto přístupu je, že ochrana je poskytována pouze originálnímu vyjádření a ne samotné myšlence nebo principu programu, což umožňuje relativně snadné vytvoření konkurenčního programu [51].

Udělejme zde malou odbočku zpět k patentům. Na počítačové programy lze totiž částečně užít i patentové ochrany. Přitom je nutné, jak uvádí zdroj [71] rozlišovat mezi „softwarovým patentem“, který chrání určitou programovací techniku (postup) a v Evropě není přípustný, a „**patentem na vynálezy implementované počítačem**“, jež je běžně udělován i v našich podmínkách. Předpokladem druhého typu je, že vynález vytváří technický přínos. „*Vynález implementovaný počítačem je vynález, jehož provedení vyžaduje použití počítače, počítačové sítě nebo jiného programovatelného zařízení, přičemž tento vynález má jeden nebo více znaků,*

kteře jsou zcela nebo zčásti uskutečňovány prostřednictvím jednoho nebo několika počítačových programů.“ [71] Příkladem mohou být brzdy ABS (Anti-lock Brake System) nebo DVD (Digital Video Disc) přehrávače.

Počítačový program je považován za zaměstnanecké dílo i tehdy, byl-li vytvořen na objednávku. Objednatel je v takovém případě považován za zaměstnavatele a může vykonávat obdobná majetková práva [14].

Pravidla pro nabízení počítačových programů na stránkách VUT v Brně upravuje příslušné rozhodnutí rektora [72]. Jinak pro nakládání s počítačovými programy platí již zmíněná směrnice [70].

4.6.3 Databáze a právo pořizovatele databáze

Databází se pro účely autorského zákona rozumí „*soubor **nezávislých děl, údajů nebo jiných prvků, systematicky nebo metodicky uspořádaných a individuálně přístupných elektronickými nebo jinými prostředky, bez ohledu na formu jejich vyjádření***“ [14]. Nezávislost prvků databáze se projevuje tím, že mohou být samostatně využity i mimo databázi. Jednotlivé prvky přitom mohou podléhat samostatné právní ochraně. Pokud se na ně například vztahují autorská práva jiné osoby, je pro jejich zařazení do databáze nutný příslušný souhlas (např. licenci). Zde je dobré uvědomit si rozdíl mezi obsahem databáze a její strukturou. Obsah je z pohledu autorskoprávní ochrany databáze irelevantní. **Ochrana databáze**, jako souborného autorského díla, **se vztahuje pouze na její strukturu**. Autor obsahu nemusí být totožný s autorem databáze. Požadavek uspořádání se netýká fyzického uložení prvků databáze (např. na pevném disku), postačí jeho uspořádání ve vztahu k uživateli. Naopak pouhé hromadné uskladnění prvků bez prostředků organizace za databázi považovat nelze [73].

Pro další úvahy je třeba rozlišit databázi, která splňuje požadavek souborného autorského díla a vztahuje se na ni příslušná právní ochrana, a autorskoprávně nechráněné databáze, které i přesto mohou být předmětem práv pořizovatele databáze. Chráněna jako autorská díla jsou jen ty databáze, které jsou způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvořem. Předmětem autorského práva se stávají ve chvíli, kdy jsou vyjádřena v objektivně vnímatelné podobě [14]. Na další otázky lze přiměřeně použít problematiku autorských děl, viz kapitola 4.6.1.

Právo pořizovatele databáze je zvláštní právo svého druhu, kterým zákon chrání osoby, jež podstatným způsobem investovali do pořízení databáze a nesou související rizika. Je přitom nepodstatné, zda je samotná databáze nebo její obsah předmětem autorskoprávní nebo jiné ochrany. Obsahem zvláštního práva pořizovatele databáze je právo na vytěžování (přepis databáze na jiný podklad) a právo na zužitkování (jakýkoli způsob zpřístupnění veřejnosti). Každý nový podstatný vklad spočívající v doplnění, zkrácení či jiných úpravách databáze má za následek nový běh těchto práv [14]. Pořizovatelem databáze může být fyzická i právnická osoba, která se do tvorby databáze nemusí přímo zapojit, ale musí ji alespoň iniciovat a do jejího pořízení investovat. Typicky se jím může stát zaměstnavatel nebo objednatel smlouvy o dílo [73]. Právo pořizovatele databáze je převoditelné a zaniká 15 let po pořízení databáze nebo jejím zpřístupnění [14].

Pro práci s databázemi na VUT v Brně platí stejná směrnice jako pro autorská díla.

4.7 Obchodní tajemství, know-how a vědecké objevy

Obchodní tajemství a know-how jsou dva právní instituty, které mají mnoho společného a jejich **rozlišení je velmi obtížné**, z praktického pohledu know-how často spadá pod pojem obchodního tajemství [51]. Zařazení mezi nehmotné statky je však na místě, jedná se o jiné majetkové hodnoty, tak jak je zná občanský zákoník [16].

Pojem **obchodní tajemství** definuje obchodní zákoník jako „*veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem, které*

- *mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu,*
- *nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné,*
- *mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje.*“ [15]

Definice **know-how** je podstatně složitější a mnoho odborníků se v jeho popisu rozchází. Pojem je použit pouze v předpisech o hospodářské soutěži, pro jejichž účely se charakterizuje jako soubor technických informací, které jsou

- tajné (nejsou všeobecně známy nebo snadno dostupné, to nemusí platit pro jednotlivé části know-how),
- podstatné (důležité pro výrobní proces nebo jeho část, výrobek nebo službu, nebo pro jejich vývoj),
- a identifikovatelné (dostatečně určitě popsána informace) [51].

Často mohou know-how představovat technická řešení, která splňují všechny požadavky na průmyslově právní ochranu (vynálezy, užité vzory), ale nebyla z nějakých důvodů k ochraně přihlášena. Totéž může platit o řešeních, které dané podmínky nesplňují. Know-how tedy může být jistou formou ochrany patentovatelných výrobků a postupů, která zabraňuje jejich zveřejnění v rejstřících. Nicméně jde zároveň o způsob ochrany velice rizikový, neboť jakýmkoliv vyzrazením know-how ztrácí jeho majitel možnost omezovat konkurenci ve využívání chráněného řešení [51].

Jelikož lze know-how vztáhnout pod pojem obchodního tajemství, je možné společně posuzovat otázku ochrany těchto statků [51]. Zákon nabízí ochranu na bázi předpisů o nekalé soutěži, efektivním řešením je uzavírání dohod o mlčenlivosti s osobami, jež se k chráněným informacím dostávají [20].

Nelze si nevšimnout zákonného vymezení obchodního tajemství, které váže chráněné skutečnosti na podnik a přidružená práva spojuje s podnikatelem. Z tohoto pohledu je sporné, zda se zákonná ochrana vztahuje i na vysokou školu, která zjevně podnikatelem není. Nic ovšem univerzitě nebrání, aby si vhodným nastavením vnitřních pravidel vlastní formou ochrany důležitých informací zajistila. VUT v Brně tak učinilo příslušnou směrnicí rektora, která „*upravuje způsob prohlášení skutečnosti za **obchodní tajemství VUT v Brně**, opatření přijímaná k jeho ochraně a pravidla pro nakládání s obchodním tajemstvím VUT v Brně tak, aby bylo náležitě zajištěno jeho utajení v rámci VUT v Brně i navenek*“ [74]. Obchodním tajemstvím VUT v Brně se stávají konkrétní skutečnosti ve chvíli, kdy bylo rozhodnuto o jejich utajení, následně je s nimi možno nakládat jen v rámci VUT v Brně. Podněty k utajení dávají odpovědné osoby, tou může být i vedoucí výzkumného pracoviště, na kterém daný poznatek vznikl. Dle směrnice mohou být obchodním tajemstvím mimo jiné projekty a výsledky výzkumu a vývoje. Neoprávněné poskytování jakýchkoliv informací o prováděném výzkumu a vývoji a jeho výsledcích (považovaných za obchodní tajemství) je hrubým porušením povinnosti mlčenlivosti [74].

Vzhledem k široké definici se obchodním tajemstvím VUT v Brně může stát i jakékoli know-how. To je mimo jiné pro potřeby univerzity definované v jiné směrnici rektora [59], podle které se na proces komercializace know-how použijí stejná ustanovení, jako v případě vynálezů, užitných vzorů atd.

Vědecké objevy nebyly zařazeny do této kapitoly náhodou. Ačkoliv jsou formálně řazeny do kategorie předmětů duševního vlastnictví, **stojí mimo zákonnou ochranu**, jelikož je jejich význam celospolečenský a mají sloužit veřejnému blahu. Přestože nelze chránit vědecký objev samotný, může být často součástí jiného duševního vlastnictví. Nejefektivnější formou ochrany bude zřejmě zařazení objevu do obchodního tajemství, případně může tvořit obsah důvěrných informací [75]. Pro univerzitu bude otázka ochrany vědeckých objevů bezpředmětná, neboť jejím cílem je právě zveřejňování podobných poznatků. Osobnostní práva objevitelů chrání občanský zákoník [16].

5 Smluvní vztahy mezi univerzitou a průmyslovým partnerem

Vysoká škola je právnickou osobou a může, v rámci mezí vytyčených zákonem, vstupovat do smluvních vztahů s třetími osobami. Tyto vztahy se nemusí týkat pouze zajištění činností univerzity (kupní smlouvy o dodávce vybavení, smlouvy o dílo s realizátory stavebních prací, vztahy s bankovními institucemi atd.), pro které je typické poskytnutí věcí a služeb třetí stranou. Některé závazkové vztahy mohou mít charakter opačný, kdy univerzita vykonává činnost pro třetí osoby, setkat se lze i se vztahy založenými na vzájemné spolupráci, u nichž je přínos obou stran rovnocenný.

Jsou to právě poslední dva typy vztahů, jež lze považovat za příznačné v oblasti výzkumu a vývoje. Vysoké školy uzavírají smlouvy s průmyslovými partnery většinou proto, aby, za prvé, naplnily svoje poslání, kterým je mimo jiné výkon vědecké, výzkumné a vývojové činnosti, za druhé, aby dostatečně využili svoje znalosti a kapacity, tedy docházelo k účelnějšímu využití hmotného a nehmotného majetku univerzity. V neposlední řadě dochází přenosem poznatků do aplikační sféry k podpoře konkurenceschopnosti tuzemských podnikatelů a firem a vysoké školy tímto plní funkci původců nových myšlenek a inovací. V rámci spolupráce však může být tok znalostí a zkušeností orientován i opačně, z praxe směrem k univerzitě.

5.1 Typy smluvních vztahů s aplikační sférou

Forma spolupráce vysoké školy s průmyslovým partnerem na výzkumu a vývoji může mít mnoho podob a nelze poskytnout výčet, který by bylo možné považovat za úplný. Charakter každého vztahu je totiž formován množstvím okolností a skutečností, které jsou specifické pro konkrétní případ. S využitím zdroje [3] uveďme přehled nejčastějších typů smluvních vztahů, v praxi bude často docházet k jejich kombinaci:

- **společný výzkum** – spolupráce dvou a více stran na projektu výzkumu a vývoje, této formě bude věnována pozornost v kapitole 5.2.2;
- **výzkum na zakázku** – plnění konkrétního úkolu zadaného průmyslovým partnerem, viz kapitola 5.2.1;
- **komericializace výsledků výzkumu a vývoje** – například poskytnutí patentu subjektu z aplikační sféry;
- **hrazený výzkum** – v ČR nepříliš časté, poskytnutí financí vysoké škole na výzkum bez specifikace konkrétních výstupů z projektu;
- **poradenská činnost** – konzultantská služba výzkumného pracovníka pod hlavičkou vysoké školy;
- **spolupráce v rámci doktorského studia** – student řeší úkol zadaný subjektem z aplikační sféry;
- **vedení studentských prací** – např. student v rámci diplomové práce řeší praktické problémy aplikační sféry;
- **stáže studentů a výzkumných pracovníků** – vzájemná výměna lidských zdrojů s cílem obohatit jejich znalosti a zkušenosti;
- **tvorba studijních programů** – snaha univerzity zvýšit uplatnitelnost absolventů nastavením studijních programů tak, aby odrážely požadavky praxe;
- **další vzdělávání** – vzdělávací, rekvalifikační a jiné kurzy a studia poskytovaná vysokou školou zaměstnancům z aplikační sféry;

- **účast expertů z aplikační sféry v orgánech vysoké školy** – tímto způsobem může být ovlivněna tvorba výzkumných a vývojových plánů reflektující potřeby průmyslu;

Práva a povinnosti stran a veškeré detaily jednotlivých forem spolupráce budou vyjasněny uzavíráním smluv. Tyto dohody mohou mimo jiné obsahovat ustanovení významná pro nakládání s hmotným a nehmotným majetkem, případně lze tyto otázky upravit v samostatném dokumentu. Jedná se o následující typy smluv (ustanovení):

- **licenční smlouva** – poskytnutí licence k využívání práv z duševního vlastnictví (kapitola 5.3);
- **dohoda o mlčenlivosti** – zabezpečující ochranu důvěrných informací (kapitola 5.4);
- **smlouva o poskytnutí materiálu** – určení pravidel nakládání s materiálem (např. chemické sloučeniny) poskytnutým jednou stranou druhé zpravidla pro výzkumné účely, více informací k nalezení ve zdroji [76].

5.2 Výzkum na zakázku a společný výzkum

Nejčastějšími formami spolupráce univerzity s průmyslovým partnerem, jež se přímo týkají výzkumu a vývoje, jsou výzkum na zakázku a společný výzkum. Lze je pojmut jako jakési dva extrémy, mezi nimiž budou ležet v praxi sjednané spolupráce. Pokusme se nyní oba typy charakterizovat.

5.2.1 Výzkum na zakázku

Výzkum na zakázku (označovaný též jako „smluvní výzkum“, anglicky „contract research“) je často definován s využitím dokumentu ES [77] jako výzkum prováděný univerzitou (nebo obecně výzkumným a vývojovým centrem) pro určitý podnik jako služba v situacích, kdy vysoká škola obdrží úměrnou úplatu za poskytnutou službu a podnik určí podmínky této služby. Podnik obvykle vlastní veškeré výsledky a nese riziko neúspěchu. Protože výzkum vzniká z podnětu podniku, který ho plně financuje, má podnik právo jednostranně zadávat úkoly a tento smluvní vztah nemá povahu partnerství [78].

Výzkum na zakázku je zpravidla prakticky zaměřeným druhem spolupráce, při kterém není třeba základní ani aplikovaný výzkum, a proto není pravděpodobný vznik nových znalostí nebo technologií [79]. Duševní vlastnictví přesto vzniknout může. Pokud ne jako vynález, tak alespoň jako databáze s výsledky či naměřenými údaji, nebo jako závěrečná zpráva (autorské dílo), která může být zdrojem důležitého know-how.

Podnik typicky očekává a trvá na tom, že mu budou patřit veškeré výsledky, a to včetně vytvořeného duševního vlastnictví. Pro univerzitu je taková situace nevýhodná, protože tím ztrácí možnost pracovat na dalším vývoji výsledku. Měla by se proto vždy snažit získat práva k duševnímu vlastnictví nebo alespoň právo k nakládání s nimi [78]. Doporučený postup vyjednávání vysoké školy podle ÚTT je následující:

1. univerzita si ponechá práva k duševnímu vlastnictví, které je součástí díla;
2. univerzita získá od objednatele bezplatnou licenci k používání duševního vlastnictví za účelem výzkumu a vývoje, výuky a publikační činnosti;
3. univerzita obdrží za zhotovení díla cenu ve výši plných nákladů včetně režii a přiměřený zisk [78].

Smluvní vyjádření výzkumu na zakázku má nejčastěji povahu smlouvy o dílo a podle obchodního zákoníku, pakliže se strany nedohodnou jinak, patří práva duševního vlastnictví zhotoviteli [15]. V praxi se však často strany mylně domnívají, že výsledky patří objednateli (podniku). Doporučuje se proto otázku vlastnictví výsledků ve smlouvě vždy výslovně upravit, aby se předešlo zbytečným sporům [78].

Během smluvního výzkumu univerzita běžně zpřístupňuje podniku nejen svoje vybavení, ale i know-how a jiné duševní vlastnictví (tzv. background). Pokud jsou tyto podklady nutné k vyřešení projektu, je nutné ve smlouvě vložený background definovat, aby zároveň s dílem nepřešlo využití duševní vlastnictví k objednateli [80]. Smlouva by měla dále řešit problematiku publikací, financování a ochrany důvěrných informací. Vhodné je důkladně vymezit předmět a účel smlouvy.

5.2.2 Společný výzkum

Společný výzkum (anglicky „research collaboration“) je typ spolupráce, při kterém se na návrhu projektu podílejí, k jeho provedení přispívají a riziko a výsledek projektu sdílejí nejméně dva partneři [77]. Výzkumným partnerem může být univerzita, komerční subjekt, ale i jiné výzkumné a vývojové centrum. Společně vytvářejí synergii znalostí a zkušeností v daném oboru. Pokud je partnerem průmyslový subjekt, bude pravděpodobně rozhodovat o zaměření výzkumu a vývoje, neboť je tou stranou, která bude výsledky komercializovat. Na rozdíl od smluvního výzkumu se předpokládá vznik nových myšlenek a technických řešení [81].

Typickým rysem společného výzkumu je, že obě strany do projektu něčím přispívají (penězi, lidskými zdroji, zkušenostmi, předměty duševního vlastnictví, materiálem) [81], a proto se nepředpokládá automatické vlastnictví výsledků komerčním partnerem i tehdy, když výzkum plně financuje [80]. O tom, kdo bude vlastnit výsledky, zpravidla rozhoduje tvůrčí přínos obou stran, případně může vzniknout spoluvlastnictví [81].

Smlouva o společném výzkumu má charakter tzv. nepojmenované smlouvy. To znamená, že není samostatně upravena soukromým právem jako smluvní typ (na rozdíl od kupní smlouvy, smlouvy o dílo atd.). Nepojmenované smlouvy se v první řadě řídí právem smlouvy samotné, proto je nutné sjednat veškerá práva a povinnosti smluvních stran co nejpodrobněji. Na neupravené otázky se budou vztahovat obecná ustanovení soukromého práva, přičemž která z nich to budou, může být v některých případech sporné [82].

Smlouva by měla jasně vymezit věcné náležitosti výzkumného projektu (cíle, úkoly, časové rozvržení), definovat organizační stránku výzkumu (řízení projektu, složení týmu, pravidla komunikace, rozhodování), stanovit způsob a rozsah ochrany důvěrných informací a deklarovat vzájemnou odpovědnost stran [28]. Zásadní otázkou je financování celého projektu (platební kalendář, vykazování výdajů, výše příspěvku). Pokud do něj vstupují účelově vázané prostředky z veřejných zdrojů, je nutné tuto skutečnost zohlednit a přizpůsobit smluvní vztah podmínkám, jež jsou s dotací spojené.

Samostatnou kapitolou je ochrana výsledků, respektive duševního vlastnictví. Přestože má smlouva o společném výzkumu jiný charakter, je v tomto ohledu podobná výzkumu na zakázku. ÚTT doporučuje vyjasnění zejména těchto témat:

- jaké duševní vlastnictví do projektu strany vkládají a v jakém rozsahu a za jakých podmínek je může druhá strana použít;
- kdo bude vlastnit výsledky projektu;

- jak budou výsledky projektu chráněny, kdo bude ochranu financovat;
- kdo a jak bude výsledky využívat;
- jak si partneři rozdělí výnosy z využívání výsledků [28];

Vnitřní předpisy na VUT v Brně předepisují jejím zaměstnancům určité povinnosti i v případě uzavírání smluv o výzkumu a vývoji. Tyto povinnosti splývají s již uvedenými požadavky. Konkrétně je nutné sjednat, kdo bude vlastníkem předmětů duševního vlastnictví a jaká k nim budou užívací práva, podobně se vyžaduje vymezení do projektu vložených podkladů a pravidel nakládání s nimi. Pracovníci ÚTT mají být ve smlouvách o mlčenlivosti uvedeni jako osoby oprávněné se s důvěrnými informacemi seznámit. Uvedené platí pro oba typy spolupráce [59].

5.3 Licenční smlouva

Licenci lze chápat jako **povolení k využívání** chráněného, utajovaného či nezřejmého **technického řešení nebo práva**, které majitel poskytuje jiným osobám za úplatu. Předměty licencí mohou být převáděny z výzkumu do vývoje a následně do výroby, setkat se lze i s převodem horizontálním, kdy se skládají nové poznatky z různých technologických oborů [51]. Jelikož poskytnutím licence nedochází ke změně majitele licencovaného předmětu, lze licenci udělit opakovaně, ve stejném čase a na totéž místo pro více osob [75].

Zákonná úprava licenčních smluv je roztržena do několika předpisů. Jsou jimi autorský zákon [14], který stanovuje některá pravidla pro licencování autorských děl, obchodní zákoník [15] a předpisy upravující jednotlivé formy ochrany duševního vlastnictví. Poslední dva uvedené zdroje upravují poskytování licencí k průmyslově právním statkům.

Náležitosti licenčních smluv jsou jen zřídka omezeny zákonem, ve většině případů je obsah licenční smlouvy plně v režii smluvních stran. Jednou z výjimek je požadavek na písemnou formu licenční smlouvy k předmětům průmyslového vlastnictví. Licenční dohoda zpravidla vymezuje **způsob užití** (např. pouze k výrobě praček), **rozsah užití** (časový, místní, množstevní) a **odměnu za licenci**, případně ustanovení o bezúplatnosti licence. Dále může stanovit například podmínku skutečného využívání licencovaného předmětu nebo zákaz poskytování sublicencí [75]. V závislosti na rozsahu se rozlišují licence:

- **nevýlučné** (majitel může pro stejné území nebo účel poskytnout více licencí, sám přitom předmět licence může využívat);
- **výlučné** (předmět licence může na daném území a k vymezenému účelu využívat pouze její nabyvatel, zákaz v tomto ohledu může platit i na poskytovatele licence) [51].

Mezi těmito dvěma variantami existuje nepřeberné množství jejich kombinací a modifikací, v zásadě vše závisí na dohodě smluvních stran.

V prostředí společného výzkumu a vývoje, kde si dva nebo více subjektů navzájem poskytují chráněná řešení a poznatky, nalezne často uplatnění tzv. **křížová licence**, která je zpravidla bezúplatná.

5.4 Dohoda o mlčenlivosti

Podstatou dohody o mlčenlivosti (anglicky „Non disclosure agreement“) je závazek stran neposkytnout citlivé informace druhé strany třetím osobám. V rámci společného výzkumného a vývojového projektu se závazek mlčenlivosti bude týkat především vzájemně poskytnutých

podkladů (know-how, dosud nechráněné předměty duševního vlastnictví) a dosažených výsledků. Ze strany komerčního partnera lze předpokládat rozšíření ochrany i na jiné informace, například o strategických záměrech v podnikání [28].

Samotná dohoda má charakter smlouvy nepojmenované (stejně jako smlouva o společném výzkumu), je tedy nutno podrobně sjednat veškeré detaily. Zpravidla jsou součástí dohody kritéria, po jejichž splnění může být dosud utajovaná informace zveřejněna (například po tom, co výsledek získá potřebnou právní ochranu). Zveřejnění lze rovněž vázat na souhlas druhé strany. Podobnými ujednáními je řešen střet zájmů mezi univerzitou, jež má snahu publikovat výsledky, a průmyslovým partnerem, který naopak nechce poskytnout informace konkurenci.

Smlouva se uzavírá na dobu trvání projektu a určitý počet let po jeho skončení, přičemž může stanovovat i sankce za porušení závazků [28]. Pokud dohoda o mlčenlivosti, jejíž stranou je VUT v Brně, obsahuje výčet osob, které mají přístup k důvěrným informacím, je nutné mezi ně uvést i zaměstnance ÚTT [59].

Ochrana informací může být důležitá ještě před samotným uzavřením smlouvy o spolupráci, kdy si strany během jednání potřebné informace vyměňují. Tuto situaci lze řešit uzavřením samostatné dohody o mlčenlivosti hned při prvním kontaktu, nebo se mohou strany spolehnout na ustanovení obchodního zákoníku, který zaručuje ochranu těm informacím, které si strany při jednání o uzavření smlouvy poskytnou a označí je jako důvěrné. Strana, která je prozradí třetí osobě nebo je použije v rozporu s jejich účelem pro svoje potřeby, bude povinna k náhradě vzniklé škody [15].

5.5 Lambertovy smlouvy

V oblasti spolupráce výzkumných a vývojových center s aplikační sférou vzniká celá řada metodik a vzorových smluv, jejichž cílem je usnadnit práci výzkumným pracovníkům, kteří nejsou v souvisejících právních otázkách zblhlí. Uznávaným nástrojem se v tomto směru staly tzv. Lambertovy smlouvy (anglicky „Lambert agreements“), které ve Velké Británii vytvořila pracovní skupina pod vedením Richarda Lamberta. Smlouvy vznikaly s cílem stimulovat spolupráci vysokých škol s komerčními partnery, přičemž jejich snahou bylo navrhnout smluvní podmínky přijatelné pro obě strany [83].

Vytvořená sada nástrojů obsahuje kromě vzorových smluv i dokumenty, které mají usnadnit orientaci v celé problematice a pomoci s volbou vhodné smlouvy. K dispozici jsou jak smlouvy pro spolupráci dvou subjektů (Research Collaboration Agreements), tak pro společné projekty více stran (Consortium Agreements). Existuje pět typů prvně jmenovaných vzorových smluv, které jsou rozděleny podle přístupu jednotlivých stran k výsledkům výzkumu. Na jedné straně (smlouva č. 5) je vlastníkem veškerých výsledků průmyslový partner a univerzita může publikovat jen s jeho svolením, tedy jde o čistý smluvní výzkum. Na opačném konci (smlouva č. 1) je vlastníkem výsledků vysoká škola a komerční partner má nárok jen na nevýlučnou licenci. K rozhodování mezi variantami smluv pomáhají tzv. kontrolní otázky (Decision Guide), které zohledňují přínos obou stran a mnohé okolnosti spolupráce. Předložené vzory samozřejmě nemají být jediným možným řešením, vždy se doporučuje respektovat specifika konkrétního vztahu a smlouvu vhodně pozměnit či doplnit. Veškeré zmíněné dokumenty a potřebné informace lze nalézt zde [83].

6 Spotřeba energií a vody v Laboratoři energeticky náročných procesů

Význam propojení právních a technických znalostí byl vyzdvihnut již v úvodu. Jaký je konkrétní přínos určení spotřeby energií a vody v LENP s ohledem na následný návrh smlouvy o spolupráci s průmyslovým partnerem?

6.1 Význam znalosti spotřeby energií a vody

Jak již bylo naznačeno v kapitole 3.3, je LENP netypická tím, že funguje jako reálný provoz a umožňuje dlouhodobý sběr dat během provozu strojů se zaměřením na životnost zařízení a monitoring jejich spotřeb. Tato skutečnost je zajímavá pro průmyslové partnery, kteří chtějí mít k provedeným měřením přístup a budou se velkou měrou podílet na jejich financování. Je tedy nutné mít přehled o ekonomice provozu již nyní, aby byla výše finančního příspěvku správně určena a LENP se nedostala do ztráty. Ke správnému stanovení nákladů je nutné mít přehled o technologiích laboratoře, spotřebách zdrojů a také o počtu pracovníků. Jelikož je průmyslová prádelna považována za provoz s vysokou energetickou náročností, je otázka spotřeby energií více než podstatná, jak potvrzuje i Bobák et al. [84]. To samé lze říci o spotřebě vody.

Výzkum může probíhat ve dvou režimech:

- **Individuální zadání průmyslového partnera,**
- **Dlouhodobé měření** (provozní parametry jsou předem známy).

V případě prvního režimu se podle typu úlohy určí provozní hodiny konkrétních strojů a personálu, vyčíslí se spotřeby a mzdy a náklady se zahrnou do výpočtu ceny za dílo. Vyčíslení spotřeby předem je ovšem velice obtížné, protože je závislé na typu úlohy. Objednatel si může vyžádat provoz pouze jedné pračky stejně tak dobře, jako zapojení všech zařízení. Jednotlivá zadání se mohou lišit pracími režimy, charakterem prádla, použitými chemikáliemi, navazováním dílčích operací atd. Všechny tyto aspekty znemožňují predikci vzniknuvších spotřeb, které budou muset být stanoveny individuálně na základě konkrétního zadání.

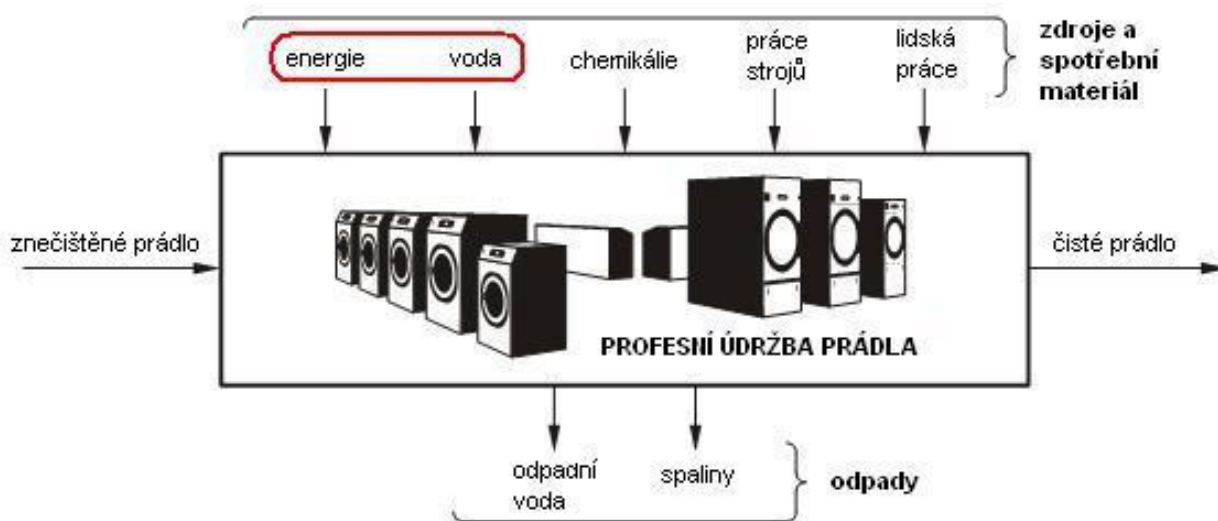
Závěry předchozího odstavce neplatí pro režim druhý, u kterého je již známa drtivá většina potřebných údajů, včetně charakteru prádla a jeho ročního množství. Práce se proto dále zaměří na spotřeby zdrojů v tomto režimu. Výsledky a postupy mohou navíc sloužit jako výchozí podklad pro stanovení nákladů v režimu prvním.

Pokud bude mít vztah s průmyslovým partnerem spíše charakter společného výzkumu než výzkumu na zakázku (viz kapitola 5), mohou mít vzniklé náklady význam nejen při stanovení výše finančního příspěvku, ale mohou mít vliv i na další formování smluvního vztahu. Vysoká škola se například stane majitelem předmětů duševního vlastnictví, protože její souhrnný přínos do projektu, intelektuální i věcný (včetně nákladů na provoz výzkumu), přesahuje přínos výzkumného partnera. Uvedené se může týkat obou režimů výzkumu.

6.2 Představení procesu profesní údržby prádla

Základními operacemi profesní údržby prádla jsou praní, sušení a žehlení. Na začátku celého prádelenského procesu je znečištěné prádlo, které postupně absolvuje cestu jednotlivými zařízeními, aby bylo na konci čisté, suché a případně vyžehlené. Podmínky, za kterých budou

probíhat jednotlivé operace, ovlivňuje mnoho proměnných, ať je to typ prádla a charakter jeho znečištění, požadavky kladené na výsledný stav prádla, ekonomické motivy, možnosti konkrétních zařízení a další. Do zpracování prádla je nutné (stejně jako v jiných průmyslových oborech) investovat potřebné množství zdrojů. Zjednodušený přehled vstupů a výstupů v prádelenském procesu poskytuje obr. 2.

Obr. 2 Zjednodušený procesní diagram profesní údržby prádla [43].

6.3 Technické zázemí laboratoře

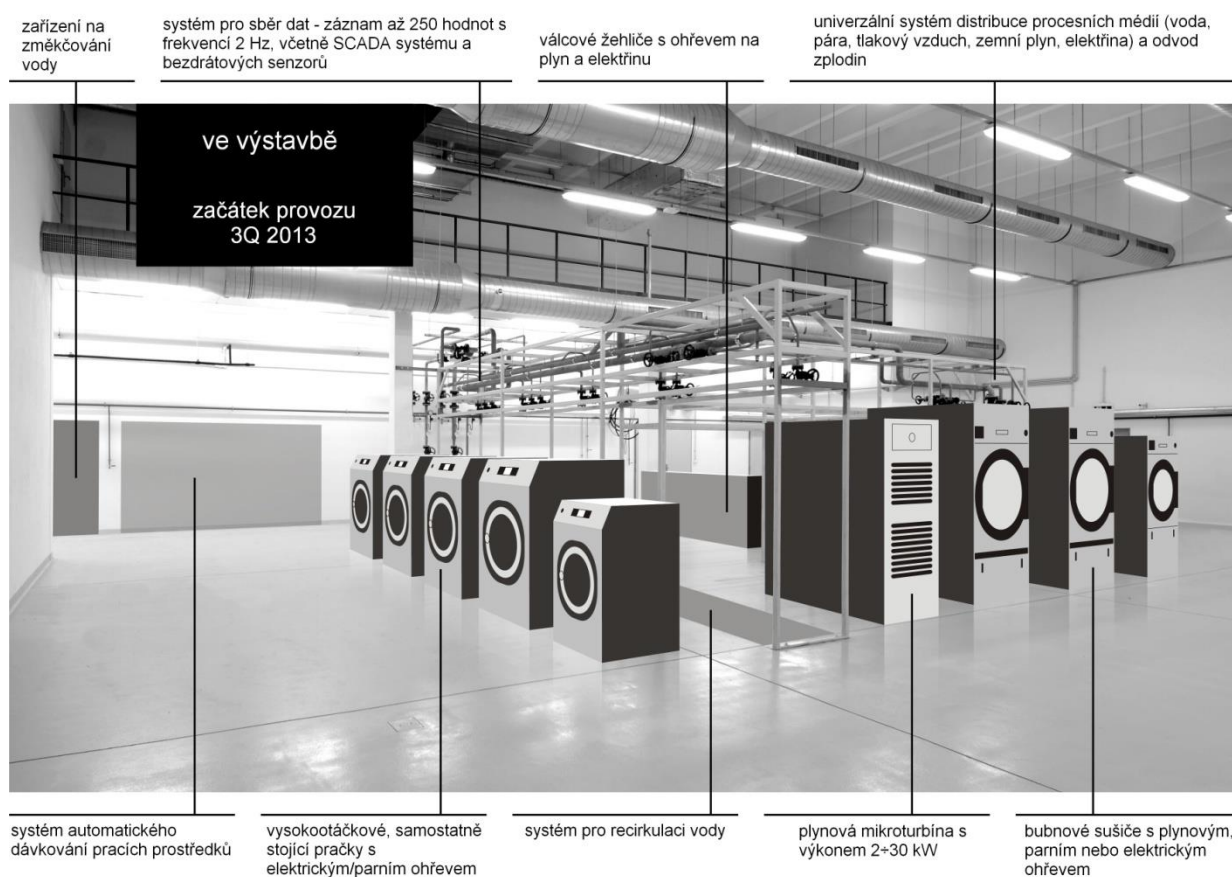
Naplnění všech cílů a úkolů popsaných v kapitole 3.3 si nelze představit bez odpovídajícího technického zázemí. S tímto vědomím byla LENP vybavena nejen zařízením nutným pro provoz průmyslové prádelny, ale i nejmodernějšími technologiemi z oblasti měřicí techniky a regulace. Byla vybudována flexibilní infrastruktura umožňující připojení a testování několika externích zařízení najednou a bylo pořízeno množství dalšího potřebného vybavení.

Základní informace o technickém zázemí poskytuje zdroj [43], který zároveň přináší vizualizaci celého pracoviště (obr. 3). Prádelenský „strojový park“ odpovídá pojetí LENP jako nízkokapacitní prádelny schopné zpracovat 500 kg prádla za směnu (8 hodin). Jde o kapacitu typickou pro většinu průmyslových prádelen v Evropě. Charakteristické prádelenské operace, praní, sušení a žehlení, budou uskutečňovány v následujících zařízeních, jež lze považovat za jakési stavební kameny laboratoře:

- 5 průmyslových praček s odstředěním o celkové kapacitě 92 kg suchého prádla, s kombinovaným ohřevem vody (pára nebo elektřina), s automatickým dávkováním pracích prostředků;
- 3 bubnové sušiče o celkové kapacitě 64 kg suchého prádla, každý sušič disponuje odlišným topným systémem (pára, plyn, elektřina);
- 2 válcové žehliče (mandly) s identickými rozměry, ale odlišným topným systémem (elektřina a plyn), a 1 menší prádelenský lis s parním vytápěním.

Stroje jsou doplněny o další potřebné příslušenství, jako jsou ruční žehlička, šicí stroj, transportní vozíky atd.

Samozřejmostí „prádelny budoucnosti“ je moderní infrastruktura umožňující propojení všech zařízení s procesními proudy a měřicími jednotkami, které budou snímat požadované provozní parametry. Do celého systému lze připojit (nezávisle na sobě) až 18 zařízení s energeticky náročným provozem (myčky, reaktory apod.). Nejdůležitější procesní médium, voda, je upravováno v zařízení na změkčování vody. Každé měřicí stanoviště disponuje elektrickou a plynovou přípojkou, přívodem páry s tlakem 8 bar(g) a 0.3÷1 bar(g) a přívodem tlakového vzduchu.

Obr. 3 3D rozvržení výzkumného pracoviště LENP [43].

Nezbytnou součástí ke sbírání provozních dat je flexibilní měřicí systém. Infrastruktura prádelny je proto doplněna o univerzální instalační sadu pro připojení nejrozličnějších měřících prvků. Získané údaje jsou shromažďovány v programovatelném logickém automatu (Programmable Logical Controller), který zaznamenává až 250 hodnot s frekvencí 2 Hz. K regulátoru jsou připojena veškerá zařízení a všechny snímače. Měřicí systém sestává z těchto prvků:

- elektroměry, plynoměry, magnetické průtokoměry, měřiče průtoku turbínou (spotřeba zdrojů);
- clonový průtokoměr s měřením tlakových rozdílů, manometry pro měření absolutního tlaku a teploměry (spotřeba páry);
- plošinová váha a stolní váha (vážení prádla);
- tenzometry v základně strojů (vážení prádla uvnitř stroje);

- Prandtlova trubice s měřením tlakových rozdílů a vlhkoměr pro zjištění relativní vlhkosti (měření komínové ztráty);
- odporové termometry PT100/PT1000 a teploměry (teplota vody a plynů);
- termočlánky (měření teploty tepelně namáhaných částí strojů);
- tenzometry (měření deformace a napětí vybraných částí strojů);
- měřič elektrické vodivosti (vodivost prací lázně).

Naměřená data jsou z regulátoru přenášena na server prostřednictvím místní ethernetové sítě. Na serveru nahraný software pomáhá se zpracováním a vizualizací údajů. Data jsou ukládána na centrálním síťovém úložišti (Network Attached Storage) s konfigurací pevných disků zabezpečovací metodou RAID1 (zrcadlení obsahu disků).

K testování kogenerace v prádelenském procesu poslouží plynová mikroturbína o elektrickém výkonu až 28 kWe, jejíž spaliny budou sloužit k vysoušení textilu v sušících (výkon až 90 kWt).

Měřicí systém je doplněn o bezdrátovou senzorovou síť (Wireless Sensor Network), která se skládá z 6 autonomních snímačů. Ty využívají bezdrátovou síť ke komunikaci se základnou a mezi sebou navzájem, to vše prostřednictvím rádiových vln o frekvenci 2,4 GHz. Snímače je možné velice snadno a rychle nainstalovat, a to i ve špatně dostupných místech, jako je prací buben. V budoucnu mohou sloužit k rychlému sběru dat z reálných prádelenských provozů.

Řízení a monitoring celého pracoviště v reálném čase bude probíhat pomocí SCADA (Supervisory Control And Data Acquisition) systému, jenž, nainstalovaný na serveru, umožní kontrolu a vizualizaci celého procesu. Dostupný bude přes vytvořenou počítačovou síť nebo bezdrátově s využitím tabletů.

6.3.1 Zdroje energie a dalších procesních médií

Spotřeba energií a dalších procesních médií v LENP se týká pouze:

- zemního plynu,
- elektrické energie,
- páry,
- vody,
- tlakového vzduchu.

Uvedené zdroje budou spotřebovávány v prádelenských strojích a v kotli při výrobě páry. Způsob určování režijních nákladů, které jsou spojené například s osvětlením, napájením počítačů nebo celou měřicí infrastrukturou, bude stanoven vedením FSI, případně NETME Centre. Energetickým požadavkům těchto zařízení tedy nebude věnována pozornost. Spotřeba chemikálií (pracích prostředků), náklady na lidské zdroje a odpisy movitých věcí (strojů) budou řešeny kvalifikovanými osobami mimo rozsah této práce.

Jak již bylo naznačeno v kapitole 3.3, reálná data z prádelenského provozu jsou nedostatkovým zbožím, proto je nutné smířit se předem s faktem, že dosažené výsledky spotřeb budou spíše orientační. Výpočty budou vycházet z parametrů udávaných výrobcí jednotlivých zařízení, přičemž, jak uvádí například Máša et al. [43], katalogové informace se často rozcházejí s realitou.

6.3.2 Parametry prádelenských strojů

Výchozími podklady pro výpočet spotřeby energií a vody jsou mimo jiné katalogové informace výrobců prádelenských strojů. Uvedené parametry je nutno brát s rezervou, protože se mohou měnit v závislosti na konkrétním provozním režimu. Nicméně je třeba se s nimi spokojit do chvíle, než budou nahrazeny přesnějšími údaji z výzkumného měření v LENP. Kompletní přehled parametrů potřebných k výpočtu spotřeby energií a vody poskytuje Příloha č. 1. Následující tabulka shrnuje nejdůležitější fakta.

ks	STROJ	TYP	KAPACITA		TEPELNÝ ZDROJ		
	praní		kg/ks	kg	elektrína	pára	zemní plyn
2	Prům. pračka s odstředěním	FX 240 E+S	24	48	X	X	-
2	Prům. pračka s odstředěním	FX 180 E+S	18	36	X	X	-
1	Prům. pračka s odstředěním	FX 80 E+S	8	8	X	X	-
	sušení		kg/ks	kg			
1	Bubnový sušič	T 24 S	24	24	-	X	-
1	Bubnový sušič	T 24 G	24	24	-	-	X
1	Bubnový sušič	T 16 E	16	16	X	-	-
	žehlení		kg/hod/ks	kg/hod			
1	Válcový žehlič	I 33-200 E	70	70	X	-	-
1	Válcový žehlič	I 33-200 G	72	72	-	-	X
1	Prádelenský lis	BP/UL	20	20	-	X	-
1	Žehlicí set	Omega+Beta3	-	-	X	-	-

Tab. 2 Přehled základních parametrů prádelenských zařízení.

Jak vidno, pračky mohou pracovat ve dvou režimech – elektrickém a parním. Dále budou proto sledovány dva scénáře spotřeby, jeden zaměřený ryze na provoz v elektrickém režimu, druhý na provoz v režimu parním. Oranžově zvýrazněné buňky označují parametry, které nebyly poskytnuty výrobcem, a proto byly odhadnuty. Pračky budou (kromě uvedených zdrojů) spotřebovávat značné množství vody, prádelenský lis vyžaduje k práci přívod tlakového vzduchu.

6.3.3 Provoz strojů

Profesní údržba prádla v LENP bude probíhat po směnách, jedna směna potrvá 8 hodin. Předpokládá se, že údržba prádla bude probíhat pouze 3 dny v týdnu. Směna bude základní časovou jednotkou, ke které bude vztahována spotřeba energií a vody. Důvodem je skutečnost, že pracovní cykly jednotlivých prádelenských zařízení jsou různé a činnost strojů je na sobě závislá (prádlo je třeba nejdříve vyprat, pak teprve může do sušiče). V jednu chvíli mohou být v provozu všechny stroje, vyskytovat se však budou i časové úseky, ve kterých bude v chodu jen jedno zařízení, například mandl na konci směny. Vyjadřování hodinových spotřeb by tedy poskytovalo zkreslené informace. Směna naproti tomu představuje ucelený časový interval, ve kterém budou stroje s jistotou spuštěny i vypnuty. Celkový počet směn za rok získáme triviálním výpočtem, přehled základních údajů přináší tab. 3.

Délka směny	8	hod
Počet směn za den	1	směna
Pracovních dnů v týdnu	3	dny
Počet týdnů	52	týdnů
Celkem za rok	156	směn

Tab. 3 Celkový počet směn za rok.

6.4 Surovina - prádlo

O tom, jaký objem zdrojů vstoupí do procesu, rozhoduje v první řadě množství a charakter prádla. Na základě těchto dvou údajů se totiž stanoví, jakým způsobem a v kterém zařízení bude prádlo zpracováno.

6.4.1 Objem a způsob zpracování

LENP byla navržena jako nízkokapacitní prádelna, schopná zpracovávat až 500 kg prádla za směnu. Po kvalifikovaném zhodnocení všech okolností provozu bylo odhadnuto, že za směnu bude v LENP zpracováno přibližně 477 kg prádla. Tento objem plně vyhovuje požadavkům partnera, který prádlo laboratoři poskytuje pro výzkumné účely. Zároveň jde o objem prádla potřebný pro realizaci výzkumných aktivit. Skladba prádla bude následující:

- ložní soupravy 75 %
- ručníky a osušky 12,5 %
- tvarové prádlo 12,5 %

Ložní soupravy jsou považované za „rovné žehlené“ prádlo, ručníky a osušky za „rovné sušené do sucha“. Všechno prádlo se pere a suší. Tvarové prádlo se dokončuje na prádelenském lisu, rovné se žehlí na válcovém žehličce a sušené do sucha se nežehlí, pouze skládá. Aplikací vztahu (1) a přiřazením odpovídající prádelenské operace dostáváme rozložení vstupů prádla do jednotlivých typů zařízení během směny (tab. 4). Zároveň získáme celkové množství prádla zpracované za směnu.

$$\text{množství prádla v zařízení} \left[\frac{\text{kg}}{\text{směnu}} \right] = \frac{\text{množství prádla za rok [t]} \cdot 1000}{\text{celkový počet směn za rok}} \quad (1)$$

	Celkové množství [kg/směnu]	Praní [kg/směnu]	Sušení [kg/směnu]	Sušení do sucha [kg/směnu]	Válcový žehlič [kg/směnu]	Prádelenský lis [kg/směnu]
Ložní soupravy	357	357	357	-	357	-
Ručníky a osušky	60	60	-	60	-	-
Tvarové prádlo	60	60	60	-	-	60
CELKEM	477	477	417	60	357	60

Tab. 4 Prádlo a jednotkové operace za směnu.

Navazujícím úkolem je rozdělení prádla do strojů pokud možno tak, aby bylo výsledné řešení co nejblíže následujícím požadavkům:

- jednotlivé typy prádla se zpracovávají odděleně,
- je zachována vysoká kvalita údržby prádla (nelze zkracovat pracovní cykly),
- čas potřebný ke zpracování dávky prádla připadající na směnu je minimalizován,
- je zohledněna návaznost dílčích operací (praní -> sušení -> žehlení),
- to vše při minimálních provozních nákladech (zohlednění spotřeby jednotlivých strojů).

Dosažení exaktního výsledku předpokládá vyřešení složité optimalizační úlohy, která přesahuje možnosti této práce. Pro její účely se tedy zaměříme na první tři požadavky. Navržená distribuce prádla se projeví v počtu pracovních cyklů, které musí každý stroj v průběhu směny absolvovat.

6.4.2 Výpočet spotřeb dle jednotkových operací (praní, sušení, žehlení)

Praní

Čištění a dezinfekce prádla probíhá v pračce. Pracovní cykly mohou mít různé parametry, pro účely této práce byl zvolen program „Warm wash 60°C intensive“ s průměrnou spotřebou studené vody 12,5 litrů na kg suchého prádla a dobou trvání cyklu 51 minut. Vlhkost prádla, která se určí podle vztahu (2), bude na vstupu uvažována 0 %, na výstupu po odstředění 50 %.

$$\text{vlhkost prádla [-]} = \frac{\text{hmotnost vody [kg]}}{\text{hmotnost suchého prádla [kg]}} \quad (2)$$

Nyní máme k dispozici všechny potřebné údaje. Na základě níže uvedených vztahů budou vypočteny průměrné spotřeby energií a procesních médií v pračkách, včetně měrné spotřeby vztahované na 1 kg prádla. Měrná spotřeba poskytuje srovnání účinnosti procesu v různých provozech. Výsledné hodnoty jsou znázorněny v tabulkách 5 a 6.

$$\text{doba provozu [min]} = \text{počet pracovních cyklů [-]} \cdot \text{délka cyklu [min]} \quad (3)$$

$$\text{spotřeba elektřiny [kWh]} = \frac{\text{doba provozu [min]} \cdot \text{jmen. příkon stroje [kW]}}{60} \quad (4)$$

$$\text{spotřeba páry [kg]} = \text{doba provozu [min]} \cdot 60 \cdot \text{prům. spotř. páry strojem [kg/hod]} \quad (5)$$

$$\text{spotřeba vody [l]} = \text{hmotnost prádla [kg]} \cdot \text{měrná spotřeba vody [l/kg]} \quad (6)$$

$$\text{měrná spotřeba [jedn./kg]} = \frac{\text{celková spotřeba [jedn.]}}{\text{hmotnost prádla [kg]}} \quad (7)$$

stroj	počet cyklů	celkem v provozu	elektrická energie		studená voda	
		[min]	[kWh]	[kWh/kg]	[l]	[l/kg]
FX240	5	256,75	85,58	0,714	1493,3	12,45
FX240	5	256,75	85,58	0,713	1494,0	12,45
FX180	5	256,75	57,77	0,646	1112,7	12,45
FX180	6	308,10	69,32	0,644	1339,9	12,45
FX80	5	256,75	28,67	0,717	498,0	12,45
celkem			326,93	0,685	5937,8	12,45

Tab. 5 Spotřeba energií a procesních médií v pračkách za směnu - režim elektrina.

stroj	počet cyklů	celkem v provozu	elektrická energie		studená voda		pára	
		[min]	[kWh]	[kWh/kg]	[l]	[l/kg]	[kg]	[kg/kg]
FX240	5	256,75	14,74	0,123	1493,3	12,45	102,70	0,856
FX240	5	256,75	14,74	0,123	1494,0	12,45	102,70	0,856
FX180	5	256,75	10,46	0,117	1112,7	12,45	77,03	0,862
FX180	6	308,1	12,55	0,117	1339,9	12,45	92,43	0,859
FX80	5	256,75	3,57	0,089	498,0	12,45	34,23	0,856
celkem			56,06	0,118	5937,8	12,45	409,09	0,858

Tab. 6 Spotřeba energií a procesních médií v pračkách za směnu - režim pára.

Sušení

Během sušení dochází k odloučení vlhkosti z prádla, a to buď částečnému při běžném sušení (výstupní vlhkost prádla je 30 %), nebo úplnému při sušení do sucha (výstupní vlhkost je nulová). Množství vody v prádle ovlivňuje délku sušícího cyklu. Ten je pro jednotlivá zařízení stanoven na základě vztahu (8), který lze použít také pro výpočet doby provozu sušiče v rámci jedné směny. Množství vlhkosti, které musí sušič za směnu odvést, určíme pomocí rovnice (9). Spotřeba zemního plynu se řídí vztahem (10), k ostatním výpočtům lze analogicky užít rovnic (4) až (7). Spotřebu zdrojů v sušících znázorňuje tab. 7.

$$\text{doba provozu [min]} = \frac{\text{odvedená vlhkost [l]}}{\text{rychlost odvodu vlhkosti ze zařízení [l/min]}} \quad (8)$$

$$V_{H_2O} [l] = \sum_{i=1}^n \frac{m_i \cdot 1000 \cdot (x_{i1} - x_{i2})}{\varphi_{H_2O}} \quad (9)$$

- kde n je počet pracovních cyklů stroje
 i konkrétní dávka prádla
 V_{H_2O} objem odvedené vody strojem za směnu [l]
 m hmotnost prádla [kg]
 x_1 vlhkost prádla na vstupu [-]
 x_2 vlhkost prádla na výstupu [-]
 ρ_{H_2O} hustota vody = 998,2 [kg/m³]

$$\text{spotř. plynu [m}^3\text{]} = \text{doba provozu [min]} \cdot 60 \cdot \text{prům. spotř. plynu strojem [m}^3\text{/hod]} \quad (10)$$

stroj	odvedená vlhkost	celkem v provozu	elektrická energie		pára		zemní plyn	
	[l]		[kWh]	[kWh/kg]	[kg]	[kg/kg]	[m ³]	[m ³ /kg]
T 24 S	44,87	116,85	1,75	0,009	91,53	0,487	-	-
T 24 G	40,87	106,44	2,13	0,013	-	-	6,10	0,036
T 16 E	27,73	123,26	50,74	0,419	-	-	-	-
celkem			54,62	0,115	91,53	0,487	6,10	0,036

Tab. 7 Spotřeba energií a procesních médií v sušičích za směnu.

Žehlení

Závěrečnou fází údržby prádla představuje žehlení, při kterém dochází k vyhlazování tkaniny za vysokých teplot a tlaků. V některých případech zároveň dochází k odvodu zbytkové vlhkosti. Doba provozu jednotlivých strojů bude stanovena podle vztahu (11). Výpočet spotřeby tlakového vzduchu se řídí rovnicí (12). Jinak budou použity již uvedené rovnice pro elektřinu (4), páru (5), plyn (10) a měrnou spotřebu (7). Výsledky shrnuje tab. 8, časové využití ruční žehličky bylo odhadnuto na 120 minut za směnu.

$$\text{doba provozu [min]} = \frac{60 \cdot \text{hmotnost prádla [kg]}}{\text{rychlost práce zařízení [kg/hod]}} \quad (11)$$

$$\begin{aligned} \text{spotř. tlak. vzduchu [m}^3\text{]} &= \\ &= 60 \cdot \text{doba provozu [min]} \cdot \text{prům. spotř. tlak. vzduchu strojem [m}^3\text{/hod]} \end{aligned} \quad (12)$$

stroj	celkem v provozu	elektrická energie		pára		plyn		tlakový vzduch	
		[kWh]	[kWh/kg]	[kg]	[kg/kg]	[m ³]	[m ³ /kg]	[m ³]	[m ³ /kg]
I 33-200 E	153,16	72,240	0,404	-	-	-	-	-	-
I 33-200 G	148,90	1,241	0,007	-	-	5,81	0,033	-	-
BP/UL	179,81	5,994	0,100	59,94	1,00	-	-	10,79	0,180
Omega+Beta	120,00	3,000	-	-	-	-	-	-	-
celkem		82,475		59,94	1,00	5,81	0,033	10,79	0,180

Tab. 8 Spotřeba energií a procesních médií žehlicími stroji za směnu.

6.5 Výpočet spotřeby vody a zemního plynu pro výrobu páry

Pára využívaná v prádelenském procesu bude pocházet z kotle, který je společný pro celé NETME Centre. Náklady na provoz kotle však budou rozpočítány mezi jednotlivá pracoviště, proto je dobré mít přehled o té části nákladů, jenž má na svědomí LENP. Primárními zdroji přeměněnými v kotli na páru jsou voda a zemní plyn, nároky kotle na elektřinu jsou zanedbány. Výchozím údajem pro posouzení nároků na kotel je množství páry spotřebované

v prádelenském provozu. Tento údaj, společně s ostatními zdroji, získáme prostým sečtením spotřeb z dílčích operací, viz tabulky 9 a 10.

operace	elektrický proud		pára		zemní plyn		tlakový vzduch		studená voda	
	[kWh]	[kWh/kg]	[kg]	[kg/kg]	[m ³]	[m ³ /kg]	[m ³]	[m ³ /kg]	[l]	[l/kg]
Praní	326,93	0,685	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	5937,8	12,45
Sušení	54,62	0,115	91,53	0,487	6,10	0,036	0,00	0,000	0,0	0,00
Žehlení	82,47	0,000	59,94	1,000	5,81	0,033	10,79	0,180	0,0	0,00
celkem	464,03	0,973	151,47	0,318	11,91	0,025	10,79	0,023	5937,8	12,45

Tab. 9 Celková spotřeba energií a procesních médií za směnu - režim elektřina.

operace	elektrický proud		pára		zemní plyn		tlakový vzduch		studená voda	
	[kWh]	[kWh/kg]	[kg]	[kg/kg]	[m ³]	[m ³ /kg]	[m ³]	[m ³ /kg]	[l]	[l/kg]
Praní	56,06	0,118	409,09	0,858	0,00	0,000	0,00	0,000	5937,8	12,45
Sušení	54,62	0,115	91,53	0,487	6,10	0,036	0,00	0,000	0,0	0,00
Žehlení	82,47	0,000	59,94	1,000	5,81	0,033	10,79	0,180	0,0	0,00
celkem	193,16	0,405	560,55	1,175	11,91	0,025	10,79	0,023	5937,8	12,45

Tab. 10 Celková spotřeba energií a procesních médií za směnu - režim pára.

Uvedené množství požadavky na páru, které prakticky odpovídají požadavkům na studenou vodu, je nutné doplnit o další údaje. Výrobce udává účinnost kotle 94 % [85]. Výhřevnost zemního plynu předpokládáme okolo 34 MJ/kg. Vstupní a výstupní entalpii vody, respektive páry, stanovíme pomocí parních tabulek jako funkce tlaku a teploty. Tab. 11 tyto data shrnuje a vyčísluje množství potřebné energie.

	teplota [°C]	tlak [bar]	entalpie [kJ/kg]
napájecí voda	20	6	84,48
pára	190	8	2816,46
rozdíl entalpií (potřebná energie)			2731,98
výhřevnost ZP	34000	[kJ/m ³]	
účinnost kotle	0,94	[-]	

Tab. 11 Výchozí údaje a měrná energie potřebná ke vzniku páry o zadaných parametrech.

Nyní můžeme vypočítat celkové teplo potřebné k výrobě páry v každém z režimů a množství k tomu potřebného zemního plynu. Potřebné vztahy (13) a (14) doplňuje tab. 12 s výsledky.

$$celkové teplo[MJ] = \frac{množství páry [kg] \cdot rozdíl entalpií [kJ/kg]}{1000} \quad (13)$$

$$množství\ zem.\ plynu\ [m^3] = \frac{1000 \cdot celkové\ teplo\ [MJ]}{účinnost\ kotle\ [-] \cdot výhřevnost\ zem.\ plynu\ [kJ/m^3]} \quad (14)$$

	REŽIM		
	elektřina	pára	
spotřeba páry = spotřeba studené vody	151,47	560,55	[kg]
celkem tepla potřebného k výrobě páry	413,80	1531,42	[MJ]
celková spotřeba zemního plynu	12,95	47,92	[m ³]

Tab. 12 Celková spotřeba zemního plynu a vody pro výrobu páry.

6.6 Celková spotřeba energií a vody

Celkovou spotřebu energií a vody v prádelenském procesu lze v tuto chvíli získat pouhým sečtením dílčích výsledků. Do závěrečného přehledu již nevstupuje pára, která byla „rozložena“ na vodu a zemní plyn. Tab. 13 dokumentuje celkovou spotřebu za směnu. Vynásobením uvedených hodnot počtem směn v roce obdržíme celkové roční spotřeby. Tab. 14 obsahuje také měrné spotřeby, které jsou logicky pro všechny časové úseky stejné.

REŽIM ELEKTŘINA				REŽIM PÁRA			
elektřina	plyn	tlakový vzduch	studená voda	elektřina	plyn	tlakový vzduch	studená voda
[kWh]	[m ³]	[m ³]	[l]	[kWh]	[m ³]	[m ³]	[l]
464,03	24,86	10,79	6089,24	193,16	59,83	10,79	6498,33

Tab. 13 Celková spotřeba energií a procesních médií za směnu.

REŽIM ELEKTŘINA				REŽIM PÁRA			
elektřina	plyn	tlakový vzduch	studená voda	elektřina	plyn	tlakový vzduch	studená voda
[MWh]	[m ³]	[m ³]	[m ³]	[MWh]	[m ³]	[m ³]	[m ³]
72,39	3877,75	1683,00	949,96	30,13	9332,97	1683,00	1013,90
měrná spotřeba na kg prádla				měrná spotřeba na kg prádla			
[kWh/kg]	[m ³ /kg]	[m ³ /kg]	[m ³ /kg]	[kWh/kg]	[m ³ /kg]	[m ³ /kg]	[m ³ /kg]
0,9730	0,0521	0,0226	0,0128	0,4050	0,1254	0,0226	0,0136

Tab. 14 Celková spotřeba energií a procesních médií za rok včetně měrných spotřeb.

6.7 Zhodnocení

Již před samotným výpočtem bylo zřejmé, že hledání optimální varianty provozu ovlivní zejména ceny elektřiny a zemního plynu, rozdíly ve spotřebě vody lze vzhledem k její ceně považovat za nepodstatné. Výše uvedené výsledky napovídají, jak se budou zhruba měnit poměry spotřebované elektřiny a zemního plynu v krajních režimech, kdy pračky ohřívají vodu

jen pomocí jednoho z uvedených zdrojů, a můžou být, spolu s naznačeným postupem výpočtů, vodítkem k hledání nejlevnější varianty provozu.

Zatímco v případě vody a tlakového vzduchu můžeme být s výsledkem spokojeni, stanovená spotřeba elektřiny a zemního plynu je vyšší než reálná. K tomuto závěru lze dospět porovnáním s měrnými spotřebami typickými pro prádelny podobných kapacit, vycházejí přitom z údajů publikovaných zde [43], přičemž spotřeba je zřejmě překročena v obou režimech provozu. Příčinou je s velkou pravděpodobností skutečnost, že náklady v zaběhlých prádelnách jsou díky dlouhodobým zkušenostem a optimalizačním snahám minimalizovány. Toto zjištění jenom posiluje význam výzkumné činnosti v LENP, která bude mimo jiné zaměřena na sběr dat z reálného prádelenského provozu, včetně parametrů konkrétních strojů. Aplikaci naměřených dat bude možné urychlit pomocí výpočtového postupu vytvořeného v rámci této práce. Upřesňováním vstupních údajů budou automaticky precizovány odhady budoucích spotřeb. Výsledky bude každopádně nutné ještě upřesnit.

Z hlediska samotné spotřeby zdrojů, respektive nákladů z ní vyplývajících, bude jistě zajímavé řešení úlohy distribuce prádla naznačené v kapitole 6.4.1. Nalezení optima zohledňujícího aktuální ceny vstupů a spotřeby jednotlivých strojů by bylo možné uplatnit zejména ve větších provozech, kde lze uvážit velké množství variant a zároveň ušetřit značné množství peněz.

7 Případová studie

Na základě předchozích kapitol lze nyní přistoupit k návrhu smlouvy mezi univerzitou a průmyslovým partnerem. K formulaci smlouvy a jejích ustanovení bude využito nejen informací a závěrů v této práci již uvedených, ale také některých právních pravidel a postupů, které jsou běžné v oblasti smluvních závazkových vztahů, ovšem prostor jim v rámci rozsahu a zaměření práce nemohl být poskytnut.

Ačkoliv teoretických pouček, vzorů a doporučení může být mnoho, při sjednávání konkrétní smlouvy o výzkumu a vývoji je nutné zohlednit specifické okolnosti a skutečnosti daného vztahu. Konečná dohoda by měla být kompromisem přijatelným pro všechny smluvní strany, zohledňující zejména jejich postavení a podíl na řešení projektu, respektující dosavadní vzájemné vztahy a přiměřeně chránící jejich oprávněné zájmy.

Se snahou zprůhlednit sestavování návrhu smlouvy bude text níže členěn do dvou sloupců. Skutečnosti a okolnosti, jež jsou charakteristické pro zkoumaný vztah univerzity a partnera z aplikační sféry, budou umístěny nalevo. Odpovídající závěry a přijatá opatření potom budou napravo tak, aby bylo zřejmé, proč byla konkrétní ustanovení do smlouvy přijata. Veškeré uvedené odkazy se týkají jednotlivých článků **návrhu smlouvy**, která je **Přílohou č. 2** této práce.

Sluší se uvést, že prostor bude věnován jen těm nejdůležitějším otázkám formujícím daný smluvní vztah. Obecné právní otázky a z nich vyplývající ustanovení vysvětlovány nebudou (např. nutnost přesné identifikace smluvních stran, písemný charakter dodatků apod.). Zároveň budou vypuštěny konkrétní informace, jejichž zveřejnění by mohlo poškodit průmyslového partnera. Tyto údaje budou doplněny až v rámci jednání o uzavření smlouvy.

VÝCHOZÍ SKUTEČNOSTI A OKOLNOSTI	ZÁVĚRY A PŘIJATÁ OPATŘENÍ
Univerzita a průmyslový partner chtějí realizovat výzkumný a vývojový projekt v oblasti energeticky náročných procesů.	Pravidla spolupráce je nutné sjednat písemnou smlouvou. V závislosti na charakteru spolupráce bude mít smlouva podobu smlouvy o dílo (výzkum na zakázku) nebo půjde o tzv. nepojmenovanou smlouvu (společný výzkum).
Univerzita do projektu vloží potřebné vybavení a lidské zdroje, některé svoje duševní vlastnictví a ponese část nákladů. Průmyslový partner poskytne finanční příspěvek a know-how. Výzkum bude probíhat v LENP pod vedením pracovníků univerzity. Předpokládá se vznik nových myšlenek a nápadů. Komerční partner definuje oblasti výzkumu a vývoje. Strany společně nesou riziko neúspěchu.	Vztah mezi univerzitou a průmyslovým partnerem bude mít charakter společného výzkumu (kapitola 5.2.2). Vzhledem k příspěvku obou stran a na základě zodpovězení kontrolních otázek k Lambertovým smlouvám, lze jako výchozí podklad k formulaci jednotlivých ustanovení smlouvy využít Lambertovy smlouvy č. 2, konkrétně její překlad poskytnutý ÚTT [86]. Podpůrně budou použity zdroje [3] a [76].

Smlouva o společném výzkumu je smlouvou nepojmenovanou, tzn., že není soukromým právem upravena jako smluvní typ.	Nepojmenované smlouvy se řídí v první řadě právem smlouvy samotné, až potom obecnými ustanoveními soukromého práva o závazkových vztazích. Doporučuje se proto, aby strany vzájemná práva a povinnosti sjednaly co nejpodrobněji, a tím předešly nesrovnalostem a zbytečným sporům [82]. Výklad nejasných otázek lze usnadnit definicí předmětu a účelu smlouvy, tyto jsou proto obsaženy v čl. 2. Z pohledu právní jistoty smluvních stran je též významné označení obchodního zákoníku jako rozhodného předpisu (druhou možností je režim občanského zákoníku). Obchodního zákoníku [15] se použije ve všech otázkách, které nejsou výslovně upraveny smlouvou.
Univerzita provádí v LENP i jiný výzkum a vývoj a může zde realizovat více projektů.	Je třeba co nej přesněji vymežit rozsah a cíle projektu včetně výsledků, které pravděpodobně vzniknou. Práva a povinnosti stanovená smlouvou se týkají pouze činností probíhajících v rámci projektu. Jen na smluvený projekt jsou navázány otázky financování a ochrany duševního vlastnictví. Takto lze zamezit situaci, kdy si průmyslový partner dělá nároky na výsledky vzniknuvší mimo projekt. Prostor pro vymezení projektu poskytuje příloha 2 smlouvy (nejde o přílohu diplomové práce), následně jsou na ní navázány konkrétní ustanovení smlouvy. Rozsah projektu je nutno ohraničit i časově (datum zahájení v čl. 1 a ukončení v čl. 3.1) a místně (místa projektu v čl. 1).
Průmyslový partner od univerzity očekává, že výzkum a vývoj bude probíhat na profesionální úrovni.	Univerzita se skrze čl. 3.5 a přílohu 4 smlouvy zavazuje k dodržování zásad správného řízení dat, které mimo jiné vyžadují využívání seriózních vědeckých metod a procesů, přesný záznam naměřených dat v souladu s vědeckými zásadami a jejich řádnou a objektivní analýzu.
Komerční partner požaduje výsledky, jejichž dosažení je nejisté.	V některých případech nelze zaručit dosažení požadovaného výsledku (např. snížení energetické náročnosti procesu o X %). Řešením může být přijetí ustanovení čl. 3.7.
Výzkum a vývoj probíhá mimo prostory průmyslového partnera a bez každodenní účasti jeho zaměstnanců.	Komerčnímu partnerovi musí být zajištěn přístup k informacím o průběhu projektu a dosaženým výsledkům. Univerzita bude předkládat pravidelné zprávy (čl. 3.6) a neprodleně oznamovat o výsledcích hodných průmyslově právní ochrany (čl. 5.4).

Výzkum a vývoj je financován průmyslovým partnerem.	Je nutné přesně stanovit, jakým způsobem bude financování probíhat (výše příspěvku, platební kalendář), zda jsou peníze vázány na specifické výdaje nebo jde o fixní částku bez ohledu na náklady, a vyřešit všechny související otázky (příloha 1 smlouvy a čl. 4). Komerční partner je za prodlení s financováním penalizován úrokem z prodlení, univerzita je povinna výdaje řádně zaznamenávat.
Nejisté vlastnictví věcí vytvořených, zakoupených nebo jinak nabytých v rámci projektu.	Je nutné jasně stanovit kdo je vlastníkem těchto věcí. Vzhledem k charakteru financování by jím měla být univerzita (čl. 4.4).
Do projektu mohou časem vstoupit externí finanční prostředky (např. ze státních dotací).	Pokud jsou externí finanční prostředky účelově vázány, je třeba podmínky s nimi spojené začlenit do smluvního vztahu (čl. 4.5).
Strany vkládají do projektu svoje duševní vlastnictví a jiné podklady.	Je nutné přesně vymezit, jaké duševní vlastnictví a jiné podklady strany do projektu přinášejí, aby se předešlo zbytečným sporům o jejich původu (příloha 2 smlouvy, čl. 5.1).
Strany chtějí duševní vlastnictví a jiné podklady navzájem užívat.	Strany si navzájem udělují bezplatné nevýlučné licence k využívání duševního vlastnictví a jiných podkladů, ovšem pouze v rámci projektu a se zákazem jejich postoupení třetím osobám (čl. 5.2).
Vzhledem k oboustrannému přínosu na řešení projektu může být sporné, kdo má nárok na vlastnictví nematných výsledků.	Snahou univerzity by mělo být získat maximum. V tomto konkrétním případě mluví v její prospěch, že výzkum a vývoj bude probíhat v jejích prostorách a pravděpodobnými autory výsledků budou její zaměstnanci nebo studenti, tedy tvůrčí přínos leží na straně univerzity. Univerzita je navíc v pozici slabšího, nevýrobního subjektu [cit metodiky]. Návrh smlouvy předpokládá vlastnictví výsledků univerzitou v čl. 5.3.1. Smluvní strany zároveň zajistí převod vlastnictví výsledků na univerzitu od třetích osob účastnících se projektu (čl. 5.3.2).
Ochrana některých výsledků (předmětů duševního vlastnictví) předpokládá jejich přihlášení či registraci, s kterou mohou být spojeny nemalé finanční náklady.	Ochrana výsledků a s ní spojené náklady jsou logicky na vlastníkově, tedy univerzitě (čl. 5.3.1). Průmyslový partner musí při registraci poskytnout potřebnou součinnost (čl. 5.3.4). Pokud je udržování práv z duševního vlastnictví pro univerzitu nevýhodné, může od něj upustit a nabídnout převod práv průmyslovému partnerovi (čl. 5.5).
Komerční partner chce výsledky využívat přesto, že nebude jejich	Univerzita udílí průmyslovému partnerovi nevýlučnou bezplatnou licenci (čl. 5.5) k využití výsledků

vlastníkem. Jde o logický požadavek, který zdůvodňuje účast průmyslového partnera na projektu.	k jakémukoliv účelu v rámci vymezeného oboru a území (definice oboru a území v čl. 1). Pokud má komerční partner zájem na výlučné licenci, která by znemožnila přístup konkurence k výsledku, má právo iniciovat jednání s univerzitou, které se řídí ustanoveními čl. 5.6.
Univerzita chce nadále využívat výsledky i přes udělení výlučné licence průmyslovému partnerovi.	Výlučná licence je omezena ustanovením čl. 5.7, který ponechává univerzitě právo využívat výsledky k účelům akademické výuky a výzkumu. Po zániku výlučné licence může univerzita výsledky použít i v jiných projektech uskutečňovaných s jinými partnery.
Střetává se zájem univerzity publikovat výsledky a získané informace se snahou průmyslového partnera některé informace a výsledky nezveřejňovat.	Publikace výsledků a podkladů poskytnutých univerzitě je vázána na souhlas průmyslového partnera (čl. 6). Publikaci výsledků lze pozdržet jen z důvodů a po dobu jejich průmyslově právní ochrany. Podklady průmyslového partnera mohou být ze zveřejnění vyloučeny úplně, pokud se jedná o důvěrné informace (čl. 6.2). Hovořit obecně o práci na projektu můžou zaměstnanci univerzity na seminářích a přednáškách i bez souhlasu druhé strany (čl. 6.1), ne však o výsledcích.
Strany nakládají s citlivými informacemi, jejichž zveřejnění či nevhodné užití by mohlo druhou stranu poškodit.	Jak univerzita, tak průmyslový partner nesmí zpřístupnit důvěrné informace druhé strany třetím osobám, ani je jinak využívat nad rámec smlouvy (čl. 7.1). Z uvedeného ustanovení existují výjimky, které zohledňují způsob nabytí důvěrných informací (čl. 7.2), právní postavení průmyslového partnera (čl. 7.3) a povinnosti univerzity vyplývající z obecných právních předpisů (čl. 7.4).
Porušením povinností vyplývajících ze smlouvy mohou být strany poškozeny.	Smluvní strany si vzájemně odpovídají za škodu, kterou jedna strana způsobí druhé porušením povinností vyplývajících ze smlouvy a z obecných právních předpisů (čl. 8.1).
Strany potřebují mít jistotu, že informace, výsledky a jakékoli podklady, které si mezi sebou vymění, nejsou zatíženy právy třetích osob.	Pokud by strany nevhodně využívaly informace, výsledky a jakékoli podklady zatížené právy třetích osob, mohou tím porušit právní předpisy a způsobit škodu jak sobě, tak dotčené třetí osobě. V čl. 8.2 je proto ustanovena odpovědnost stran za poskytnutí chráněných informací, výsledků a jakýchkoli podkladů. Strany ovšem nejsou povinny prohledávat veřejné rejstříky (např. procházet všechny patenty proto, aby bylo zjištěno, zda je technické řešení již chráněné).

Průmyslový partner může využít výsledky v praxi tak, že je jimi způsobena škoda.	Univerzita nenese odpovědnost za škodu, kterou průmyslový partner způsobí nebo mu vznikne mimo projekt v souvislosti s využitím výsledků v obchodní činnosti. Podnikatelské riziko by měl nést průmyslový partner. Čl. 8.3 reflektuje tyto skutečnosti a odstraňuje vzájemnou odpovědnost obou stran.
Plnění některou ze stran je znemožněno nepředvídatelnými okolnostmi.	Jde-li o okolnosti, které daná strana nemůže ovlivnit, nejedná se o porušení smlouvy (čl. 9). Pokud by byly problémy dlouhodobého charakteru, může druhá strana po uplynutí sjednané doby od smlouvy odstoupit.
Některá ze stran neplní povinnosti vyplývající ze smlouvy.	Pro tento případ je nutné sjednat možnost druhé strany odstoupit od smlouvy. Přitom je třeba rozlišovat nepodstatné porušení smlouvy, kdy je porušující straně umožněna náprava ve stanovené lhůtě, a porušení podstatné, po kterém je poškozená strana oprávněna odstoupit od smlouvy okamžitě. Potřebnou úpravu obsahuje čl. 10.1.
Některá práva a povinnosti je třeba zachovat i po skončení projektu (smlouvy).	Čl. 10.2 taxativně vyjmenovává ustanovení smlouvy, která zůstanou v platnosti i po skončení projektu. Jedná se například o práva a povinnosti spojená s duševním vlastnictvím a ochranou důvěrných informací.
Průmyslový partner je zahraničním právním subjektem.	Pokud je průmyslový partner ze zahraničí, vstupuje do smluvního vztahu mezinárodní prvek, který vyžaduje aplikaci mezinárodního práva soukromého. Problémům se stanovením rozhodného právního řádu lze předejít volbou práva. Z pohledu univerzity je jedinou přijatelnou variantou české právo a volba českých soudů pro řešení případných sporů (čl. 11.10).
Smlouva by měla být jednoduchá, stručná a přehledná.	Smlouva proto využívá mnoha obecných a na první pohled nejednoznačných pojmů (podklady, důvěrné informace, předměty duševního vlastnictví, know-how, výsledky apod.), jejichž plný význam lze dovodit až z definic obsažených v čl. 1.
Od 1. ledna 2014 vstoupí pravděpodobně v účinnost nový občanský zákoník [6].	Nový občanský zákoník přinese sjednocení občanskoprávní a obchodněprávní úpravy závazkových vztahů, mezi které patří i navrhovaná smlouva. Pokud si strany použití nového občanského zákoníku ve smlouvě nesjednají, bude se smluvní vztah řídit dosavadními právními předpisy, tedy především platným obchodním zákoníkem [15], a novému kodexu nebude třeba věnovat větší pozornost.

8 Závěr

Z pohledu výzkumného a vývojového centra (univerzity) je ve spolupráci s průmyslovým partnerem klíčovou otázkou ochrana dosažených výsledků a podkladů do projektu vložených. Navržená smlouva akcentuje tato rizika a přijímá taková opatření (konkrétní formulace ustanovení smlouvy), jež eliminují možné narušení oprávněných zájmů vysoké školy. V první řadě by mělo dojít k jasnému vymezení podkladů do projektu vkládaných tak, aby bylo zřejmé, kdo je jejich vlastníkem a předešlo se zbytečným sporům. Dále by mělo být jasné stanoveno, která strana bude vlastníkem výsledků výzkumu a vývoje a jaká práva k těmto výsledkům bude mít druhá strana. Ve zkoumaném případě bylo vzhledem ke všem okolnostem spolupráce navrženo, aby veškeré výsledky vlastnila univerzita a komerčnímu partnerovi byla poskytnuta nevýlučná licence s právem iniciovat jednání o licenci výlučné.

Je třeba zdůraznit, že předkládaná smlouva je pouhým návrhem a konečnou podobu získá až po jednání s průmyslovým partnerem. Diskuze se dá očekávat právě nad ustanoveními o vlastnictví výsledků. V tomto ohledu lze tušit snahu komerčního partnera posílit svoji pozici. Ústupek univerzity může představovat například možnost partnera sjednat si převedení veškerých práv k výsledkům, tedy průmyslový partner by se mohl stát řádným vlastníkem konkrétního výsledku. Velkým krokem od současného návrhu by byla snaha průmyslového partnera prosadit sebe jako primárního vlastníka všech výsledků. V takovém případě by měla škola reagovat zvýšením požadavku na finanční příspěvek, zároveň by mělo být prosazeno její právo využívat výsledků pro vědecké a vzdělávací účely.

Návrh smlouvy o spolupráci na výzkumu a vývoji, který je praktickým výstupem diplomové práce, obsahuje kromě výše zmíněné ochrany duševního vlastnictví i jiná ustanovení. Ta například vysoké školy umožňují, za sjednaných podmínek, publikovat nově získané informace a výsledky a mluvit o podrobnostech výzkumného projektu během výuky. V návrhu smlouvy lze samozřejmě nalézt i ujednání, která nejsou nikterak typická pouze pro oblast výzkumu a vývoje a lze je běžně hledat ve všech smluvních závazkových vztazích. Jedná se o problematiku uzavírání smluv, ochrany důvěrných informací, odpovědnosti za škodu, odstoupení od smlouvy atd. Součástí dohody by dále měla být povinnost průmyslového partnera platit univerzitě finanční příspěvek, jakožto určitou kompenzaci za vzniknuvší náklady. Významnou pomůckou je v tomto směru výpočet spotřeby energií a vody v LENP, který bude výchozím podkladem pro stanovení nákladů, zároveň může sloužit jako výchozí bod při řešení složitějších úkolů v rámci výzkumu a vývoje v LENP.

Předkládaná diplomová práce poskytuje ucelený pohled na problematiku ochrany výsledků výzkumu a vývoje. Čtenář se může snadno seznámit se všemi základními pojmy a legislativou. Pokud by chtěl zkoumat některou otázku podrobněji, může využít bohaté literatury, z které bylo v práci čerpáno. Uplatnění práce nalezne jako pomůcka pro výzkumné a vývojové pracovníky nejen na vysoké škole, ale v jakékoli výzkumné organizaci.

Seznam použité literatury

- [1] **KULAKOWSKI, E.C. a CHRONISTER, L.U.** Research Administration And Management. London : Jones & Bartlett Publishers, 2008. 916 s. ISBN 9780763767334. Dostupné na: <books.google.cz/books?id=NCFYnrS_nVwC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>.
- [2] *Operační program: Výzkum a vývoj pro inovace*. [Online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 28. března 2008. [Citace: 9. dubna 2013.] Dostupné z: <www.msmt.cz/strukturalni-fondy/operacni-program-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace-1>.
- [3] *Metodika III: Spolupráce s aplikační sférou*. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012. 153 s. ISBN 978-80-87601-03-7.
- [4] **TELEC, I.** Duševní vlastnictví a jeho vliv na věc v právním smyslu. *Právní rozhledy*. 2011, 12.
- [5] **DOBŘICHOVSKÝ, T.** *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví*. Praha : Linde Praha, a.s., 2004. 225 s. ISBN 80-7201-467-6.
- [6] Texty zákonů. *Nový občanský zákoník*. [Online] Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR. [Citace: 3. března 2013.] Dostupné z: <obcanskyzakonik.justice.cz/cz/texty-zakonu-.html>.
- [7] **VALEKOVÁ, A.** Věc v právním smyslu ve vztahu k autorskému právu. *EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo*. [Online] epravo.cz, a.s., 10. května 2012. [Citace: 4. března 2013.] Dostupné z: <www.epravo.cz/top/clanky/vec-v-pravnim-smyslu-ve-vztahu-k-autorskemu-pravu-82470.html>.
- [8] **TELEC, I.** Přednáška: Právo duševního vlastnictví. *Informační systém Masarykovy univerzity*. [Online] 2007. [Citace: 4. dubna 2013.] Dostupné z: <is.muni.cz/do/1499/el/estud/praf/js07/3228815/pdv/tisk/prednaska1.pdf>.
- [9] **MUNKOVÁ, J. a kol.** Prosazování práv z duševního vlastnictví: učební text 2007, I.díl, sešit 1. *Informační systém - Prosazování práv z duševního vlastnictví*. [Online] 2007. [Citace: 5. března 2013.] Dostupné z: <http://www.dusevnivlastnictvi.cz/vyukove-materialy/default.html>.
- [10] Průmyslová práva - Vynálezy / Patenty - Poplatky. *Úřad průmyslového vlastnictví*. [Online] Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 26. července 2011. [Citace: 5. března 2013.] Dostupné z: <www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezy-patenty/poplatky.html>.
- [11] European (EPC) fees. *European patent office*. [Online] Mnichov: Evropská patentová organizace, 2. dubna 2012. [Citace: 5. března 2013.] Dostupné z: <www.epo.org/applying/forms-fees/fees.html>.
- [12] **ŠPAČEK, J.** Veřejnoprávní ochrana duševního vlastnictví, vztah mezi pojmy „průmyslové“ a „duševní“ vlastnictví. In *Prosazování práv z duševního vlastnictví*. Praha : Hewlett Packard, 2003.
- [13] **BOHÁČEK, M. a JAKL, L.** *Právo duševního vlastnictví*. 1. vydání. Praha : Nakladatelství Oeconomica, 2002. 322 s. ISBN 8024504634.
- [14] Zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, v platném znění.
- [15] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění.
- [16] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění.
- [17] Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějšího ústavního zákona.

- [18] Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, v platném znění.
- [19] Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství.
- [20] **JAKL, L.** *Právní ochrana průmyslového a jiného duševního vlastnictví - REPETITORIUM*. 2. vydání. Praha : MUP, 2008. 149 s. ISBN 978-80-863855-30-1.
- [21] Právní předpisy. *Úřad průmyslového vlastnictví*. [Online] Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 1. srpna 2012. [Citace: 3. dubna 2013.] Dostupné z: <www.upv.cz/cs/pravni-predpisy.html>.
- [22] **SUCHÝ, V.** Duševní vlastnictví, průmyslové vlastnictví a nehmotné statky. In *Nehmotné statky a průmyslová práva - jejich ochrana, oceňování a komerční využití*. Praha : Sociologické Nakladatelství, 2010, stránky 12-19. ISBN 978-80-7419-037-7.
- [23] **TELEC, I. a TŮMA, P.** *Přehled práva duševního vlastnictví*. 1. vydání. Brno : Doplněk, 2006. 114 s. ISBN 8072391984.
- [24] Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví), v platném znění.
- [25] What is Wipo? *WIPO - World Intellectual Property Organization*. [Online] Ženeva: Světová organizace duševního vlastnictví. [Citace: 6. dubna 2013.] Dostupné z: <www.wipo.int/about-wipo/en/>.
- [26] *European patent office*. [Online] Mnichov: Evropská patentová organizace, 11. září 2012. [Citace: 6. dubna 2013.] Dostupné z: <www.epo.org/index.html>.
- [27] Základní informace. *Úřad průmyslového vlastnictví*. [Online] Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 1. srpna 2012. [Citace: 1. dubna 2013.] Dostupné z: <upv.cz/cs/upv/zakladni-informace.html>.
- [28] *Útvar transferu technologií*. [Online] Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2013. [Citace: 6. dubna 2013.] Dostupné z: <www.vutbr.cz/utt>.
- [29] Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.
- [30] O společnosti. *Výzkumný ústav pro hnědé uhlí*. [Online] Most: Výzkumný ústav pro hnědé uhlí a.s., 2006. [Citace: 7. dubna 2013.] Dostupné z: <vuhu.jednicky.cz/index.php?lg=cz&sel=menu&menuID=2>.
- [31] Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění.
- [32] Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, v platném znění.
- [33] Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v platném znění.
- [34] Co je CEITEC? *Středoevropský technologický institut*. [Online] Brno: CEITEC – Středoevropský technologický institut, 2009. [Citace: 7. dubna 2013.] Dostupné z: <www.ceitec.cz/onas>.
- [35] *NETME Centre*. [Online] Brno: FSI VUT v Brně, 2013. [Citace: 9. dubna 2013.] Dostupné z: <www.netme.cz/>.
- [36] *Příručka pro příjemce Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace 2007-2013*. [Online] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1. června 2011. [Citace: 23. března

2013.] Dostupné z: <www.msmt.cz/modules/marwel/index.php?rewrite=strukturnalni-fondy%2Fprirucka-pro-prijemce-op-vavpi-2007-2013&str=2>.

[37] Statut Centra nových technologií ve strojírenství Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně, v platném znění. Dostupné z: <<http://www.fme.vutbr.cz/dokumenty/dokufsi.html?iddm=143>>.

[38] Statut Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně, v platném znění. Dostupné z: <<http://www.fme.vutbr.cz/dokumenty/dokufsi.html?iddm=143>>.

[39] Statut Vysokého učení technického v Brně, v platném znění. Dostupné z: <<https://www.vutbr.cz/uredni-deska/vnitri-predpisy/vnitri-predpisy-vut-f19049/statut-vut-v-brne-d39809>>.

[40] Rozhodnutí děkana Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně č. 2/2006, ze dne 8. 2. 2006. Dostupné z: <www.fme.vutbr.cz/dokumenty/dokumenty.html?sid=20&iddm=181>.

[41] Rozhodnutí děkana Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně č. 1/2006, ze dne 3. 2. 2006. Dostupné z: <www.fme.vutbr.cz/dokumenty/dokumenty.html?sid=20&iddm=181>.

[42] Rozhodnutí rektora Vysokého učení technického v Brně č. 14/2010. Dostupné z: <www.vutbr.cz/uredni-deska/vnitri-normy>.

[43] **MÁŠA, V., BOBÁK, P., STEHLÍK, P., KUBA, P.** Energy Intensive Process in Professional Laundry Service: Up-to-date Approach. *Chemical Engineering Transactions*. 2013, vol. 35, ISSN 1974-9791.

[44] Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, v platném znění.

[45] Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků, v platném znění.

[46] Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin, v platném znění.

[47] Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů, v platném znění.

[48] Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, v platném znění.

[49] Metodické pokyny: Část B - vynálezy a dodatková ochranná osvědčení. *Ústav průmyslového vlastnictví*. [Online] Praha: Ústav průmyslového vlastnictví, 7. února 2012. [Citace: 15. dubna 2013.] Dostupné z: <www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezy-patenty/metodicke-pokyny-vynalezy.html>.

[50] Elearning: ochrana průmyslového vlastnictví. *Úřad průmyslového vlastnictví*. [Online] Praha: Úřad průmyslového vlastnictví. [Citace: 10. dubna 2013.] Dostupné z: <elearning.upv.cz/player.php>.

[51] **HORÁČEK, R., ČADA, K. a HAJN, P.** *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005. 448 s. ISBN 80-7179-879-7.

[52] **JAKL, L.** *Právní ochrana vynálezů a užitných vzorů: Vypracování jejich popisů a nároků na ochranu*. Praha : Metropolitní univerzita Praha, 2010. 279 s. ISBN 978-80-86855-56-1.

[53] Zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů, v platném znění.

[54] Zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích, v platném znění.

- [55] Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění.
- [56] Přihlašování do zahraničí. *Úřad průmyslového vlastnictví*. [Online] Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 1. října 2012. [Citace: 11. dubna 2013.] Dostupné z: <www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezy-patenty/prihlasovani-do-zahranici.html>.
- [57] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany.
- [58] Nařízení Rady (EU) č. 1260/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu.
- [59] Směrnice rektora Vysokého učení technického v Brně č. 1/2011 – Proces uplatnění, ochrany a komercializace práv průmyslového vlastnictví na VUT v Brně. Dostupné z: <www.vutbr.cz/uredni-deska/vnitri-normy>.
- [60] Rozhodnutí rektora Vysokého učení technického v Brně č. 2/2011 – Odměňování zlepšovatelů, původců vynálezů, užitečných vzorů a ostatních předmětů průmyslového vlastnictví. Dostupné z: <www.vutbr.cz/uredni-deska/vnitri-normy>.
- [61] Směrnice rektora Vysokého učení technického v Brně č. 25/2009 – Systém komercializace poznatků vědy a výzkumu na VUT v Brně. Dostupné z: <www.vutbr.cz/uredni-deska/vnitri-normy>.
- [62] Užité vzory. *Úřad průmyslového vlastnictví*. [Online] Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 11. dubna 2013. [Citace: 16. dubna 2013.] Dostupné z: <www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/uzitne-vzory.html>.
- [63] Zákon č. 207/2007 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, v platném znění.
- [64] Nařízení Rady ES č. 6/2002 o průmyslovém vzoru Společenství.
- [65] Zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách, v platném znění.
- [66] Výpis z databáze ochranných známek. *Úřad průmyslového vlastnictví*. [Online] Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2013. [Citace: 18. dubna 2013.] Dostupné z: <isdv.upv.cz/portal/pls/portal/portlets.ozs.det?pozsk=79888&plan=cs>.
- [67] Nařízení Rady ES č. 207/2009 o ochranné známce Společenství.
- [68] **VANDĚLÍKOVÁ, J. a SMEJKAL, V.** Zlepšovací návrhy. *Právní rádce*. [Online] ECONOMIA a.s., 1. dubna 2000. [Citace: 18. dubna 2013.] Dostupné z: <pravniradce.ihned.cz/c4-10066260-12219540-F00000_detail-zlepsovaci-navrhy>.
- [69] **POLČÁK, R.** *Autorské právo v akademické praxi*. Liberec : VÚTS, a.s., 2012. 24 s. ISBN 978-80-87184-29-5.
- [70] Směrnice rektora Vysokého učení technického v Brně č. 5/2012 – Nakládání s předměty chráněnými podle autorského zákona a jejich komercializace. Dostupné z: <www.vutbr.cz/uredni-deska/vnitri-normy>.
- [71] **ŠTĚDRŮ, B.** *Ochrana a licencování počítačového programu*. Praha : Wolters Kluwer, 2010. 220 s. ISBN 978-80-7357-555-7.
- [72] Rozhodnutí rektora Vysokého učení technického v Brně č. 23/2010 – Nabízení software na webových stránkách VUT v Brně. Dostupné z: <www.vutbr.cz/uredni-deska/vnitri-normy>.
- [73] **LEŠČINSKÝ, J.** *Právní ochrana databází*. Praha : C. H. Beck, 2003. 187 s. ISBN 80-7179-833-9.

- [74] Směrnice rektora Vysokého učení technického v Brně č. 2/2011 – Pravidla pro nakládání s obchodním tajemstvím na VUT v Brně. Dostupné z: <www.vutbr.cz/uredni-deska/vnitri-normy>.
- [75] **TELEC, I.** *Přehled práva duševního vlastnictví*. Brno : Doplněk, 2002. 201 s. ISBN 8072391100.
- [76] **VÁŇOVÁ, J.** *Smlouvy v projektech 7. RP*. Praha : Technologické centrum AV ČR, 2011. 56 s. ISBN: 978-80-86794-37-2.
- [77] Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01). Dostupné z: <eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:323:0001:0026:cs:PDF>.
- [78] Metodika: Jak ošetřit problematiku duševního vlastnictví ve smlouvách o výzkumu na zakázku. *Útvar transferu technologií*. [Online] Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2010. [Citace: 21. května 2013.] Dostupné z: <www.vutbr.cz/utt/pro-vedce/ke-stazeni/metodika-vyzkum-na-zakazku-pdf-p65191>.
- [79] **OVERBY, C., HOBBS, G., LYONS, K., RILEY, T.** Research, Service, Consulting, Material Transfer Agreements....Oh My! *University of Delaware*. [Online] Newark: University of Delaware, 22. července 2011. [Citace: 13. října 2012.] Dostupné z: <www.udel.edu/research/pdf/july2011-clayton/research-service-consulting-agreements.pdf>.
- [80] Collaborations with Industry: general principles. *Universiteit Leiden*. [Online] Leiden: Universiteit Leiden, 28. června 2011. [Citace: 2012. října 13.] Dostupné z: <www.research.leiden.edu/luris/academics/external-contracts/externalcontacts.html>.
- [81] Research collaborations & commercialisation. *National University of Singapore*. [Online] Singapore: National University of Singapore, 30. září 2010. [Citace: 13. října 2012.] Dostupné z: <www.nus.edu.sg/ilo/faculty/guidelines.html>.
- [82] **ZAHRADNÍK, J.** Nepojmenované smlouvy v režimu obchodního práva. [Online] 2009. [Citace: 30. dubna 2013.] Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedoucí práce Dana Ondřejová. Dostupné z: <is.muni.cz/th/162997/pravf_m/>.
- [83] Lambert tool kit. *Intellectual Property Office*. [Online] Newport: Intellectual Property Office, 4. června 2010. [Citace: 16. října 2012.] Dostupné z: <www.ipo.gov.uk/lambert>.
- [84] **BOBÁK, P., PAVLAS, M., KŠENZULIAK, V., STEHLÍK, P.** Analysis of Energy Consumption in Professional Laundry Care Process. *Chemical Engineering Transactions*. 2010, vol. 21, pp. 109-114, ISSN 1974-9791.
- [85] Katalog středotlakých parních kotlů. *TH-kotle.cz*. [Online] Ratíškovice: TH, s.r.o., 28. dubna 2008. [Citace: 20. dubna 2013.] Dostupné z: <www.th-kotle.cz/cz_katalog/th.pdf>.
- [86] *Překlad Lambertovy smlouvy - Smlouva o spolupráci při výzkumu 2*. Brno : Ústav transferu technologií VUT v Brně, 2013. Volně k dispozici na ÚTT pro studenty a pracovníky VUT v Brně.

Seznam příloh

Příloha č. 1	Parametry prádelenských strojů
Příloha č. 2	Smlouva o společném výzkumu a vývoji

Příloha č. 1

Parametry prádelenských strojů

ks	STROJ	TYP	el.energie-instal.příkon**		pára		zemní plyn 20 mbar		tlakový vzduch			
			jmen. příkon stroje kW/ks	kW	kg/hod/ks	kg/hod	max. kg/s/ks	výkon hořáku kW	spotřeba m3/hod/ks	spotřeba m3/hod	tlak MPa	spotřeba m3/hod
2	Prům. pračka s odstředěním	FX 240 E+S	20	40	24	48	0,027	-	-	-	-	-
2	Prům. pračka s odstředěním	FX 180 E+S	13,5	27	18	36	0,02	-	-	-	-	-
1	Prům. pračka s odstředěním	FX 80 E+S	6,7	6,7	8	8	0,009	-	-	-	-	-
1	Bubnový sušič	T 24 S	0,9	0,9	47	47	0,013	-	-	-	-	-
1	Bubnový sušič	T 24 G	1,2	1,2	-	-	-	33	3,44	3,44	-	-
1	Bubnový sušič	T 16 E	24,7	24,7	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Válcový žehlič	I 33-200 E	28,3	28,3	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Válcový žehlič	I 33-200 G	0,5	0,5	-	-	-	23	2,34	2,34	-	-
1	Prádelenský lis	BP/UL	2	2	20	20	0,006	-	-	-	0,7	3,6
1	Žehlič set	Omega+Beta3	1,5	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-
CELKEM			132,8 kW		159 kg/hod		0,075 max.kg/s		56 kW	5,78 m3/hod	3,6 m3/hod	

parametry:

udávané výrobcem

vypočtené

odhadnuté

parametry:
udávané výrobcem
vypočtené
odhadnuté

* platí pro program 1 - Horké praní 90°C s předepíráním
** 3x380-415V+N 50Hz
*** 2x zásuvka 230V/50Hz

ks	STROJ	TYP	kapacita				doba trvání jednoho cyklu		odvod vlhkosti	voda horká *		voda studená *		voda studená
			praní	sušení	žehlení	žehlení	min	max		l/hod/ks	l/hod	l/hod/ks	l/hod	
2	Prům. pračka s odstředěním	FX 240 E+S	24	48	-	-	51,35	-	-	96	192	139	278	12,45
2	Prům. pračka s odstředěním	FX 180 E+S	18	36	-	-	51,35	-	-	72	144	108	216	12,45
1	Prům. pračka s odstředěním	FX 80 E+S	8	8	-	-	51,35	-	-	32	32	48	48	12,45
1	Bubnový sušič	T 24 S	-	24	24	-	12,52	31,31	0,384	-	-	-	-	-
1	Bubnový sušič	T 24 G	-	24	24	-	12,52	31,31	0,384	-	-	-	-	-
1	Bubnový sušič	T 16 E	-	16	16	-	14,25	35,62	0,225	-	-	-	-	-
1	Válcový žehlíč	I 33-200 E	-	-	70	70	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Válcový žehlíč	I 33-200 G	-	-	72	72	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Prádelenský lis	BP/UL	-	-	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Žehlící set	Omega+Beta3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CELKEM			92	kg	64	kg	162	kg		368	l/hod	542	l/hod	37

**Návrh
SMLOUVA O SPOLEČNÉM VÝZKUMU A VÝVOJI**

uzavřená podle § 262 a § 269 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního
zákoníku, ve znění pozdějších předpisů,

mezi níže uvedenými stranami:

Primus CE s.r.o.

Společnost zapsána u KS v Ostravě, oddíl C, vložka 51851, den zápisu 21. 9. 2005

Sídlo: Místecká 1116, 742 58 Příbor

IČ: 27374220

DIČ: CZ27374220

Bankovní spojení: 80100909261173/0300 vedený u ČSOB, a.s.

Zastoupení: Ing. Tomášem Drgou, obchodním ředitelem

(dále jen jako „Partner“)

a

Vysoké učení technické v Brně

Fakulta strojního inženýrství

NETME Centre

Sídlo fakulty: Technická 2896/2, 616 69 Brno

IČ: 00216305

DIČ: CZ00216305

Bankovní spojení: 19-4014282/0800 vedený u ČS, a.s.

Zastoupení: prof. RNDr. Miroslavem Doupovcem, CSc., děkanem fakulty

(dále jen jako „Univerzita“)

1. DEFINICE POJMŮ

Následující pojmy použité v této Smlouvě mají níže uvedený význam a obsah:

Akademická publikace:	abstrakt, článek, příspěvek nebo jiné vědecké pojednání publikované v tištěné nebo elektronické podobě, nebo jejich prezentace na konferenci nebo semináři; v článku 6 se výrazy „publikovat“ a „publikace“ vztahují k akademickým publikacím;
Tato Smlouva:	tento dokument včetně jeho příloh a průběžných dodatků v souladu s článkem 11.9;
Podklady:	informace, technická řešení, postupy, know-how, software a jiné materiály (bez ohledu na to v jakém médiu jsou uchovávány nebo zveřejňovány) a jiné předměty duševního vlastnictví poskytované jednou smluvní stranou druhé pro účely využití v Projektu (ať před datem uzavření této smlouvy, nebo po něm), s výjimkou výsledků;
Důvěrné informace:	důvěrné informace každé strany jsou: veškeré podklady poskytnuté jednou stranou druhé pro účely využití v Projektu a veškeré výsledky, které jsou předmětem duševního vlastnictví smluvní strany či k nimž má tato strana obdobná práva; důvěrnými informacemi nejsou podklady a výsledky vyloučené z ochrany podle Přílohy 2;
Datum zahájení:	1. 7. 2013
Externí finanční zdroje:	Jakékoli finanční zdroje nebo podpora určené na realizaci Projektu nebo kterékoli ze smluvních stran pro využití v rámci Projektu, poskytnuté jakoukoli třetí stranou, včetně státních a veřejných institucí;
Finanční příspěvek:	finanční příspěvek, který má být poskytnutý Partnerem, jak je uvedeno v Příloze 1;
Obor:	Inovace prádelenské techniky;
Zásady správného řízení dat:	Postupy a metody stanovené v Příloze 3;
Přidružená společnost:	jakákoli společnost, která je k datu uzavření této Smlouvy nebo po něm dceřinou společností Partnera, mateřskou společností Partnera nebo dceřinou společností mateřské společnosti Partnera, nebo v podnikatelském seskupení podle ustanovení § 66a zákona č. 513/1991 Sb.,

	obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů;
Předměty duševního vlastnictví:	patenty, užité vzory, průmyslové vzory, ochranné známky, topografie polovodičových výrobků, autorská díla, know-how, důvěrné informace, žádosti a přihlášky ohledně registrace výše uvedených práv a nehmotných statků, a jakákoli podobná práva a nehmotné statky uznávané či upravené právním řádem kteréhokoliv státu světa, včetně práv na poskytnutí ochrany při porušení práv vyplývajících z duševního vlastnictví k výše uvedeným nehmotným statkům a právům.
Klíčové zaměstnanci:	hlavní řešitel a další klíčové osoby uvedené v Příloze 2;
Know-how:	zejména nepatentované technické informace (včetně informací vztahujících se k vynálezům, objevům, konceptům, metodám, modelům, výzkumu, vývoji a testovacím procesům, výsledkům experimentů, testů a zkušebních provozů, výrobním procesům, postupům a specifikacím, výsledkům kontrol kvality, analýzám, zprávám a odevzdaným materiálům), které nejsou známé a všeobecně dostupné;
Místo:	místo(a), na kterých bude Projekt probíhat, jak je uvedeno v příloze 2;
Hlavní řešitel:	Vítězslav Máša, dat. nar. 9. 8. 1982;
Projekt:	Výzkumný, vývojový a inovační program popsáný v Příloze 2, včetně průběžných změn, jak je uvedeno v článku 11.9;
Doba Projektu:	Časové období uvedené v článku 3.1;
Výsledky:	Veškeré informace, know-how, výsledky, vynálezy, software a další předměty duševního vlastnictví získané, identifikované nebo poprvé uplatněné nebo uvedené do praxe nebo písemně zaznamenané v průběhu Projektu a s Projektem bezprostředně spojené (nejde o výsledky činností na Projektu nezávislých nebo s ním souvisejících jen zanedbatelným způsobem);
Dohlížející oprávněná osoba(zástupce) Partnera:	Ing. Petr Matějka;
Území:	Bez územního omezení.

Zaměstnanec:

Osoba, která je vůči smluvní straně v pracovním poměru, členském nebo jiném obdobném pracovněprávním vztahu.

2. PŘEDMĚT A ÚČEL SMLOUVY

- 2.1 Předmětem této Smlouvy je úprava právního postavení smluvních stran, jejich úlohy a odpovědnosti, jakož i úprava jejich vzájemných práv a povinností při realizaci Projektu a stanovení zásad pro využití výsledků Projektu.
- 2.2 Účelem této Smlouvy je upravit vzájemnou spolupráci smluvních stran při naplňování cílů Projektu definovaných v Příloze 1, a to s ohledem na jejich právní postavení, předmět činnosti a oprávněné zájmy a vzhledem k přínosu na dosažení cílů Projektu.

3. PROJEKT

- 3.1 Projekt [začne][začal] v den zahájení Projektu a bude probíhat do 31. 12. 2018 nebo do jakéhokoli jiného data písemně sjednaného stranami, nebo do dne ukončení tohoto smluvního vztahu (smlouvy) v souladu s článkem 9 nebo 10. Pokud bude tato smlouva uzavřena písemně až po datu zahájení Projektu, bude dokumentovat, že smluvní vztah na práci realizovanou v souvislosti s Projektem od data zahájení byl před tím dohodnut ústně. Projekt bude realizován pod vedením a dohledem hlavního řešitele. Projekt bude probíhat v určeném místě.
- 3.2 Každá ze stran bude zajišťovat úkoly stanovené v Příloze 2 a poskytne lidské zdroje, podklady, materiál, zařízení a vybavení, které spadají do jejich povinností podle Přílohy 2. Výzkumné a vývojové úkoly a povinnosti s nimi spojené budou opakovaně sjednávány s platností na 1 rok, a to formou písemné revize Přílohy 2, na které se shodnou všechny smluvní strany. Strany se zavazují zahájit jednání podle předchozí věty vždy nejpozději 30 dní před vypršením platnosti poslední revize Přílohy 2.
- 3.3 Každá ze stran vynaloží úsilí, které na ní lze požadovat (přiměřené úsilí) na to, aby získala všechny licence, oprávnění, souhlasy a povolení nezbytné k tomu, aby mohla vykonávat úkoly, které jí byly přiděleny v Příloze 2.
- 3.4 Každá strana zajistí, že její zaměstnanci, popřípadě studenti, zapojení do Projektu budou dodržovat podmínky vyplývající z licencí, oprávnění, souhlasů a povolení; budou vést a udržovat úplné a přesné záznamy o veškerém výzkumu, vývoji a dalších aktivitách realizovaných v souvislosti s Projektem a o všech výsledcích a závěrech, přičemž tyto záznamy budou vždy podepsané osobami, které získaly daný výsledek nebo dospěly k danému závěru; a budou se řídit zásadami správného řízení dat.
- 3.5 I když každá strana vynaloží veškeré přiměřené úsilí na realizaci Projektu v souladu s Přílohou 2, ani jedna ze stran se nezavazuje, že výzkum povede ke konkrétnímu výsledku, ani nezaručuje úspěšný výsledek Projektu.

- 3.6 Univerzita bude Partnerovi předávat [měsíční][roční][čtvrtletní] zprávy o postupu Projektu a kopii všech dosažených výsledků.
- 3.7 Každá strana se druhé straně zaručuje, že byla řádně založena či zřízena, a učinila všechny nezbytné kroky a získala všechna nezbytná povolení, licence, oprávnění a souhlasy, aby mohla uzavřít tuto Smlouvu.
- 3.8 Kompletní popis projektu

4. FINANČNÍ PŘÍSPĚVKY A EXTERNÍ FINANČNÍ ZDROJE

- 4.1 Partner Univerzitě zaplatí finanční příspěvek v souladu s Přílohou 1. Výše finančního příspěvku a veškeré platební podmínky budou opakovaně sjednávány s platností na 1 rok, a to formou písemné revize Přílohy 1, na které se shodnou všechny smluvní strany. Strany se zavazují zahájit jednání podle předchozí věty vždy nejpozději 30 dní před vypršením platnosti poslední revize Přílohy 1. Výše finančního příspěvku bude sjednána s ohledem na výdaje, které Univerzitě vznikají v souvislosti s plněním výzkumných a vývojových úkolů sjednaných v Příloze 2.
- 4.2 Všechny částky splatné Univerzitě podle této smlouvy jsou uváděny s DPH, kterou Partner zaplatí ve výši aktuálně stanovené zákonem.
- 4.3 Pokud Partner Univerzitě nezaplatí kteroukoli s částek podle této Smlouvy, může Univerzita, aniž by tím bylo dotčeno její právo na náhradu škody, účtovat úrok z prodlení z dlužné částky, a to za každý den prodlení 0,05 % z dlužné částky. Tento úrok bude vypočítán ode dne splatnosti do dne připsání dlužné částky na účet Univerzity. Úrok je splatný do 15 dnů od jeho vyúčtování.
- 4.4 Univerzita bude výlučným vlastníkem veškerého vybavení, zařízení a jiných věcí a práv jí nebo pro ni v rámci Projektu zakoupených, vytvořených nebo jinak nabytých za použití finančního příspěvku nebo externích finančních zdrojů.
- 4.5 Pokud Projekt přijme jakékoli externí finanční zdroje, je každá ze stran povinna řídit se podmínkami poskytnutí těchto externích finančních zdrojů. Pokud by přijetí nebo čerpání externích finančních zdrojů znamenalo změnu smluvního vztahu podle této Smlouvy, rozhodují o jejich přijetí všechny smluvní strany společně.

5. DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

- 5.1 Tato Smlouva nijak nezasahuje do vlastnických vztahů k předmětům duševního vlastnictví, které nejsou výsledky Projektu. Tyto nemotné statky či práva zůstávají majetkem strany, která je do Projektu poskytla. S výjimkou licencí a práv výslovně udělených touto Smlouvou, neudílí tato Smlouva žádné jiné licence k předmětům duševního vlastnictví, ani jiná oprávnění k výkonu práv z duševního vlastnictví.
- 5.2 Každá strana udílí druhé straně nevýlučnou bezúplatnou licenci k využití jejích podkladů pro účely realizace Projektu, avšak nikoli pro jakékoli jiné účely. Žádná ze stran není oprávněna poskytovat podklady druhé strany k využití třetím osobám s tou výjimkou, že Partner smí umožnit svým přidruženým společnostem a jakékoli

osobě pracující pro nebo za Partnera nebo přidruženou společnost používat podklady patřící Univerzitě pro účely realizace Projektu, avšak nikoli k jakýmkoli jiným účelům.

- 5.3 5.3.1 Výsledky Projektu jsou od samého počátku předmětem duševního vlastnictví Univerzity, která je oprávněna dle svého uvážení a na vlastní náklady učinit jakékoli kroky směřující k registraci či přihlášení výsledků na své jméno či k jakékoli jiné ochraně výsledků, včetně podávání přihlášek vynálezů, užitných vzorů či průmyslových vzorů pro jakýkoli z výsledků u příslušného úřadu a požádání o soudní ochranu.
- 5.3.2 Pokud se Projektu účastní třetí osoby, smluvní strana, která tuto třetí osobu do Projektu zapojila, zajistí, že taková třetí osoba převede a postoupí na Univerzitu veškerá svá případná práva k vytvořeným výsledkům, u nichž je to dle právních předpisů možné. Případnou přiměřenou odměnu, na kterou má třetí osoba dle právních předpisů za postoupení, převod či přechod práv na smluvní stranu nárok, uhradí třetí osobě na vlastní náklady ta smluvní strana, která ji zapojila do Projektu.
- 5.3.3 Pokud na Partnera přecházejí práva k výsledkům automaticky na základě právního předpisu či Partner těmito právy k výsledkům disponuje dle právních předpisů od samého počátku, zavazuje se Partner bezplatně postoupit a převést veškerá tato práva k výsledkům bez zbytečného odkladu (nejpozději však do 30 dnů) po jejich nabytí na Univerzitu.
- 5.3.4 Partner zajistí, aby jeho zaměstnanci, kteří se podíleli na vytváření výsledků, poskytli Univerzitě veškerou součinnost, kterou bude Univerzita přiměřeně požadovat v souvislosti s registrací, přihlašováním či jinou ochranou předmětů duševního vlastnictví v souladu s článkem 5.3.1.
- 5.4 Každá strana neprodleně oznámí druhé straně dosažení jakéhokoli výsledku v rámci tohoto Projektu, který lze vzhledem ke všem okolnostem považovat za patentovatelný či jinak způsobilý k registraci u příslušného úřadu, a poskytne druhé straně kopii takového výsledku. Ostatní výsledky Univerzita Partnerovi oznamuje ve zprávách podávaných v souladu se článkem 3.6.
- 5.5 Univerzita udělí Partnerovi nevýlučnou bezúplatnou licenci bez jakýchkoli poplatků (s právem poskytovat tuto licenci dále pouze přidružené společnosti nebo osobě pracující pro Partnera nebo přidruženou společnost, avšak pouze pro účely výkonu této práce) opravňující k výkonu práv z duševního vlastnictví ke kterémukoli výsledku pro jakékoli účely v rámci daného oboru a území. Licence k využívání konkrétního výsledku bude poskytnuta na maximální dobu trvání ochrany práva Univerzity k výsledkům dle příslušných právních předpisů. V případě, že není právními předpisy stanovena maximální doba trvání ochrany, bude licence poskytnuta na dobu 10 let.
- 5.6 5.6.1 Pokud Partner podá Univerzitě písemné oznámení (dále jen „oznámení o opci“) kdykoli během doby Projektu nebo ve lhůtě 12 měsíců po jeho skončení, zavazují se obě smluvní strany zahájit jednání o podmínkách, za kterých Univerzita poskytne Partnerovi výlučnou licenci (s právem poskytovat sublicence) k výkonu práv z duševního vlastnictví ke konkrétnímu výsledku (dále jen „licence“).

- 5.6.2 Poté, co Univerzita obdrží oznámení o opci, pokusí se strany sjednat v průběhu až 6 měsíců po doručení oznámení o opci (dále jen „vyjednávací období“) dohodu o udělení licence. Pokud strany nejsou schopny se na podmínkách licenční smlouvy během vyjednávacího období domluvit, pozbudou Partnerova práva podle článku 5.6.1, 5.6.3 a 5.6.4 (avšak nikoli samotná licence podle článku 5.5) platnosti.
- 5.6.3 Během vyjednávacího období nebude Univerzita vyjednávat s jakoukoli třetí stranou za účelem udělení licence k využívání výsledku nebo postoupení jakýchkoli práv duševního vlastnictví k výsledku, ani v průběhu 6 měsíců po skončení vyjednávacího období neudělí Univerzita licenci k výsledku nebo nepostoupí práva duševního vlastnictví k výsledku jakékoli třetí straně za podmínek výhodnějších, než jsou ty, které byly nabídnuty Partnerovi podle tohoto článku 5.6. Výsledkem pro účely tohoto článku 5.6.3 se rozumí konkrétní výsledek označený v oznámení o opci.
- 5.6.4 Až do konce vyjednávacího období nebo do udělení licence, podle toho, které z dat nastane dříve, bude Univerzita s Partnerem konzultovat všechny patentové žádosti vztahující se k výsledkům. Pokud si Partner přeje, aby Univerzita požádala o patent ve vztahu ke kterémukoli výsledku, proplatí Partner Univerzitě přiměřené náklady a výdaje, které Univerzitě vznikly od data uzavření této smlouvy v souvislosti s podáním této žádosti a souvisejícím řízením, včetně, mimo jiné, poplatků osobě (patentovému zástupci) vyřizující patent, zaplacených v souvislosti s jakýmkoli požadavkem Partnera na získání nebo prodloužení jakéhokoli patentu. Pokud Univerzita později udělí licenci nebo přenechá práva třetí straně ve vztahu k výsledku, za který Partner uhradil výše uvedené náklady a výdaje, proplatí Univerzita tyto náklady a výdaje zpět Partnerovi.
- 5.7 Bez ohledu na ustanovení článku 5.6 nebo udělení jakékoli licence podle článku 5.6 má Univerzita a každý její zaměstnanec a student neodvolatelné a od všech poplatků osvobozené právo využívat výsledky pro účely akademické výuky a výzkumu. Pokud práva Partnera ohledně poskytnuté licence zaniknou, má Univerzita a každý její zaměstnanec a student toto právo i pro účely výzkumných a vývojových projektů, které jsou sponzorovány třetí stranou. Práva podle tohoto článku se řídí pravidly pro akademické publikace uvedenými v článku 6.
- 5.8 Každá ze stran se zavazuje, že v případě, že se dozví o protiprávním využití předmětů duševního vlastnictví vložených do Projektu nebo získaných v průběhu řešení Projektu, uvědomí o tom druhou smluvní stranu.
- 5.9 Obě smluvní strany jsou povinny na vlastní náklady po celou dobu trvání této Smlouvy udržovat v platnosti chráněná řešení, jež byla vložena do Projektu (podklady) či vznikla v průběhu realizace Projektu (výsledky), a která jsou nezbytná k realizaci Projektu.
- 6. AKADEMICKÉ PUBLIKACE**
- 6.1 Každý zaměstnanec nebo student Univerzity (ať se na Projektu podílí či nikoli), pokud není vázán povinností mlčenlivosti podle článku 6.2, je oprávněn:

- 6.1.1 hovořit o práci realizované v rámci Projektu na seminářích, kurzech a přednáškách pořádaných Univerzitou; a
- 6.1.2 publikovat jakékoli podklady Partnera (pokud se nejedná o důvěrné informace Partnera) nebo jakékoli výsledky.
- 6.2 Univerzita Partnerovi písemnou formou poskytne detailní informace o výsledcích a o jakýchkoli podkladech Partnera, které se daný zaměstnanec nebo student chystá publikovat, a to nejméně 30 dní před jejich navrhovaným odevzdáním k publikaci. Partner je oprávněn písemným oznámením o důvěrnosti informací (dále jen „oznámení o důvěrnosti informací“) požádat Univerzitu, aby navrhovanou publikaci odložila nanejvýš o 10 pracovních dní od obdržení oznámení o důvěrnosti informací, pokud je takové odložení podle názoru Partnera nezbytné k získání patentu nebo jiné podobné ochrany k jakýmkoli podkladům Partnera nebo výsledkům, které mají být publikovány; nebo zabránit publikaci jakýchkoli podkladů Partnera, které patří mezi důvěrné informace. Partner musí oznámení o důvěrnosti informací učinit do 15 dní ode dne, kdy Partner obdrží detailní informace o navrhované publikaci. Pokud Univerzita oznámení o důvěrnosti informací v této lhůtě neobdrží, zaměstnanec či student mohou daný materiál publikovat, pod podmínkou, že bez ohledu na to, zda bylo oznámení o důvěrnosti informací podáno či nikoli, nebude publikovat jakékoli podklady Partnera, které patří mezi důvěrné informace.

7. DŮVĚRNOST INFORMACÍ

- 7.1 V souladu s článkem 5 nesmí ani jedna ze stran během doby Projektu a po dobu 10 let po skončení Projektu zpřístupnit jakékoli třetí straně jakékoli důvěrné informace druhé strany, ani je využívat k jakýmkoli účelům, s výjimkou případů výslovně stanovených touto Smlouvou.
- 7.2 Žádná ze stran se nedopustí porušení povinnosti zachování důvěrnosti informací dle článku 7.1, pokud tyto informace:
 - 7.2.1 byly známy sdělující straně před tím, než jí byly zpřístupněny druhou smluvní stranou, a nevztahoval se na ně žádný předchozí závazek důvěrnosti či mlčenlivosti;
 - 7.2.2 zpřístupnila druhá smluvní strana sdělující straně před zahájením Projektu a nevztahoval se na ně žádný závazek důvěrnosti nebo mlčenlivosti sdělující strany vůči druhé smluvní straně;
 - 7.2.3 jsou nebo se stanou veřejně známými, aniž by došlo k porušení této Smlouvy nebo jakéhokoli závazku zachovávat jejich důvěrnost;
 - 7.2.4 byly sdělující stranou získány od třetí strany za okolností, za nichž se sdělující strana neměla důvod domnívat, že došlo k porušení povinnosti zachování důvěrnosti informací ve vztahu k druhé straně;
 - 7.2.5 byly sdělující stranou získány nezávisle na druhé smluvní straně;
 - 7.2.6 jsou sděleny v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, či obdobným právním předpisem nebo na základě soudního rozhodnutí příslušného soudu, a pokud strana, od které jsou

informace vyžadovány, informovala druhou stranu v přiměřené lhůtě po obdržení požadavku na sdělení těchto informací, o požadavku na sdělení a o konkrétně požadovaných informacích; nebo

- 7.2.7 byly poskytnuty sdělující stranou třetím osobám na základě předchozího písemného souhlasu první smluvní strany.
- 7.3 Partner se nedopustí porušení své povinnosti zachovávat důvěrnost informací podle článku 7.1, pokud tyto informace poskytne jakékoli přidružené společnosti nebo jakékoli osobě vykonávající práci pro Partnera či přidruženou společnost, která dané informace potřebuje k výkonu svých práv podle článku 5.5, za předpokladu, že jsou tyto informace použity výhradně způsobem výslovně povoleným touto Smlouvou a že se příjemce písemně zaváže zachovávat důvěrnost těchto informací.
- 7.4 Pokud Univerzita, v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, či obdobným právním předpisem, obdrží žádost o sdělení informací, které podle této Smlouvy patří mezi důvěrné informace Partnera, oznámí tuto skutečnost Partnerovi a neprodleně, před jakýmkoli sdělením informací podle tohoto zákona, ji projedná s Partnerem. Partner je povinen sdělit Univerzitě do 10 dnů od obdržení oznámení, zda souhlasí s poskytnutím této informace třetí osobě a pokud nikoliv, zda má dle jeho stanoviska třetí osoba právní nárok na poskytnutí této informace dle aktuálně platných právních předpisů.
- 7.5 Smluvní strany nejsou oprávněny bez předchozího písemného souhlasu druhé smluvní strany používat název (firmu) a logo druhé smluvní strany v reklamě, v oznámeních v médiích, ani pro jakékoliv jiné propagační účely. Univerzita je však oprávněna uvést finanční příspěvky získané od Partnera ve své Výroční zprávě a v obdobných publikacích.
- 8. ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU**
- 8.1 Obě smluvní strany odpovídají za škodu vzniklou druhé straně i třetím osobám, která vznikne porušením jejich povinností vyplývajících z této Smlouvy, jakož i z obecných ustanovení právních předpisů.
- 8.2 Každá strana se druhé straně zaručuje, podle svého nejlepšího vědomí a svědomí (a po přiměřeném projednání se svými zaměstnanci či studenty, kteří se účastní Projektu nebo pravděpodobně mají příslušné znalosti, avšak bez prohledávání jakýchkoli veřejných registrů), že jakákoli sdělení či informace, které poskytne daná strana nebo její zaměstnanci či studenti pracující na Projektu, nebo obsah či využití jakýchkoli výsledků, podkladů či materiálů, prací nebo informací poskytnutých v souvislosti s Projektem, nebudou představovat porušení práv třetích osob ani k takovému porušení nepovedou.
- 8.3 Žádná ze stran není jakkoli odpovědná za jakékoli využití výsledků druhou stranou nebo za spolehlivost těchto výsledků, která může být danou stranou očekávána, ani za sdělení či informace poskytnuté v souvislosti s výsledky.

9. VYŠŠÍ MOC

Pokud je plnění povinností kterékoli ze stran podle této Smlouvy (s výjimkou plateb) zpožděno nebo znemožněno okolnostmi, které daná strana nemůže ovlivnit, nebude takové neplnění pro danou stranu znamenat porušení této Smlouvy. Pokud se však plnění opozdí o více než 6 měsíců, je druhá strana oprávněna od Smlouvy s okamžitou platností odstoupit podáním písemného oznámení.

10. UKONČENÍ SMLOUVY

- 10.1 Kterákoli ze stran je oprávněna od Smlouvy s okamžitou platností odstoupit podáním písemného oznámení druhé straně, pokud druhá strana poruší kterékoli ustanovení této Smlouvy podstatným způsobem nebo pokud druhá strana poruší kterékoli ustanovení této Smlouvy a dané porušení nebude napraveno do 30 dní po obdržení písemného upozornění popisujícího dané porušení a požadujícího jeho nápravu. Za podstatné porušení Smlouvy se považuje takové porušení povinnosti, o němž strana porušující smlouvu již při uzavření Smlouvy věděla nebo musela vědět, že by druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvídala; v ostatních případech se má za to, že porušení podstatné není. V případě podstatného porušení Smlouvy je strana povinna podat oznámení podle věty první bez zbytečného odkladu.
- 10.2 Články 1, 2, 5 (s výjimkou článku 5.5 a 5.6 pokud Univerzita odstoupí od této Smlouvy podle článku 10.1), 6, 7, 8, 9, 10 (s výjimkou článku 10.1) a 11 zůstávají v platnosti i po skončení doby Projektu nebo po ukončení této Smlouvy z jakéhokoli důvodu, a to bez jakéhokoli časového omezení.
- 10.3 Ukončením této Smlouvy před datem ukončení Projektu nezaniká nárok Univerzity na poměrnou část finančního příspěvku, který měla Univerzita pro dané období obdržet v souladu s Přílohou 1. Pokud již Univerzita finanční příspěvek obdržela a nastala situace podle věty první, vrátí Univerzita Partnerovi poměrnou část finančního příspěvku, který pro dané období Projektu obdržela v souladu s Přílohou 1.
- 10.4 Jakékoli oznámení o opci (jak je definováno v článku 5.6.1), které Univerzita obdrží po tom, co byla Smlouva ukončena na základě doručení oznámení zaslaného Univerzitou podle článku 10.1, nebude platné a ustanovení článků 5.6.2, 5.6.3 a 5.6.4 se na něj nebudou vztahovat.

11. OBECNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

- 11.1 Smluvní strany jsou povinny zdržet se jakékoliv činnosti, jež by mohla znemožnit nebo ztížit dosažení účelu této Smlouvy.
- 11.2 Smluvní strany jsou povinny vzájemně se informovat o skutečnostech rozhodných pro plnění této Smlouvy, a to bez zbytečného odkladu.
- 11.3 Smluvní strany jsou povinny jednat při realizaci Projektu eticky, korektně, transparentně a v souladu s dobrými mravy.
- 11.4 Veškerá oznámení podle této Smlouvy musejí mít písemnou formu a budou zasílána na níže uvedené kontaktní adresy. Zástupci stran odpovědnými za převzetí oznámení

jsou až do doby, kdy budou změněni oznámením zaslaným v souladu s tímto článkem, hlavní řešitel a dohlízející oprávněná osoba Partnera.

Hlavní řešitel:

**Dohlízející oprávněná osoba
Partnera:**

Adresa:

Adresa:

Fax:

Fax:

- 11.5 Tato smlouva se uzavírá na období do 180. dne od ukončení řešení Projektu a nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu druhou ze smluvních stran. Ustanovení článku 10.2 není tímto článkem dotčeno.
- 11.6 Žádná ze stran nemá oprávnění učinit jakékoli prohlášení nebo přijmout jakýkoli závazek či jinou odpovědnost jménem druhé strany.
- 11.7 Tato Smlouva nahrazuje veškerá předchozí ujednání mezi smluvními stranami vztahující se k předmětu smlouvy. Obě strany prohlašují, že smlouvu neuzavřely na základě jakékoli záruky, vyjádření, prohlášení, dohody nebo závazku s výjimkou těch výslovně stanovených v této Smlouvě. Tento článek však nevylučuje jakoukoli odpovědnost jedné strany vůči druhé (nebo právo kterékoli ze stran na odstoupení od této Smlouvy) v případě podvodného zkreslení nebo zatajení skutečností před uzavřením této Smlouvy.
- 11.8 Každá ze stran provede veškeré nezbytné kroky a vyhotoví jakoukoli dokumentaci, které bude druhá strana přiměřeně požadovat, aby mohla uplatňovat svá práva podle této smlouvy, nebo aby mohla provést jejich registraci na daném území. Pokud to bude druhá strana požadovat, zaplatí jí vyžadující strana přiměřené náklady.
- 11.9 Jakékoli změny či doplnění této Smlouvy budou platné pouze v případě, že budou učiněny písemně a podepsány oprávněným zástupcem každé ze stran.
- 11.10 Tato smlouva se řídí českým právem.
Jakékoli spory, které vzniknou nebo mohou vzniknout na základě této smlouvy nebo v souvislosti s ní, budou řešit obecné soudy příslušné dle sídla Univerzity.
- 11.11 Pokud se strany v jakékoli záležitosti související s touto Smlouvou nebo s Projektem nedohodnou do 14 dnů ode dne, kdy jedna strana upozornila druhou stranu na danou záležitost, postoupí danou záležitost Prof. Petru Stehlíkovi v případě Univerzity a Ing. Tomáši Drgovi v případě Partnera, kteří se pokusí záležitost vyřešit do 14 dnů ode dne postoupení záležitosti. Kterákoli ze stran je oprávněna zahájit řízení podle článku 11.10, pokud daná záležitost nebude vyřešena během uvedeného období, a kterákoli ze stran je oprávněna požádat soud o vydání rozhodnutí, ať byla záležitost postoupena k řešení podle tohoto článku či nikoli.

PODPIS jménem Univerzity:

PODPIS jménem Partnera:

Jméno: Děkan nebo tajemník

Jméno: Ing. Tomáš Drga

Funkce

Funkce

Podpis

Podpis

[Prohlášení hlavního řešitele, že
Smlouvu přečetl a porozuměl jí:

Prohlášení dohlížejího zástupce Partnera, že
Smlouvu přečetl a porozuměl jí:

.....
Podpis

.....
Podpis

.....
Datum

.....
Datum]

PŘÍLOHA 1

Finanční příspěvek a platební podmínky

Výše finančního příspěvku:

Splatnost:

Finanční zástupce Univerzity:

Finanční zástupce Partnera:

Platba finančního příspěvku bude provedena následujícím způsobem:

Období platnosti přílohy: 1.7.2013 – 30.6.2014

Revize provedena dne:

Podpisy stran:

Tato příloha by měla obsahovat všechny informace o finančním příspěvku a souvisejících platebních podmínkách. Výše finančního příspěvku bude závislá na rozsahu výzkumných a vývojových úkolů sjednaných v Příloze 2. Univerzita provede výpočet nákladů na základě výpočtového postupu představeného v rámci předkládané diplomové práce, zhodnotí další předpokládané výdaje a vyhotoví partnerovi nabídku, která bude s partnerem projednána. Z tohoto jednání vyplyne výsledná výše finančního příspěvku na dohodnutý rozsah činností a smluvené období.

PŘÍLOHA 2

Projekt

Rozsah Projektu:

Cíle Projektu:

Klíčoví zaměstnanci, které poskytne Univerzita: (včetně hlavního řešitele)

Klíčoví zaměstnanci, které poskytne Partner: (včetně dohlížejícího zástupce Partnera)

Počet ostatních zaměstnanců na plný i částečný úvazek poskytnutých každou ze stran:

Studenti účastnící se Projektu:

Vedení Projektu:

Kdo bude vykonávat funkci hlavního manažera Projektu?

Odpovědnosti manažera Projektu:

Jednání o Projektu (frekvence, místo a zástupci každé strany):

Zařízení, která mají být poskytnuta každou ze stran:

Vybavení, které má být poskytnuto každou ze stran: (a, pokud je vybavení poskytnuto k používání druhé straně, zda se jedná o dar nebo zapůjčení po dobu Projektu. Pokud je vybavení zapůjčeno, mělo by být v této Příloze uvedeno, kdo odpovídá za jeho stav, údržbu a pojištění.)

Kde bude Projekt probíhat:

Veškeré podklady (včetně materiálů), které musí poskytnout Partner:

Veškeré podklady (včetně materiálů), které musí poskytnout Univerzita:

Veškeré podklady (včetně materiálů), které má kterákoli ze stran získat od třetích stran: (včetně speciálních podmínek využívání, archivace, skladování atd.)

Nechráněné podklady: (podklady nepovažované za důvěrné informace podle této Smlouvy)

Očekávané výstupy nebo výsledky:

Nechráněné výsledky: (výsledky nepovažované za důvěrné informace podle této Smlouvy)

Výzkumné a vývojové úkoly, které má splnit každá strana: (s časovým rozvrhem nebo lhůtami pro splnění dílčích cílů)

Období platnosti přílohy: 1.7.2013 – 30.6.2014

Revize provedena dne:

Podpisy stran:

Tato příloha má obsahovat kompletní popis Projektu s jasným vymezením, co má která strana dělat (případně s časovým rozvrhem), a jaké lidské zdroje, zařízení a vybavení má každá ze stran poskytnout. Uvedený seznam není úplný a může obsahovat i další položky, které jsou pro Projekt důležité.

PŘÍLOHA 3

Zásady správného řízení dat

1. Data z výzkumu musejí být získávána s využitím seriózních vědeckých metod a procesů;
2. Data z výzkumu musejí osoby provádějící výzkum přesně zaznamenávat v souladu s vědeckými zásadami;
3. Data z výzkumu musí být řádně a nezaujatě analyzována v souladu se zásadami vědecké práce;
4. Data z výzkumu a výsledky musejí být bezpečně uchovávána a musejí být snadno přístupná;
5. Je nutné zaznamenávat způsob získání dat, aby bylo možné je snadno prokázat a rekonstruovat klíčová rozhodnutí přijatá v průběhuProjektu, prezentace výzkumu a závěry učiněné v souvislosti s výzkumem; a
6. Partner má právo po oznámení podaném nejméně s třicetidenním předstihem navštívit Univerzitu, aby ověřil, že Univerzita dodržuje výše uvedené postupy a procesy.